

LAGTEXTKOMPENDIUM

MEDIERÄTT (6 HP)

VT2012

(red. Sanna Wolk)

Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk	2
Mönsterskyddslag (1970:485)	25
Varumärkeslag (2010:1877)	37
Firmalag (1974:156)	57
Konkurrenslag (2008:579)	68
Marknadsföringslag (2008:486)	82
Alkohollag (1994:1738) [Kapitel 4, 8–13 §§]	91
Tobakslag (1993:581) [14–15 §§]	93
Radio- och TV-lag (2010:696) [Kapitel 6–8 och 15]	94
Prisinformationslag (2004:347)	98
Produktsäkerhetslag (2004:451)	99
Lag (1978:800) om namn och bild i reklam	107
Lag (1990:409) om skydd för företagshemligheter	108

Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk
Uppdaterad t.o.m. SFS 2011:94

1 Kap. Upphovsrättens föremål och innehåll

1 § Den som har skapat ett litterärt eller konstnärligt verk har upphovsrätt till verket oavsett om det är

1. skönlitterär eller beskrivande framställning i skrift eller tal,
2. datorprogram,
3. musikaliskt eller sceniskt verk,
4. filmverk,
5. fotografiskt verk eller något annat alster av bildkonst,
6. alster av byggnadskonst eller brukskonst, eller
7. verk som har kommit till uttryck på något annat sätt.

Till litterära verk hänförs kartor, samt även andra i teckning eller grafik eller i plastisk form utförda verk av beskrivande art.

Vad som i denna lag sägs om datorprogram skall i tillämpliga delar gälla även förberedande designmaterial för datorprogram. Lag (1994:190).

2 § Upphovsrätt innefattar, med de inskränkningar som föreskrivs i det följande, uteslutande rätt att förfoga över verket genom att framställa exemplar av det och genom att göra det tillgängligt för allmänheten, i ursprungligt eller ändrat skick, i översättning eller bearbetning, i annan litteratur- eller konststart eller i annan teknik.

Framställning av exemplar innefattar varje direkt eller indirekt samt tillfällig eller permanent framställning av exemplar av verket, oavsett i vilken form eller med vilken metod den sker och oavsett om den sker helt eller delvis.

Verket görs tillgängligt för allmänheten i följande fall:

1. När verket överförs till allmänheten. Detta sker när verket på trådbunden eller trådlös väg görs tillgängligt för allmänheten från en annan plats än den där allmänheten kan ta del av verket. Överföring till allmänheten innefattar överföring som sker på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.
2. När verket framförs offentligt. Offentligt framförande innefattar endast sådana fall då verket görs tillgängligt för allmänheten med eller utan användning av ett tekniskt hjälpmedel på samma plats som den där allmänheten kan ta del av verket.
3. När exemplar av verket visas offentligt. Offentlig visning innefattar endast sådana fall då ett exemplar av ett verk görs tillgängligt för

allmänheten utan användning av ett tekniskt hjälpmedel på samma plats som den där allmänheten kan ta del av exemplaret. Om ett tekniskt hjälpmedel används är det i stället ett offentligt framförande.

4. När exemplar av verket bjuds ut till försäljning, uthyrning eller utlåning eller annars sprids till allmänheten.

Med överföring till allmänheten och offentligt framförande jämställs överföringar och framföranden som i förvärvsverksamhet anordnas till eller inför en större slutna krets. Lag (2005:359).

3 § Då exemplar av ett verk framställs eller verket göres tillgängligt för allmänheten, skall upphovsmannen angivas i den omfattning och på det sätt god sed kräver.

Ett verk må icke ändras så, att upphovsmannens litterära eller konstnärliga anseende eller egenart kränkes; ej heller må verket göras tillgängligt för allmänheten i sådan form eller i sådant sammanhang som är på angivet sätt kränkande för upphovsmannen.

Sin rätt enligt denna paragraf kan upphovsmannen med bindande verkan eftergiva endast såvitt angår en till art och omfattning begränsad användning av verket.

4 § Den som översatt eller bearbetat ett verk eller överfört det till annan litteratur- eller konststart har upphovsrätt till verket i denna gestalt, men han äger icke förfoga däröver i strid mot upphovsrätten till originalverket.

Har någon i fri anslutning till ett verk åstadkommit ett nytt och självständigt verk, är hans upphovsrätt ej beroende av rätten till originalverket.

5 § Den som genom att sammanställa verk eller delar av verk åstadkommit ett litterärt eller konstnärligt samlingsverk har upphovsrätt till detta, men hans rätt inskränker icke rätten till de särskilda verken.

6 § Har ett verk två eller flera upphovsmän, vilkas bidrag icke utgöra självständiga verk, tillkommer upphovsrätten dem gemensamt. De äga dock var för sig beivra intrång i rätten.

7 § Såsom upphovsman anses, där ej annat visas, den vars namn eller ock allmänt kända pseudonym eller signatur på sedvanligt sätt utsättes på exemplar av verket eller angives då detta göres tillgängligt för allmänheten.

Är ett verk utgivet utan att upphovsmannen är angiven såsom i första stycket sägs, äger utgivaren, om sådan är nämnd, och eljest förläggaren företräda upphovsmannen, till dess denne blivit angiven på ny upplaga eller genom anmälan i justitiedepartementet.

8 § Ett verk anses offentliggjort, då det lovligen gjorts tillgängligt för allmänheten.

Verket anses utgivet, då exemplar därav med upphovsmannens samtycke förts i handeln eller eljest blivit spridda till allmänheten. Lag (1973:363).

9 § Upphovsrätt gäller inte till

1. författningar,
2. beslut av myndigheter,
3. yttranden av svenska myndigheter och
4. officiella översättningar av sådant som avses i 1-3.

Upphovsrätt gäller dock till verk vilka ingår i en handling som avses i första stycket och är av följande slag:

1. kartor,
2. alster av bildkonst,
3. musikaliska verk eller
4. diktverk.

Upphovsrätt gäller även till ett verk som ingår i en bilaga till ett beslut av en myndighet, om beslutet avser rätten att ta del av den allmänna handling där verket ingår. Lag (2000:92).

10 § Upphovsrätt till ett verk gäller även om verket har registrerats som mönster.

Upphovsrätt gäller inte till kretsmönster för halvlederprodukter. Om rätten till sådana kretsmönster finns särskilda bestämmelser. Lag (1994:190).

2 Kap. Inskränkningar i upphovsrätten

Allmänna bestämmelser om inskränkningar

11 § Bestämmelserna i detta kapitel medför inga inskränkningar i upphovsmannens rätt enligt 3 § utöver dem som följer av 26 c §.

När ett verk återges offentligt med stöd av detta kapitel skall källan anges i den omfattning och på det sätt som god sed kräver samt får verket inte ändras i större utsträckning än användningen kräver. Lag (1993:1007).

Framställning av tillfälliga exemplar

11 a § Tillfälliga former av exemplar av verk får framställas, om framställningen utgör en integrerad och väsentlig del i en teknisk process och om exemplaren är flyktiga eller har underordnad betydelse i processen. Exemplaren får inte ha självständig ekonomisk betydelse.

Framställning av exemplar enligt första stycket är tillåten bara om det enda syftet med framställningen är att möjliggöra

1. överföring i ett nät mellan tredje parter via en mellanhand, eller
2. laglig användning, dvs. användning som sker med tillstånd från upphovsmannen eller dennes rättsinnehavare, eller annan användning som inte är otillåten enligt denna lag.

Första och andra styckena ger inte rätt att framställa exemplar av litterära verk i form av datorprogram eller sammanställningar. Lag (2005:359).

11 b § Har upphävts genom lag (1993:1007).

Framställning av exemplar för privat bruk

12 § Var och en får för privat bruk framställa ett eller några få exemplar av offentliggjorda verk. Såvitt gäller litterära verk i skriftlig form får exemplarframställningen dock endast avse begränsade delar av verk eller sådana verk av begränsat omfång. Exemplaren får inte användas för andra ändamål än privat bruk.

Första stycket ger inte rätt att

1. uppföra byggnadsverk,
2. framställa exemplar av datorprogram, eller
3. framställa exemplar i digital form av sammanställningar i digital form.

Första stycket ger inte heller rätt att för privat bruk låta en utomstående

1. framställa exemplar av musikaliska verk eller filmverk,
2. framställa bruksföremål eller skulpturer, eller
3. genom konstnärligt förfarande efterbilda andra konstverk.

Denna paragraf ger inte rätt att framställa exemplar av ett verk när det exemplar som är den egentliga förlagan framställts eller gjorts tillgängligt för allmänheten i strid med 2 §. Lag (2005:359).

13 § Ny beteckning 42 c § genom lag (2005:359).

Framställning av exemplar för undervisningsändamål

14 § För undervisningsändamål får lärare och elever göra upptagningar av sina egna framföranden av verk. Upptagningarna får inte användas för andra ändamål. Lag (1993:1007).

15 § Har upphävts genom lag (2005:359).

15 a § Har upphävts genom lag (1993:1007).

Framställning och spridning av exemplar inom vissa arkiv och bibliotek

16 § De arkiv och bibliotek som avses i tredje och fjärde styckena har rätt att framställa exemplar av verk, dock inte datorprogram,

1. för bevarande-, kompletterings- eller forskningsändamål,
2. för att tillgodose lånesökandes önskemål om enskilda artiklar eller korta avsnitt eller om material som av säkerhetsskäl inte bör lämnas ut i original, eller
3. för användning i läsapparater.

Exemplar som framställs på papper med stöd av första stycket 2 får spridas till lånesökande. Bestämmelser om avtalslicens för spridning av exemplar till allmänheten i andra fall och för överföring av verk till allmänheten finns i 42 d §.

Rätt till exemplarframställning och spridning enligt denna paragraf har

1. de statliga och kommunala arkivmyndigheterna,
2. de vetenskapliga bibliotek och fackbibliotek som drivs av det allmänna, och
3. folkbiblioteken.

Regeringen får i enskilda fall besluta att vissa andra arkiv och bibliotek än de som anges i tredje stycket ska ha rätt till exemplarframställning enligt denna paragraf. Lag (2008:1416).

Framställning av exemplar m.m. till personer med funktionshinder

17 § Var och en får på annat sätt än genom ljudupptagning framställa sådana exemplar av offentliggjorda litterära och musikaliska verk samt av offentliggjorda alster av bildkonst, som personer med funktionshinder behöver för att kunna ta del av verken. Exemplaren får också spridas till dessa personer.

De bibliotek och organisationer som regeringen beslutar i enskilda fall får även

1. överföra exemplar av de verk som avses i första stycket till personer med funktionshinder

som behöver exemplaren för att kunna ta del av verken,

2. genom ljudupptagning framställa sådana exemplar av offentliggjorda litterära verk som personer med funktionshinder behöver för att kunna ta del av verken, samt sprida och överföra ljudupptagningarna till dessa personer, och

3. framställa sådana exemplar av verk som sänds ut i ljudradio eller television och av filmverk som döva eller hörselskadade behöver för att kunna ta del av verken, samt sprida och överföra exemplar av verken till dessa personer.

Framställning av exemplar, spridning av exemplar och överföring till allmänheten av exemplar med stöd av denna paragraf får inte ske i förvärvssyfte. Exemplaren får inte heller användas för andra ändamål än som avses i paragrafen.

När bibliotek och organisationer sprider exemplar eller överför exemplar av verk till personer med funktionshinder på ett sådant sätt att dessa personer får behålla ett exemplar av verket, har upphovsmannen rätt till ersättning. Detsamma gäller om någon med stöd av första stycket andra meningen överlåter fler än några få exemplar till personer med funktionshinder. Lag (2005:359).

Framställning av samlingsverk för användning vid undervisning

18 § Den som framställer ett samlingsverk, sammanställt ur verk från ett större antal upphovsmän, för användning vid undervisning, får återge mindre delar av litterära och musikaliska verk och sådana verk av litet omfång, om det har gått fem år efter det år då verken gavs ut. Konstverk får återges i anslutning till texten, om det har gått fem år efter det år då verket offentliggjordes. Upphovsmännen har rätt till ersättning.

Första stycket gäller inte sådana verk som har skapats för att användas vid undervisning och ger inte rätt att i förvärvssyfte framställa samlingsverk. Lag (2005:359).

Spridning av exemplar

19 § När ett exemplar av ett verk med upphovsmannens samtycke har överlåtit inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, får exemplaret spridas vidare.

Första stycket ger inte rätt att tillhandahålla allmänheten

1. exemplar av verk, utom byggnader och brukskonst, genom uthyrning eller andra jämförliga rättshandlingar, eller

2. exemplar av datorprogram i maskinläsbar form eller filmverk genom utlåning. Lag (2005:359).

Visning av exemplar

20 § När ett verk har utgivits får de exemplar som omfattas av utgivningen visas offentligt. Motsvarande gäller när upphovsmannen har överlåtit exemplar av ett konstverk. Lag (2005:359).

Konstverk som ingår i en film, ett televisionsprogram eller en bild

20 a § Var och en får genom film eller televisionsprogram framställa och sprida exemplar av konstverk, framföra konstverk offentligt och överföra konstverk till allmänheten, om förfogandet är av underordnad betydelse med hänsyn till filmens eller televisionsprogrammens innehåll. Motsvarande förfoganden får göras vad gäller konstverk som förekommer i bakgrunden av eller annars ingår som en oväsentlig del av en bild.

Förfoganden enligt första stycket får dock endast ske om förlagan till det exemplar som framställs när konstverket tas in i filmen, televisionsprogrammet eller bilden är ett exemplar som omfattas av en utgivning av konstverket eller ett exemplar som överlåtit av upphovsmannen. Om någon exemplarframställning inte sker, gäller motsvarande det exemplar som direkt överförs till allmänheten genom televisionsprogrammet. Lag (2005:359).

Offentliga framföranden

21 § Var och en får, med undantag för filmverk och sceniska verk, framföra offentliggjorda verk offentligt

1. vid tillfällen där framförandet av sådana verk inte är det huvudsakliga, tillträdet är avgiftsfritt och anordnandet sker utan förvärvs-syfte samt
2. vid undervisning eller gudstjänst.

Riksdagen samt statliga och kommunala myndigheter får i fall som avses i första stycket 1 även framföra offentliggjorda filmverk och sceniska verk. Verken får framföras endast genom en uppkoppling till ett externt nätverk som tillhandahålls i syfte att tillgodose ett allmänt informationsintresse. Framförandet får ske endast i riksdagens eller myndigheternas egna lokaler.

Första stycket 2 ger inte rätt att i förvärvs-syfte framföra sammanställningar vid undervisning. Lag (2005:359).

Citat

22 § Var och en får citera ur offentliggjorda verk i överensstämmelse med god sed och i den omfattning som motiveras av ändamålet. Lag (1993:1007).

Återgivning av konstverk och byggnader

23 § Offentliggjorda konstverk får återges

1. i anslutning till texten i en vetenskaplig framställning som inte framställts i förvärvs-syfte,
2. i anslutning till texten i en kritisk framställning, dock inte i digital form och
3. i en tidning eller tidskrift i samband med en redogörelse för en dagshändelse, dock inte om verket har skapats för att återges i en sådan publikation.

Första stycket gäller endast om återgivningen sker i överensstämmelse med god sed och i den omfattning som motiveras av ändamålet. Lag (2005:359).

24 § Konstverk får avbildas

1. om de stadigvarande är placerade på eller vid allmän plats utomhus,
2. om syftet är att annonsera en utställning eller försäljning av konstverken, men endast i den utsträckning som behövs för att främja utställningen eller försäljningen, eller
3. om de ingår i en samling, i kataloger, dock inte i digital form.

Byggnader får fritt avbildas. Lag (2005:359).

24 a § Har upphävts genom lag (1993:1007).

Information om dagshändelser genom ljudradio och television m.m.

25 § Verk som syns eller hörs under en dagshändelse får återges vid information om dagshändelsen genom ljudradio, television, direkt överföring eller film. Verken får dock återges endast i den omfattning som motiveras av informationssyftet. Lag (1993:1007).

25 a § Verk som syns eller hörs i en televisionutsändning får återges när ett televisionsföretag med stöd av 48 a § återger ett utdrag ur utsändningen. Lag (2010:697).

Offentliga debatter, allmänna handlingar m.m.

26 § Var och en får återge vad som muntligen eller skriftligen anförs

1. inför myndigheter,
2. i statliga eller kommunala representationer,
3. vid offentliga debatter om allmänna angelägenheter eller
4. vid offentliga utfrågningar om sådana angelägenheter.

Första stycket 1 och 2 gäller dock inte uppgifter för vilka sekretess gäller enligt 31 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Vid tillämpning av första stycket gäller

1. att skrifter vilka åberopas som bevis, utlåtanden och liknande får återges endast i samband med en redogörelse för det mål eller ärende i vilket de förekommit och endast i den omfattning som motiveras av ändamålet med redogörelsen,
2. att en upphovsman har ensamrätt att ge ut samlingar av sina anföranden och
3. att det som anförs vid sådana utfrågningar som avses i första stycket 4 inte får återges i ljudradio eller television med stöd av den bestämmelsen. Lag (2009:406).

26 a § Var och en får återge verk, vilka ingår i de handlingar som avses i 9 § första stycket och är av de slag som anges i 9 § andra stycket 2-4. Detta gäller dock inte ett sådant verk som avses i 9 § tredje stycket. Upphovsmanen har rätt till ersättning, utom när återgivningen sker i samband med

1. en myndighets verksamhet eller
2. en redogörelse för ett mål eller ärende i vilket verket förekommit och verket återges endast i den omfattning som motiveras av ändamålet med redogörelsen.

Var och en får återge handlingar som är upprättade hos svenska myndigheter men inte är sådana som avses i 9 § första stycket.

Andra stycket gäller inte beträffande

1. kartor,
2. tekniska förebilder,
3. datorprogram,
4. verk som skapats för undervisning,
5. verk som är resultatet av vetenskaplig forskning,
6. alster av bildkonst,
7. musikaliska verk,
8. diktverk eller
9. verk av vilka exemplar genom en myndighets försorg tillhandahålls allmänheten i samband med affärsverksamhet. Lag (2000:92).

26 b § Allmänna handlingar skall oavsett upphovsrätten tillhandahållas enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen.

Upphovsrätten hindrar inte att ett verk används i rättsvårdens eller den allmänna säkerhetens intresse. Lag (1997:790).

Ändringar av byggnader och bruksföremål

26 c § Ägaren till en byggnad eller ett bruksföremål får ändra egendomen utan upphovsmannens samtycke. Lag (1993:1007).

Särskilda bestämmelser om ljudradio och television

26 d § Ny beteckning 42 e § genom lag (2005:359).

26 e § Ett radio- eller televisionsföretag som har rätt att sända ut ett verk får ta upp verket på en anordning genom vilken det kan återges, om det görs

1. för användning vid egna utsändningar ett fåtal gånger under begränsad tid,
2. för att säkerställa bevisning om utsändningens innehåll, eller
3. för att en statlig myndighet ska kunna utöva tillsyn över utsändningsverksamheten.

Upptagningar som avses i första stycket 2 och 3 får användas endast för de ändamål som anges där. Om sådana upptagningar har dokumentariskt värde, får de dock bevaras hos Kungl. biblioteket.

En statlig myndighet som har till uppgift att utöva tillsyn över reklamen i ljudradio- och televisionsutsändningar får återge utsändningar i den omfattning som motiveras av ändamålet med tillsynen. Lag (2008:1416).

26 f § Ny beteckning 42 f § genom lag (2005:359).

Särskilda bestämmelser om datorprogram m.m.

26 g § Den som har förvärvat rätt att använda ett datorprogram får framställa sådana exemplar av programmet och göra sådana ändringar i programmet som är nödvändiga för att han skall kunna använda programmet för dess avsedda ändamål. Detta gäller även rättelse av fel.

Den som har rätt att använda ett datorprogram får framställa säkerhetsexemplar av pro-

grammet, om detta är nödvändigt för den avsedda användningen av programmet.

Exemplar som framställs med stöd av första eller andra stycket får inte utnyttjas för andra ändamål och får inte heller användas när rätten att utnyttja programmet har upphört.

Den som har rätt att använda ett datorprogram får iakttä, undersöka eller prova programmets funktion för att fastställa de idéer och principer som ligger bakom programmets olika detaljer. Detta gäller under förutsättning att det sker vid sådan laddning, visning på skärm, körning, överföring eller lagring av programmet som han har rätt att utföra.

Den som har rätt att använda en sammanställning får förfoga över den på det sätt som är nödvändigt för att han skall kunna använda sammanställningen för dess avsedda ändamål.

Avtalsvillkor som inskränker användarens rätt enligt andra, fjärde eller femte stycket är ogiltiga. Lag (1997:790).

26 h § Återgivning av ett datorprogramms kod eller översättning av kodens form är tillåten om åtgärderna krävs för att få den information som är nödvändig för att uppnå samverkansförmåga mellan programmet och ett annat program. Detta gäller dock endast under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

1. åtgärderna utförs av en person som har rätt att använda programmet eller för hans räkning av en person som har fått rätt att utföra åtgärderna,
2. den information som är nödvändig för att uppnå samverkansförmåga har inte tidigare varit lätt åtkomlig för de i 1 angivna personerna och
3. åtgärderna är begränsade till de delar av originalprogrammet som är nödvändiga för att uppnå den avsedda samverkansförmågan.

Första stycket innebär inte att informationen får

1. användas för andra ändamål än att uppnå den avsedda samverkansförmågan,
2. överlämnas till andra personer, utom när detta är nödvändigt för att uppnå den avsedda samverkansförmågan,
3. användas för utveckling, tillverkning eller marknadsföring av ett datorprogram som i förhållande till det skyddade programmet har en väsentligen likartad uttrycksform eller
4. användas för andra åtgärder som utgör intrång i upphovsrätten.

Avtalsvillkor som inskränker användarens rätt enligt denna paragraf är ogiltiga. Lag (1993:1007).

26 i § Ny beteckning 42 a § genom lag (2005:359).

2 a kap. Rätt till särskild ersättning

26 j § Har upphävts genom lag (2007:521).

Ersättning vid tillverkning och införsel av anordningar för ljud- eller bildupptagning

26 k § När en näringsidkare i sin yrkesmässiga verksamhet tillverkar eller till landet inför anordningar på vilka ljud eller rörliga bilder kan tas upp och som är särskilt ägnade för framställning av exemplar av verk för privat bruk, har upphovsmän till skyddade verk som därefter har sänts ut i ljudradio eller television eller som har getts ut på anordningar genom vilka de kan återges rätt till ersättning av näringsidkaren.

Upphovsmännen har dock inte rätt till ersättning, om de tillverkade eller införda anordningarna skall

1. användas till annat än framställning av exemplar av verk för privat bruk,
2. föras ut ur landet eller
3. användas till framställning av exemplar av verk till personer med funktionshinder. Lag (2005:359).

26 l § Ersättningen enligt 26 k § är

1. för en anordning för analog upptagning: två och ett halvt öre för varje möjlig upptagningsminut,
2. för anordningar där digital upptagning kan ske upprepade gånger: 0,4 öre per megabyte lagringsutrymme,
3. för andra anordningar där digital upptagning kan ske: 0,25 öre per megabyte lagringsutrymme.

Näringsidkaren har rätt till nedsättning av ersättningsbeloppen enligt första stycket, om

1. upphovsmännen på annat sätt kompenseras för framställning av exemplar av sådana verk som avses i 26 k §, eller
2. ersättningen med hänsyn till omständigheter hänförliga till en anordning eller i övrigt förhållandena på marknaden är oskäligt hög. Lag (2005:359).

26 m § Endast organisation som företräder ett flertal ersättningsberättigade svenska upphovsmän och innehavare av närstående rättigheter på området har rätt att kräva in och träffa avtal om att sätta ned ersättning enligt 26 k och 26 l §§. Organisationen skall kräva in ersättningen och fördela den mellan de ersättningsberättigade, efter avdrag för skälig er-

sättning till organisationen för dess omkostnader. Vid fördelningen skall rättighetshavare som inte företräds av organisationen vara likställda med rättighetshavare som organisationen företräder.

Näringsidkare som avses i 26 k § första stycket skall anmäla sig hos en sådan organisation som avses i första stycket. Näringsidkaren skall på begäran av organisationen redovisa det antal anordningar som omfattas av rätt till ersättning, anordningarnas upptagningstid eller lagringskapacitet, om anordningarna kan användas för digital upptagning upprepade gånger och när anordningarna tillverkades eller infördes. Av redovisningen skall framgå antalet anordningar enligt 26 k § andra stycket. Lag (2005:359).

Ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk (följerätt)

26 n § Om ett exemplar av ett originalkonstverk som har överlåtits säljs vidare inom upphovsrättens giltighetstid har upphovsmannen rätt till ersättning (följerätt) om någon som är yrkesmässigt verksam på konstmarknaden är säljare, förmedlare eller köpare vid försäljningen. Med originalkonstverk avses

1. konstverk som har utförts av konstnären själv, eller
2. exemplar av konstverk som har framställts i ett begränsat antal av konstnären själv eller med hans eller hennes tillstånd.

Upphovsmannen har inte rätt till ersättning om

1. försäljningspriset exklusive mervärdesskatt inte överstiger en tjugondel av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,
2. försäljningen avser ett alster av byggnadskonst, eller
3. försäljningen sker från en privatperson till ett museum som är öppet för allmänheten och som bedriver verksamhet utan vinstsyfte, om försäljningen skett utan att en förmedlare som är yrkesmässigt verksam på konstmarknaden medverkat.

Om endast en person som är yrkesmässigt verksam på konstmarknaden som säljare, förmedlare eller köpare deltar vid försäljningen, ska ersättningen betalas av denne. Har fler än en sådan person deltagit vid försäljningen ska ersättningen betalas av säljaren. Om säljaren inte är yrkesmässigt verksam på konstmarknaden ska ersättningen i stället betalas av förmedlaren. Lag (2010:1206).

26 o § Ersättningen enligt 26 n § skall beräknas på försäljningspriset exklusive mervärdesskatt och tas ut med

1. fem procent av den del av försäljningspriset som inte överstiger 50 000 euro,
2. tre procent av den del av försäljningspriset som ligger mellan 50 000,01 och 200 000 euro,
3. en procent av den del av försäljningspriset som ligger mellan 200 000,01 och 350 000 euro,
4. en halv procent av den del av försäljningspriset som ligger mellan 350 000,01 och 500 000 euro,
5. 0,25 procent av den del av försäljningspriset som överstiger 500 000 euro.

Ersättning enligt första stycket får tas ut med högst 12 500 euro.

Vid fastställande av vad som skall betalas i följerättsersättning skall omräkning av de belopp som anges i första och andra styckena från euro till svenska kronor ske enligt den växelkurs som Europeiska centralbanken har fastställt för den dag då försäljningen äger rum, eller, om försäljningen inte sker på en svensk bankdag, den växelkurs som fastställts för närmast föregående svenska bankdag.

Rätten till ersättning är personlig och får inte överlåtas eller efterges. Efter upphovsmannens död är, trots 10 kap. 3 § första stycket äktenskapsbalken, föreskrifterna om bodelning, arv och testamente tillämpliga på rätten. Lag (2007:521).

26 p § Endast organisation som företräder ett flertal svenska upphovsmän på området har rätt att kräva in ersättningen. Organisationen skall kräva in ersättningen och betala beloppet till den ersättningsberättigade, efter avdrag för skälig ersättning till organisationen för dess omkostnader. Om organisationen inte kräver den ersättningskyldige på ersättningen inom tre år efter utgången av det kalenderår då försäljningen ägde rum, är fordringen preskriberad.

Den som är ersättningskyldig skall på begäran av organisationen redovisa de ersättningsgrundande försäljningar som gjorts under de tre närmast föregående kalenderåren.

Den ersättningsberättigades fordran på organisationen preskriberas tio år efter tillkomsten, dock endast om organisationen har vidtagit rimliga åtgärder för att finna den ersättningsberättigade. Lag (2007:521).

3 Kap. Upphovsrättens övergång

Allmänna bestämmelser om överlåtelse

27 § Upphovsrätt må, med den begränsning som följer av vad i 3 § sägs, helt eller delvis överlåtas. Överlåtelse av exemplar innefattar icke överlåtelse av upphovsrätt. I fråga om beställd porträttbild äger upphovsmannen dock icke utöva sin rätt utan tillstånd av beställaren eller, efter dennes död, av hans efterlevande make och arvingar.

Beträffande överlåtelse av upphovsrätt i vissa särskilda avseenden föreskrivs i 30--40 §§. Dessa bestämmelser tillämpas dock endast i den mån ej annat avtalats. Lag (1992:1687).

28 § Om ej annat avtalats, äger den till vilken upphovsrätt överlåtits icke ändra verket samt ej heller överlåta rätten vidare. Ingår rätten i en rörelse, må den överlåtas i samband med överlåtelse av rörelsen eller del därav; överlåtaren svarar dock alltjämt för avtalets fullgörande.

29 § Om en upphovsman till en framställare av ljudupptagningar eller upptagningar av rörliga bilder överlåter sin rätt att genom uthyrning av sådana upptagningar göra ett verk tillgängligt för allmänheten, har upphovsmannen rätt till skälig ersättning.

Avtalsvillkor som inskränker denna rätt är ogiltiga. Lag (1997:309).

Avtal om offentligt framförande m.m.

30 § Överlåts rätt att överföra ett verk till allmänheten eller att framföra det offentligt, skall överlåtelsen gälla för en tid av tre år och inte medföra ensamrätt. Har längre giltighetstid än tre år bestämts och är ensamrätt avtalad, får upphovsmannen ändå själv överföra eller framföra verket eller överlåta sådan rätt åt annan, om rätten under en tid av tre år inte tagits i bruk.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte filmverk. Lag (2005:359).

Förlagsavtal

31 § Genom förlagsavtal överlåter upphovsmannen till förläggare rätt att genom tryck eller liknande förfarande mångfaldiga och utgiva litterärt eller konstnärligt verk.

Manuskript eller annat exemplar av verket, efter vilket detta skall återgivas, förblir i upphovsmannens ägo.

32 § Förläggaren har rätt att utgiva en upplaga, vilken ej må överstiga av litterärt verk 2

000, av musikaliskt verk 1 000 och av konstverk 200 exemplar.

Med upplaga förstås vad förläggaren på en gång låter framställa.

33 § Förläggaren är pliktig att utgiva verket inom skälig tid, på sedvanligt sätt sörja för dess spridning samt fullfölja utgivningen i den omfattning som betingas av möjligheterna till avsättning och övriga omständigheter. Försummas det, äger upphovsmannen häva avtalet och därvid behålla uppbygget honorar. Har upphovsmannen lidit skada, som ej täckes därav, skall den ock ersättas.

34 § Om verket icke är utgivet inom två år eller, såvitt angår musikaliskt verk, inom fyra år från det upphovsmannen avlämnat fullständigt manuskript eller annat exemplar som skall mångfaldigas, äger upphovsmannen, ändå att försummelse ej ligger förläggaren till last, häva avtalet och därvid behålla uppbygget honorar. Samma lag vare, om verket är utgået och förläggaren har rätt att utgiva ny upplaga men icke inom ett år efter det upphovsmannen hos honom begärt sådan utgivning utnyttjar sin rätt.

35 § Förläggaren är skyldig att tillställa upphovsmannen intyg från tryckeriet eller den som eljest mångfaldigar verket om antalet framställda exemplar.

Har under räkenskapsår skett försäljning för vilken upphovsmannen har rätt till honorar, skall förläggaren inom nio månader efter årets slut tillställa honom redovisning, angivande försäljningen under året samt restupplagan vid årsskiftet. Även eljest äger upphovsmannen efter redovisningsfristens utgång på begäran erhålla uppgift om restupplagan vid årsskiftet.

36 § Påbörjas framställning av ny upplaga senare än ett år efter det föregående upplaga utgavs, skall upphovsmannen före framställningen erhålla tillfälle att göra sådana ändringar i verket, som kunna vidtagas utan oskälig kostnad och icke ändra verkets karaktär.

37 § Upphovsmannen har icke rätt att på nytt utgiva verket i den form och på det sätt som avses i avtalet, förrän den eller de upplagor som förläggaren äger utgiva blivit slutsålda.

Litterärt verk må dock sedan femton år förflutit efter det år, då utgivningen påbörjades, av upphovsmannen intagas i upplaga av hans samlade eller valda arbeten.

38 § Bestämmelserna om förlagsavtal äga icke tillämpning på bidrag till tidning eller tidskrift. För bidrag till annat samlingsverk gälla icke 33 och 34 §§.

Avtal om filmning

39 § Överlåtelse av rätt till inspelning av litterärt eller konstnärligt verk på film omfattar rätt att genom filmen på biograf, i television eller annorledes göra verket tillgängligt för allmänheten samt att i filmen återgiva talade inslag i text eller översätta dem till annat språk. Vad sålunda stadgats gäller icke musikaliskt verk. Lag (1973:363).

40 § Överlåtes rätt att utnyttja ett litterärt eller musikaliskt verk för film, som är avsedd för offentlig visning, är förvärvaren pliktig att inom skälig tid inspela filmverket och sörja för att det göres tillgängligt för allmänheten. Försummas det, äger upphovsmannen häva avtalet och därvid behålla uppburet honorar. Har upphovsmannen lidit skada, som ej täckes därav, skall den ock ersättas.

Om filmverket icke är inspelat inom fem år från det upphovsmannen fullgjort vad på honom ankommer, äger upphovsmannen, ändå att försummelse ej ligger förvärvaren till last, häva avtalet och därvid behålla uppburet honorar.

Datorprogram skapade i anställningsförhållanden

40 a § Upphovsrätten till ett datorprogram, som skapas av en arbetstagare som ett led i hans arbetsuppgifter eller efter instruktioner av arbetsgivaren, övergår till arbetsgivaren, såvida inte något annat har avtalats. Lag (1992:1687).

Upphovsrättens övergång vid upphovsmannens död, m.m.

41 § Efter upphovsmannens död är, utan hinder av 10 kap. 3 § första stycket äktenskapsbalken, föreskrifterna om bodelning, arv och testamente tillämpliga på upphovsrätten. Avträds boet till förvaltning av boutredningsman, får denne inte utan dödsbodelägarnas samtycke utnyttja verket på annat sätt än som förut har skett.

Upphovsmannen äger genom testamente, med bindande verkan även för efterlevande

make och bröstarvingar, giva föreskrifter om rättens utövande eller bemyndiga annan att meddela dylika föreskrifter. Lag (1987:800).

42 § Upphovsrätt må ej tagas i mät hos upphovsmannen själv eller hos någon, till vilken rätten övergått på grund av bodelning, arv eller testamente. Samma lag vare beträffande manuskript, så ock i fråga om exemplar av sådant konstverk som ej blivit utställt, utbudet till salu eller eljest godkänt för offentliggörande. Lag (1987:800).

3 a kap. Avtalslicenser

Gemensamma bestämmelser om avtalslicenser

42 a § En avtalslicens som avses i 42 b–42 g §§ gäller för utnyttjande av verk på visst sätt, när ett avtal har ingåtts om utnyttjande av verk på sådant sätt med en organisation som företräder ett flertal svenska upphovsmän på området. Avtalslicensen ger användaren rätt att utnyttja verk av det slag som avses med avtalet trots att verkens upphovsmän inte företräds av organisationen.

För att ett verk ska få utnyttjas med stöd av 42 c § krävs att avtalet med organisationen har ingåtts av någon som bedriver undervisningsverksamhet i organiserade former.

När ett verk utnyttjas med stöd av 42 e § har upphovsmannen rätt till ersättning.

När ett verk utnyttjas med stöd av 42 b, 42 c, 42 d, 42 f eller 42 g § tillämpas följande. De villkor i fråga om rätten att utnyttja verket som följer av avtalet gäller. Upphovsmannen ska i fråga om ersättning som lämnas enligt avtalet och förmåner från organisationen vilka väsentligen bekostas genom ersättningen vara likställd med de upphovsmän som organisationen företräder. Upphovsmannen har dock oavsett detta alltid rätt till ersättning som hänför sig till utnyttjandet, om han eller hon begär det inom tre år efter det år då verket utnyttjades. Krav på ersättning får riktas endast mot organisationen.

Gentemot den som använder ett verk med stöd av 42 f § får krav på ersättning göras gällande endast av de avtalslutande organisationerna. Kraven ska framställas samtidigt. Lag (2011:94).

Framställning av exemplar inom myndigheter, företag och organisationer m.fl.

42 b § Riksdagen, beslutande kommunala församlingar, statliga och kommunala myndigheter samt företag och organisationer får för att tillgodose behovet av information inom sin verksamhet framställa exemplar genom repro-

grafiskt förfarande av utgivna litterära verk och av konstverk som finns återgivna i anslutning till texten i ett sådant verk, om avtalslicens gäller enligt 42 a §.

Första stycket gäller inte, om upphovsmannen hos någon av de avtalsslutande parterna har meddelat förbud mot exemplarframställningen. Lag (2005:359).

Framställning av exemplar inom undervisningsverksamhet

42 c § För undervisningsändamål får exemplar framställas av offentliggjorda verk, om avtalslicens gäller enligt 42 a §. Exemplaren får användas endast i undervisningsverksamhet som omfattas av det avtal som förutsätts för uppkomsten av avtalslicensen.

Första stycket gäller inte, om upphovsmannen hos någon av de avtalsslutande parterna har meddelat förbud mot exemplarframställningen. Lag (2005:359).

Arkiv och biblioteks möjligheter att överföra verk till allmänheten m.m.

42 d § De arkiv och bibliotek som avses i 16 § tredje och fjärde styckena har, om avtalslicens gäller enligt 42 a §, rätt

1. att överföra verk, dock inte datorprogram, till lånesökande såvitt gäller enskilda artiklar, korta avsnitt eller material som av säkerhetsskäl inte bör lämnas ut i original, och

2. att sprida exemplar som framställts med stöd av 16 § första stycket 2 till lånesökande i andra fall än de som avses i 16 § andra stycket.

Första stycket gäller inte, om upphovsmannen hos någon av de avtalsslutande parterna har meddelat förbud mot överföringen eller spridningen. Lag (2005:359).

Utsändning i ljudradio eller television

42 e § De radio- och televisionsföretag som regeringen i enskilda fall beslutar får sända ut utgivna litterära och musikaliska verk samt offentliggjorda konstverk, om avtalslicens gäller enligt 42 a §.

Första stycket gäller inte sceniska verk och inte heller andra verk, om upphovsmannen har förbjudit företaget att sända ut verket eller det av andra skäl finns särskild anledning att anta att han motsätter sig utsändningen. Första stycket gäller inte sådan vidareutsändning som avses i 42 f §.

Vid utsändning över satellit gäller avtalslicensen endast om sändarföretaget samtidigt

verkställer utsändning genom en marksändare. Lag (2005:359).

Vidareutsändning av verk i ljudradio- eller televisionsut-sändning

42 f § Var och en har rätt att till allmänheten trådlöst eller genom kabel samtidigt och oförändrat återutsända (vidaresända) verk som ingår i en trådlös ljudradio- eller televisionsut-sändning, om avtalslicens gäller enligt 42 a §.

Första stycket gäller inte verk till vilka rättigheterna till vidareutsändning innehåses av det radio- eller televisionsföretag som sänder ut den ursprungliga sändningen. Lag (2005:359).

Återanvändning av verk i radio och tv

42 g § Ett radio- eller televisionsföretag får, om avtalslicens gäller enligt 42 a §, överföra offentliggjorda verk till allmänheten, om verken ingår i egna eller av företaget beställda produktioner som har sänts ut före den 1 juli 2005. Företaget får också framställa sådana exemplar av verken som är nödvändiga för överföringen.

Första stycket gäller inte om upphovsmannen hos någon av de avtalsslutande parterna har meddelat förbud mot överföringen eller exemplarframställningen, eller om det av andra skäl finns särskild anledning att anta att upphovsmannen motsätter sig förfogandet. Lag (2011:94).

4 Kap. Upphovsrättens giltighet

43 § Upphovsrätt till ett verk gäller intill utgången av sjuttionde året efter det år då upphovsmannen avled eller, i fråga om verk som avses i 6 §, efter den sist avlidne upphovsmannens dödsår. Upphovsrätt till ett filmverk gäller i stället intill utgången av sjuttionde året efter dödsåret för den sist avlidne av huvudregissören, manusförfattaren, dialogförfattaren och kompositören av musik som har skapats speciellt för verket. Lag (1995:1273).

44 § För verk som har offentliggjorts utan att upphovsmannen har blivit angiven med sitt namn eller med sin allmänt kända pseudonym eller signatur gäller upphovsrätten intill utgången av sjuttionde året efter det år då verket offentliggjordes. Om verket består av två eller flera delar, räknas tiden för varje del för sig.

Om upphovsmannen inom den tid som anges i första stycket avslöjar sin identitet, gäller bestämmelserna i 43 §.

För verk som inte har offentliggjorts och vars upphovsman inte är känd gäller upphovsrätten intill utgången av sjuttionde året efter det år då verket skapades.

44 a § Om ett verk inte har getts ut inom den tid som avses i 43 eller 44 §, har den som där- efter för första gången ger ut eller offentliggör verket sådan rätt till verket som svarar mot de ekonomiska rättigheter som innefattas i upp- hovsrätten. Rätten gäller intill utgången av tju- gofemte året efter det år då verket gavs ut el- ler offentliggjordes. Lag (1995:1273).

5 Kap. Vissa upphovsrätten närstående rättig- heter

Utövande konstnärer

45 § En utövande konstnär har, med de in- skränkningar som föreskrivs i denna lag, en uteslutande rätt att föfoga över sitt framfö- rande av ett litterärt eller konstnärligt verk el- ler ett uttryck av folklore genom att

1. ta upp framförandet på en grammofonskiva, en film eller en annan anordning, genom vilken det kan återges,
2. framställa exemplar av en upptagning av framförandet, och
3. göra framförandet eller en upptagning av det tillgängligt för allmänheten.

De rättigheter som avses i första stycket 2 och 3 gäller intill utgången av femtionde året efter det år då framförandet gjordes eller, om upptagningen har getts ut eller offentliggjorts inom femtio år från framförandet, efter det år då upptagningen först gavs ut eller offentlig- gjordes.

Bestämmelserna i 2 § andra-fjärde styck- ena, 3, 6-9, 11-12, 16, 17, 21, 22, 25-26 b, 26 e, 26 k-26 m och 27-29 §§, 39 § första meningen samt i 41, 42, 42 a, 42 c, 42 d, 42 f och 42 g §§ ska tillämpas i fråga om framfö- randen som avses i denna paragraf.

När ett exemplar av en upptagning enligt denna paragraf med den utövande konstnärens samtycke har överlåtits inom Europeiska eko- nomiska samarbetsområdet får exemplaret spridas vidare.

Fjärde stycket ger inte rätt att tillhandahålla allmänheten

1. exemplar av en upptagning genom uthyrning eller andra jämförliga rättshandlingar, eller
2. exemplar av en film eller annan anordning på vilken rörliga bilder tagits upp genom utlå- ning. Lag (2011:94).

Framställare av ljud- eller bildupptagningar

46 § En framställare av upptagningar av ljud eller rörliga bilder har, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, en uteslutande rätt att föfoga över sin upptagning genom att

1. framställa exemplar av upptagningen, och
2. göra upptagningen tillgänglig för allmänhet- en.

De rättigheter som avses i första stycket gäller till dess femtio år har förflutit efter det år då upptagningen gjordes. Om en ljudupptag- ning ges ut inom denna tid, gäller rättigheterna i stället till utgången av det femtionde året ef- ter det år då ljudupptagningen första gången gavs ut. Om ljudupptagningen inte ges ut un- der nämnda tid men offentliggörs under samma tid, gäller rättigheterna i stället till ut- gången av det femtionde året efter det år då ljudupptagningen först offentliggjordes. Om en upptagning av rörliga bilder har getts ut eller offentliggjorts inom femtio år från upptagning- en, gäller rättigheterna enligt första stycket till dess femtio år har förflutit efter det år då upp- tagningen av rörliga bilder först gavs ut eller offentliggjordes.

Bestämmelserna i 2 § andra-fjärde styck- ena, 6-9 §§, 11 § andra stycket, 11 a, 12, 16, 17, 21, 22, 25-26 b, 26 e, 26 k-26 m, 42 a, 42 c, 42 d och 42 g §§ ska tillämpas i fråga om upptagningar som avses i denna paragraf. Dessutom ska 42 f § tillämpas i fråga om andra upptagningar än sådana som avses i 47 §.

När ett exemplar av en upptagning enligt denna paragraf med framställarens samtycke har överlåtits inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får exemplaret spridas vi- dare.

Fjärde stycket ger inte rätt att tillhandahålla allmänheten

1. exemplar av en upptagning genom uthyrning eller andra jämförliga rättshandlingar, eller
2. exemplar av en film eller annan anordning på vilken rörliga bilder tagits upp genom utlå- ning. Lag (2011:94).

Användning av ljudupptagningar för offentligt framförande m.m.

47 § Oavsett bestämmelserna i 45 § första stycket och 46 § första stycket får ljudupptag- ningar användas vid

1. ett offentligt framförande, eller
2. en överföring till allmänheten utom i fall då överföringen sker på ett sådant sätt att en- skilda kan få tillgång till ljudupptagningarna

från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Vid användning som avses i första stycket har framställaren samt de utövande konstnärer vars framförande finns på upptagningen rätt till ersättning. Om två eller flera konstnärer har samverkat vid framförandet, kan den rätt som tillkommer dem göras gällande endast av dem gemensamt. Mot den som har använt anordningen skall konstnärer och framställare göra gällande sina krav samtidigt.

Används en ljudupptagning vid överföring i form av en trådlös ljudradio- eller televisionsutsändning som samtidigt och oförändrat återutsänds (vidaresänds) till allmänheten trådlöst eller genom kabel gäller följande. Gentemot den som vidareänder får krav på ersättning göras gällande endast genom sådana organisationer som företräder ett flertal svenska utövande konstnärer eller framställare. Organisationerna skall framställa kraven samtidigt med de krav som avses i 42 a § femte stycket.

Bestämmelsen i 11 § andra stycket skall tillämpas i de fall som avses i denna paragraf.

Denna paragraf gäller inte ljudfilm. Lag (2005:359).

Radio- och televisionsföretag

48 § Ett radio- eller televisionsföretag har, med de inskränkningar som föreskrivs i tredje stycket, en uteslutande rätt att förfoga över en ljudradio- eller televisionsutsändning genom att

1. ta upp utsändningen på en anordning genom vilken den kan återges,
2. framställa exemplar av en upptagning av utsändningen,
3. sprida exemplar av en upptagning av utsändningen till allmänheten,
4. tillåta återutsändning eller en återgivning för allmänheten på platser där allmänheten har tillträde mot inträdesavgift, eller
5. tillåta att en upptagning av utsändningen på trådbunden eller trådlös väg överförs till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till upptagningen från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

De rättigheter som avses i första stycket 2, 3 och 5 gäller till utgången av femtionde året efter det år då utsändningen ägde rum.

Bestämmelserna i 2 § andra stycket, 6–9 §§, 11 § andra stycket, 11 a, 12, 16, 17, 21, 22, 25–26 b, 26 e och 42 g §§ ska tillämpas i fråga om ljudradio- och televisionsutsändningar som avses i denna paragraf.

När ett exemplar av en upptagning enligt denna paragraf med företagets samtycke har överlåtit inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får exemplaret spridas vidare.

Om ett radio- eller televisionsföretag har krav på ersättning för en sådan vidareändring som avses i 42 f § och som har skett med företagets samtycke, ska företaget framställa sitt krav samtidigt med de krav som avses i 42 a § femte stycket. Lag (2011:94).

48 a § Om ett televisionsföretag ensamt har rätt att sända ut ett evenemang av stort allmänintresse får, trots 48 §, andra televisionsföretag som är etablerade i ett land som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet återge utdrag ur televisionsutsändningen från evenemanget i sina televisionsutsändningar av allmänna nyhetsprogram. Televisionsföretaget får även återge utdraget när en upptagning av nyhetsprogrammet därefter överförs till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till upptagningen från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Utdraget får inte vara längre än vad som motiveras av informationssyftet. Det får inte heller återges längre tid efter evenemanget än vad som motiveras av nyhetsintresset.

Bestämmelserna i 11 § andra stycket ska tillämpas i de fall som avses i första stycket. Lag (2010:697).

Framställare av kataloger m.m.

49 § Den som har framställt en katalog, en tabell eller ett annat dylikt arbete i vilket ett stort antal uppgifter har sammanställts eller vilket är resultatet av en väsentlig investering har uteslutande rätt att framställa exemplar av arbetet och göra det tillgängligt för allmänheten.

Rätten enligt första stycket gäller till dess femton år har förflutit efter det år då arbetet framställdes. Om arbetet har gjorts tillgängligt för allmänheten inom femton år från framställningen, gäller dock rätten till dess femton år har förflutit efter det år då arbetet först gjordes tillgängligt för allmänheten.

Bestämmelserna i 2 § andra–fjärde styckena, 6–9 §§, 11 § andra stycket, 12 § första, andra och fjärde styckena, 14, 16–22, 25–26 b och 26 e §§, 26 g § femte och sjätte styckena samt i 42 a–42 g §§ ska tillämpas på arbeten som avses i denna paragraf. Är ett sådant arbete eller en del av det föremål för upphovsrätt, får denna rätt också göras gällande.

Avtalsvillkor som utvidgar framställarens rätt enligt första stycket till ett offentliggjort arbete är ogiltiga. Lag (2011:94).

Fotografer

49 a § Den som har framställt en fotografisk bild har uteslutande rätt att framställa exem-

plar av bilden och göra den tillgänglig för allmänheten. Rätten gäller oavsett om bilden används i ursprungligt eller ändrat skick och oavsett vilken teknik som utnyttjas.

Med fotografisk bild avses även en bild som har framställts genom ett förfarande som är jämförligt med fotografi.

Rätten enligt första stycket gäller till dess femtio år har förflutit efter det år då bilden framställdes.

Bestämmelserna i 2 § andra–fjärde styckena, 3, 7–9, 11 och 11 a §§, 12 § första och fjärde styckena, 16–20 a och 23 §§, 24 § första stycket, 25–26 b, 26 e, 26 k–28, 31–38, 41, 42, 42 a–42 g och 50–52 §§ ska tillämpas på bilder som avses i denna paragraf. Är en sådan bild föremål för upphovsrätt, får denna rätt också göras gällande. Lag (2011:94).

6 Kap. Särskilda bestämmelser

50 § Litterärt eller konstnärligt verk må ej göras tillgängligt för allmänheten under sådan titel, pseudonym eller signatur, att verket eller dess upphovsman lätt kan förväxlas med förut offentliggjort verk eller dess upphovsman.

51 § Om litterärt eller konstnärligt verk återgives offentligt på ett sätt som kränker den andliga odlingens intressen, äger domstol på talan av myndighet som regeringen bestämmer vid vite meddela förbud mot återgivandet. Vad nu är sagt skall ej gälla återgivande som sker under upphovsmannens livstid. Lag (1978:488).

52 § I samband med utdömande av vite äger rätten efter vad som finnes skäligt föreskriva åtgärder för att förebygga missbruk av exemplar som avses med förbud enligt 51 §, så ock av föremål som kan användas endast för framställning därav. Sådan föreskrift må avse, att egendomen skall förstöras eller på visst sätt ändras.

Vad i denna paragraf stadgas gäller ej mot den som i god tro förvärvat egendomen eller särskild rätt därtill.

Egendom som avses i första stycket må i avbidan på föreskrift som där sägs tagas i beslag; därvid skall vad om beslag i brottmål i allmänhet är stadgat äga motsvarande tillämpning.

52 a § Om någon vill företa en vidareändring genom kabel av verk som ingår i en trådlös ljudradio- eller televisionsutsändning och begär men inte på önskad villkor får avtal om detta hos en organisation som företräder svenska rättighetshavare eller hos ett radio- eller tele-

visionsföretag som verkställer utsändningar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, har han på begäran rätt till förhandling med organisationen respektive företaget.

En förhandlingsskyldig part skall själv eller genom ombud inställa sig vid förhandlings-sammanträde och, om det behövs, lägga fram ett motiverat förslag till lösning av den fråga som förhandlingen avser. Parterna kan gemensamt välja en annan form för förhandling än sammanträde.

Den som bryter mot bestämmelsen i andra stycket skall ersätta uppkommen skada. Vid bedömning av om och i vilken utsträckning skada har uppkommit för någon skall hänsyn tas även till dennes intresse av att bestämmelsen iakttas och till övriga omständigheter av annat än rent ekonomisk betydelse. Lag (1995:447).

6 a kap. Skydd för tekniska åtgärder m.m.

Inledande bestämmelser

52 b § I detta kapitel finns bestämmelser om skydd för tekniska åtgärder och elektronisk information om rättighetsförvaltning.

Med teknisk åtgärd avses i detta kapitel varje verkningsfull teknik, anordning eller komponent som har utformats för att vid normalt bruk hindra eller begränsa exemplarframställning eller tillgängliggörande för allmänheten av ett upphovsrättsligt skyddat verk utan samtycke från upphovsmannen eller dennes rättsinnehavare.

Med information om rättighetsförvaltning avses all information, även i form av nummer eller koder, som är kopplad till ett exemplar av ett upphovsrättsligt skyddat verk eller som framträder i samband med överföring till allmänheten av ett sådant verk och som syftar till att identifiera verket, upphovsmannen eller dennes rättsinnehavare eller till att upplysa om villkor för användning av verket. Informationen skall ha lämnats av upphovsmannen eller dennes rättsinnehavare. Lag (2005:359).

52 c § Bestämmelserna om skydd för tekniska åtgärder i detta kapitel är inte tillämpliga om verket är ett datorprogram. De är inte heller tillämpliga vid tillhandahållande av allmänna handlingar enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen, vid sådan användning i rättsvärdens eller den allmänna säkerhetens intresse som avses i 26 b § andra stycket, eller vid kryptografisk forskning.

I lagen (2000:171) om förbud beträffande viss avkodningsutrustning finns bestämmelser som avser att förhindra obehörig tillgång till vissa tjänster. Såvitt gäller tekniska åtgärder

eller arrangemang som används i samband med sådana tjänster i form av ljudradio- eller televisionsutsändningar som avses i 2 § 1 i den lagen är bestämmelserna om skydd för tekniska åtgärder i detta kapitel inte tillämpliga. Lag (2005:359).

Skydd för tekniska åtgärder

52 d § Det är förbjudet att utan samtycke från upphovsmannen eller dennes rättsinnehavare kringgå en digital eller analog spärr som hindrar eller begränsar framställning av exemplar av ett upphovsrättsligt skyddat verk, kringgå en teknisk skyddsprocess, exempelvis en kryptering, som hindrar eller begränsar tillgängliggörande för allmänheten av ett upphovsrättsligt skyddat verk eller kringgå en annan teknisk åtgärd som hindrar eller begränsar sådant tillgängliggörande.

Första stycket gäller inte när någon som lovligen har tillgång till ett exemplar av ett upphovsrättsligt skyddat verk, kringgår en teknisk åtgärd för att kunna se eller lyssna på verket. Lag (2005:359).

52 e § Det är förbjudet att tillverka, importera, överföra, sprida genom att exempelvis sälja eller hyra ut, eller i förvärvssyfte inneha anordningar, produkter eller komponenter eller att tillhandahålla tjänster som

1. marknadsförs eller utannonseras i syfte att kringgå en teknisk åtgärd,
2. utöver att kringgå en teknisk åtgärd endast har ett begränsat intresse från förvärvssynpunkt eller ett begränsat förvärvsmässigt användningsområde, eller
3. huvudsakligen är utformade, konstruerade, anpassade eller framtagna i syfte att möjliggöra eller underlätta kringgående av en teknisk åtgärd. Lag (2005:359).

Rätt att i vissa fall använda verk som skyddas av tekniska åtgärder

52 f § Den som på grund av bestämmelserna i 16, 17, 26, 26 a eller 26 e § får utnyttja ett upphovsrättsligt skyddat verk har rätt att använda ett exemplar av ett verk som denne lovligen har tillgång till på sätt som anges i aktuell bestämmelse även om exemplaret skyddas av en teknisk åtgärd.

Om en teknisk åtgärd hindrar sådan användning, får en domstol på yrkande av en berättigad användare förelägga upphovsmannen eller dennes rättsinnehavare vid vite att möjliggöra för användaren att utnyttja verket på sätt som anges i aktuell bestämmelse.

Första och andra styckena gäller inte i fråga om verk som har gjorts tillgängliga för allmänheten i enlighet med överenskomna avtalsvillkor på ett sätt som gör att enskilda kan få tillgång till verket genom överföring från en plats och vid en tidpunkt som de själva har valt. Lag (2005:359).

Skydd för elektronisk information om rättighetsförvaltning

52 g § Det är förbjudet att utan samtycke från upphovsmannen eller dennes rättsinnehavare

1. avlägsna eller ändra elektronisk information om rättighetsförvaltning som avser ett upphovsrättsligt skyddat verk,

2. förfoga över ett upphovsrättsligt skyddat verk eller ett exemplar av verket som ändrats i strid med 1 genom att sprida det, importera det i spridningssyfte eller överföra det till allmänheten.

Första stycket gäller endast om den åtgärd som vidtas orsakar, möjliggör, underlättar eller döljer ett intrång i en rättighet som skyddas enligt denna lag. Lag (2005:359).

Bestämmelsernas tillämplighet på närstående rättigheter

52 h § Vad som i detta kapitel föreskrivits beträffande verk skall också tillämpas på prestationer som skyddas enligt 45, 46 och 48 §§ samt sådana sammanställningar och fotografier som skyddas enligt 49 och 49 a §§. Lag (2005:359).

7 Kap. Ansvar och ersättningskyldighet m.m.

53 § Den som beträffande ett litterärt eller konstnärligt verk vidtar åtgärder, som innebär intrång i den till verket enligt 1 och 2 kap. knutna upphovsrätten eller som strider mot föreskrift enligt 41 § andra stycket eller mot 50 §, döms, om det sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst två år.

Den som för sitt enskilda bruk kopierar ett datorprogram som är utgivet eller av vilket exemplar har överlåtits med upphovsmannens samtycke, skall inte dömas till ansvar, om förlagan för kopieringen inte används i näringsverksamhet eller offentlig verksamhet och han eller hon inte utnyttjar framställda exemplar av datorprogrammet för annat ändamål än sitt enskilda bruk. Den som för sitt enskilda bruk framställer exemplar i digital form av en offentliggjord sammanställning i digital form skall

under de förutsättningar som nyss nämnts inte dömas till ansvar.

Vad som sägs i första stycket gäller också, om någon till Sverige för spridning till allmänheten för in exemplar av verk, där exemplaret framställts utomlands under sådana omständigheter att en sådan framställning här skulle ha varit straffbar enligt vad som sägs i det stycket.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 53 b § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott som avses i första och tredje styckena döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken. Lag (2005:360).

53 a § Egendom med avseende på vilken brott föreligger enligt denna lag skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av sådant brott skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett sådant brott, eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt denna lag.

Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt denna lag får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid ett sådant brott, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Lag (2005:360).

53 b § På yrkande av upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare eller av den som på grund av upplåtelse har rätt att utnyttja verket får domstolen vid vite förbjuda den som vidtar eller medverkar till en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse som avses i 53 § att fortsätta med åtgärden.

Om kändan visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse som avses i 53 §, eller medverkan till åtgärden, förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden, eller medverkan till den, förringar värdet av den ensamrätt som upphovsrätten medför, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas ska svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång eller överträdelse som avses i 53 §.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om kändan ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar kändan förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom eller henne från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten ska prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs ska domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande ska bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller fjärde stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet och ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud. Lag (2009:109).

53 c § Om sökanden visar sannolika skäl för att någon har gjort ett intrång eller gjort sig skyldig till en överträdelse som avses i 53 §, får domstolen vid vite besluta att någon eller några av dem som anges i andra stycket ska ge sökanden information om ursprung och distributionsnät för de varor eller tjänster som intrånget eller överträdelsen gäller (informationsföreläggande). Ett sådant beslut får meddelas på yrkande av upphovsmannen eller upphovsmannens rättsinnehavare eller den som på grund av upplåtelse har rätt att utnyttja verket. Det får bara meddelas om informationen kan antas underlätta utredning av ett intrång eller en överträdelse som avser varorna eller tjänsterna.

Skyldigheten att lämna information omfattar den som

1. har gjort eller medverkat till intrånget eller gjort sig skyldig till eller medverkat till överträdelsen,
2. i kommersiell skala har förfogat över en vara som intrånget eller överträdelsen gäller,
3. i kommersiell skala har använt en tjänst som intrånget eller överträdelsen gäller,
4. i kommersiell skala har tillhandahållit en elektronisk kommunikationstjänst eller en annan tjänst som har använts vid intrånget eller överträdelsen, eller
5. har identifierats av någon som anges i 2–4 såsom delaktig i tillverkningen eller distribut-

ionen av en vara eller tillhandahållandet av en tjänst som intrånget eller överträdelsen gäller.

Information om varors eller tjänsters ursprung och distributionsnät kan särskilt avse

1. namn på och adress till producenter, distributörer, leverantörer och andra som har innehaft varorna eller tillhandahållit tjänsterna,
2. namn på och adress till avsedda grossister och detaljister, och
3. uppgifter om hur mycket som har producerats, levererats, mottagits eller beställts och om vilket pris som har bestämts för varorna eller tjänsterna.

Bestämmelserna i första–tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång eller överträdelse som avses i 53 §. Lag (2009:109).

53 d § Ett informationsföreläggande får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Skyldigheten att lämna information enligt 53 c § omfattar inte uppgifter vars yppande skulle röja att uppgiftslämnaren eller någon honom eller henne närstående som avses i 36 kap. 3 § rättegångsbalken har begått en brottslig handling.

I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som begränsar hur mottagna personuppgifter får behandlas. Lag (2009:109).

53 e § Ett beslut om informationsföreläggande får meddelas av den domstol där rättegång om intrånget eller överträdelsen pågår. I övrigt gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 58 § för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång eller överträdelse. Det som sägs i rättegångsbalken om inskränkning av domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol ska dock inte tillämpas.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot den som är sökandens motpart i ett mål om intrång eller överträdelse, ska bestämmelserna om rättegång som gäller för det målet tillämpas. Beslut om informationsföreläggande får överklagas särskilt.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot någon annan än den som anges i andra stycket, ska lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas. För prövning av frågan får det även hållas förhör enligt 37 kap. rättegångsbalken. Domstolen får bestämma att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader.

Talan om utdömande av vite får föras av den som har ansökt om föreläggandet och ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med en sådan talan får talan föras om nytt informationsföreläggande. Lag (2009:109).

53 f § Den som på grund av bestämmelserna i 53 c § andra stycket 2–5 har förelagts att enligt första stycket samma paragraf lämna information har rätt till skälig ersättning för kostnader och besvär. Ersättningen ska betalas av den som har framställt yrkandet om informationsföreläggande.

Den som tillhandahåller en elektronisk kommunikationstjänst och som till följd av ett informationsföreläggande har lämnat ut information som avses i 6 kap. 20 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska sända en skriftlig underrättelse om detta till den som uppgifterna gäller tidigast efter en månad och senast efter tre månader från det att informationen lämnades ut. Kostnaden för underrättelsen ersätts enligt första stycket. Lag (2009:109).

53 g § Trots förbudet i 21 § personuppgiftslagen (1998:204) får personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott enligt 53 § behandlas om detta är nödvändigt för att ett rättsligt anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras. Lag (2009:109).

53 h § På yrkande av käranden får domstolen, i mål om intrång eller överträdelse som avses i 53 §, ålägga den som har gjort eller medverkat till intrånget eller gjort sig skyldig till eller medverkat till överträdelsen att bekosta lämpliga åtgärder för att sprida information om domen i målet.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång eller överträdelse som avses i 53 §. Lag (2009:109).

54 § Den som i strid mot denna lag eller mot föreskrift enligt 41 § andra stycket utnyttjar ett verk ska betala skälig ersättning för utnyttjandet till upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare.

Sker det uppsåtligt eller av oaktsamhet, ska ersättning även betalas för den ytterligare skada som intrånget eller överträdelsen har medfört. När ersättningens storlek bestäms ska hänsyn särskilt tas till

1. utebliven vinst,

2. vinst som den som har begått intrånget eller överträdelsen har gjort,
3. skada på verkets anseende,
4. ideell skada, och
5. upphovsmannens eller rättsinnehavarens intresse av att intrång inte begås. Andra stycket gäller även den som annars uppsåtligen eller av oaktsamhet vidtar en åtgärd, som innebär intrång eller överträdelse enligt 53 §.

Ersättningskyldighet enligt första eller andra stycket gäller inte den som i samband med framställning av exemplar för privat bruk enbart överträder 12 § fjärde stycket, om inte denna överträdelse sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Lag (2009:109).

55 § På yrkande av upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare får domstolen, efter vad som är skäligt, besluta att egendom som ett intrång eller en överträdelse som avses i 53 § gäller ska återkallas från marknaden, ändras eller förstöras eller att någon annan åtgärd ska vidtas med den. Detsamma gäller i fråga om hjälpmedel som har använts eller varit avsett att användas vid intrånget eller överträdelsen.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång eller överträdelse som avses i 53 §.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om det olagliga förfarandet bestått i utförande av byggnadsverk.

Ett beslut om åtgärd enligt första stycket får inte innebära att upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare ska betala ersättning till den som åtgärden riktas mot.

Åtgärder enligt första stycket ska bekostas av svaranden om det inte finns särskilda skäl mot detta.

Ett beslut som avses i denna paragraf ska inte meddelas, om förverkande eller någon åtgärd till förebyggande av missbruk ska beslutas enligt 53 a § eller enligt brottsbalken. Lag (2009:109).

56 § Trots 55 § får domstolen, om det med hänsyn till det konstnärliga eller ekonomiska värdet hos ett exemplar av ett verk eller övriga omständigheter är skäligt, på yrkande av den som har handlat i god tro, meddela tillstånd att exemplaret mot särskild ersättning till upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare görs tillgängligt för allmänheten eller används för annat avsett ändamål. Lag (2009:109).

56 a § Om det skäligen kan antas att någon har gjort eller medverkat till ett intrång, eller gjort sig skyldig till eller medverkat till en överträdelse som avses i 53 §, får domstolen för att bevisning ska kunna säkras om intrånget eller överträdelsen besluta att en undersökning får göras hos denne för att söka efter föremål eller handlingar som kan antas ha betydelse för en utredning om intrånget eller överträdelsen (intrångsundersökning).

Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång eller överträdelse som avses i 53 §. Lag (2009:109).

56 b § Ett beslut om intrångsundersökning meddelas av den domstol där rättegång som rör intrånget pågår. Om rättegång inte är inledd, gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 58 § för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång eller överträdelse. Det som sägs i rättegångsbalken om inskränkning av domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol ska dock inte tillämpas.

En fråga om intrångsundersökning får tas upp endast på yrkande av upphovsmannen eller upphovsmannens rättsinnehavare eller den som på grund av upplåtelse har rätt att utnyttja verket. Om rättegång inte är inledd, ska yrkandet framställas skriftligen.

Innan ett beslut om undersökning meddelas ska motparten ha fått tillfälle att yttra sig. Domstolen får dock omedelbart meddela ett beslut som gäller till dess annat har beslutats, om ett dröjsmål skulle medföra risk för att föremål eller handlingar som har betydelse för utredning om intrånget skaffas undan, förstörs eller förvanskas.

I övrigt ska en fråga om intrångsundersökning som uppkommer då rättegång inte är inledd handläggas på samma sätt som om frågan uppkommit under rättegång. Lag (2009:109).

56 c § Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om sökanden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas motparten. Saknar sökanden förmåga att ställa säkerhet, får domstolen befria sökanden från det. I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av motparten.

I fråga om överklagande av domstolens beslut om intrångsundersökning och i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken. Lag (1998:1454).

56 d § Ett beslut om intrångsundersökning skall innehålla uppgifter om

1. vilket ändamål undersökningen skall ha,
2. vilka föremål och handlingar som det får sökas efter, och
3. vilka utrymmen som får genomsökas.

Om det behövs, skall domstolen även förordna om andra villkor för verkställandet. Lag (1998:1454).

56 e § Ett beslut om intrångsundersökning gäller omedelbart. Om ansökan om verkställighet inte har gjorts inom en månad från beslutet, förfaller det.

Om sökanden inte inom en månad från det att verkställigheten avslutats väcker talan eller på något annat sätt inleder ett förfarande om saken, skall en åtgärd som företagits vid verkställigheten av intrångsundersökningen omedelbart gå åter, i den utsträckning det är möjligt. Detsamma gäller om ett beslut om intrångsundersökning upphävs sedan verkställighet genomförts. Lag (1998:1454).

56 f § Ett beslut om intrångsundersökning verkställs av Kronofogdemyndigheten enligt de villkor som domstolen har föreskrivit och med tillämpning av 1-3 kap., 17 kap. 1-5 §§ samt 18 kap. utsökningsbalken. Sökandens motpart skall underrättas om verkställigheten endast om beslutet om intrångsundersökning har tillkommit efter motpartens hörande. Myndigheten har rätt att ta fotografier och göra film- och ljudupptagningar av sådana föremål som den får söka efter. Myndigheten har också rätt att ta kopior av och göra utdrag ur sådana handlingar som den får söka efter.

En intrångsundersökning får inte omfatta en skriftlig handling som avses i 27 kap. 2 § rättegångsbalken. Lag (2006:680).

56 g § När ett beslut om intrångsundersökning skall verkställas har motparten rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. I avvaktan på att biträdet inställer sig får verkställigheten inte påbörjas. Detta gäller dock inte, om

1. undersökningen därigenom onödigt fördröjs, eller
2. det finns en risk att ändamålet med åtgärden annars inte uppnås.

Vid verkställigheten får Kronofogdemyndigheten anlita det biträde av en sakkunnig som behövs.

Myndigheten får tillåta att sökanden eller ett ombud för sökanden är närvarande vid undersökningen för att bistå med upplysningar. Om ett sådant tillstånd ges, skall myndigheten se till att sökanden eller ombudet inte i större utsträckning än som kan motiveras av verkställigheten får kännedom om förhållanden som kommer fram. Lag (2006:680).

56 h § Fotografier och film- och ljudupptagningar av föremål samt kopior av och utdrag ur handlingar skall förtecknas och hållas tillgängliga för sökanden och motparten. Lag (1998:1454).

57 § Vad som sägs i 53-56 h §§ skall också tillämpas på rättighet som skyddas genom föreskrift i 5 kap. Lag (1998:1454).

57 a § Den som i annat fall än som avses i 53 § säljer, hyr ut eller för försäljning, uthyrning eller annat förvärvssyfte innehar ett hjälpmedel som är avsett endast för att underlätta olovligt borttagande eller kr inggående av en anordning som anbringats för att skydda ett datorprogram mot olovlig exemplarframställning, döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Lag (1992:1687).

57 b § Den som, i annat fall än som avses i 53 §, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 52 e eller 52 g § döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som, i annat fall än som avses i 53 §, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 52 d § döms till böter. Lag (2005:359).

58 § Rätt domstol i mål om ljudradio- eller televisionsutsändning i strid mot denna lag är Stockholms tingsrätt. Detsamma gäller i mål om ersättning som avses i 17 och 18 §§, 26 a § första stycket, 42 a § tredje stycket eller 47 § och i mål i vilket motsvarande ersättning begärs på grund av en hänvisning i 45, 46, 48, 49 eller 49 a § samt i mål om ersättning för en sådan vidaresändning som avses i 42 f §. Lag (2005:359).

59 § Brott som avses i 57 b § andra stycket får åtalas av åklagare endast om åtal är påkallat från allmän synpunkt. Brott i övrigt som avses i denna lag får åtalas av åklagare endast om

målsägande anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

Överträdelse av 3 § eller av föreskrift enligt 41 § andra stycket får alltid beivras av upphovsmannens efterlevande make, släktingar i rätt upp- och nedstigande led eller syskon.

Egendom som avses i 55 § får, om brott enligt denna lag skäligen kan antas föreligga, tas i beslag. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet. Lag (2005:359).

8 Kap. Lagens tillämpningsområde

60 § Bestämmelserna om upphovsrätt tillämpas på

1. verk av den som är svensk medborgare eller har sin vanliga vistelseort i Sverige,
2. verk som först utgivits i Sverige eller samtidigt i Sverige och utom riket,
3. filmverk vars producent har sitt säte eller sin vanliga vistelseort i Sverige,
4. här uppfört byggnadsverk,
5. konstverk som utgör del av här belägen byggnad eller på annat sätt är fast förenat med marken.

Vid tillämpning av första stycket 2. anses samtidig utgivning ha ägt rum, om verket utgivits i Sverige inom trettio dagar efter utgivning utomlands. Vid tillämpning av första stycket 3. anses, där ej annat visas, den vars namn på sedvanligt sätt utsatts på exemplar av filmverket som verkets producent.

Bestämmelserna i 26 k-26 p §§ tillämpas på verk av den som är svensk medborgare eller har sin vanliga vistelseort i Sverige.

Bestämmelserna i 44 a § tillämpas på utgivning och offentliggöranden av den som är svensk medborgare eller har sin vanliga vistelseort i Sverige. Bestämmelserna tillämpas också på utgivning och offentliggöranden av juridiska personer som har säte i Sverige.

Bestämmelserna i 50 och 51 §§ tillämpas på varje litterärt eller konstnärligt verk, oberoende av dess ursprung. Lag (2007:521).

61 § Bestämmelserna i 45, 47 och 48 §§ är tillämpliga på framföranden, ljudupptagningar samt ljudradio- och televisionsutsändningar som äger rum i Sverige. Dessutom tillämpas bestämmelserna i 45 § på framföranden av den som är svensk medborgare eller har sin vanliga vistelseort i Sverige, bestämmelserna i 47 § på ljudupptagningar vars framställare är svensk medborgare eller svensk juridisk person eller har sin vanliga vistelseort i Sverige och bestämmelserna i 48 § på utsändningar av radio- eller televisionsföretag som har sitt säte här i landet. Bestämmelserna i 46 § tillämpas på

ljudupptagningar och upptagningar av rörliga bilder vars framställare är svensk medborgare eller svensk juridisk person eller har sin vanliga vistelseort i Sverige liksom på sådana upptagningar av rörliga bilder som äger rum i Sverige. Bestämmelsen i 46 § om eftergörande gäller dock alla ljudupptagningar.

Bestämmelserna i 49 § tillämpas på arbeten vars framställare är svensk medborgare eller har sin vanliga vistelseort i Sverige. Bestämmelserna tillämpas även på arbeten vars framställare är svensk juridisk person och har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet i Sverige. Om den juridiska personen har sitt säte i Sverige men inte sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet här, tillämpas bestämmelserna dock endast om arbetet ingår i en ekonomisk verksamhet som har etablerats i Sverige.

Av bestämmelserna i 49 a § tillämpas hänvisningen till 50 och 51 §§ på alla fotografiska bilder och övriga bestämmelser på fotografiska bilder

1. vars framställare är svensk medborgare eller har sin vanliga vistelseort i Sverige eller
2. som först har utgivits i Sverige eller samtidigt i Sverige och utomlands eller
3. som har infogats i en byggnad eller annan anordning som är fast förenad med marken, om byggnaden eller anordningen är belägen i Sverige.

Vid tillämpningen av tredje stycket 2 anses utgivningen ha skett samtidigt, om bilden har utgivits i Sverige inom trettio dagar efter utgivningen utomlands.

Av bestämmelserna i 45 § tillämpas hänvisningen till 26 k-26 m §§ endast på framföranden som har gjorts av någon som är svensk medborgare eller som har sin vanliga vistelseort i Sverige. Av bestämmelserna i 46 § tillämpas hänvisningen till 26 k-26 m §§ endast på upptagningar vars framställare är svensk medborgare eller svensk juridisk person eller har sin vanliga vistelseort i Sverige. Av bestämmelserna i 49 a § tillämpas hänvisningen till 26 k-26 p §§ endast på fotografiska bilder vars framställare är svensk medborgare eller har sin vanliga vistelseort i Sverige. Lag (2007:521).

61 a § När verk eller andra prestationer som skyddas enligt denna lag sänds ut till allmänheten över satellit, skall den upphovsrättsligt relevanta åtgärden anses ske i det land där sändarföretaget under sin kontroll och på sitt ansvar för in prestationerna i en oavbruten överföring till satelliten och därifrån till marken.

Detta gäller inte, om införandet äger rum i ett land som inte ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som inte heller tillhandahåller den skyddsnivå som föreskrivs i kapitel 2 i Europeiska gemenskapernas råds direktiv 93/83/EEG av den 27 september 1993.12

Om i fall som avses i andra stycket uppsändningen till satelliten äger rum i ett EES-land, skall den upphovsrättsligt relevanta åtgärden anses ske i det land där uppsändningen äger rum. Om uppsändningen till satelliten inte äger rum i ett EES-land men det radio- eller televisionsföretag som har beslutat om utsändningen har sitt säte i ett EES-land, skall den upphovsrättsligt relevanta åtgärden anses ske i det landet. Lag (1995:447).

62 § Regeringen får, under förutsättning av ömsesidighet eller om det följer av ett sådant avtal med en främmande stat eller en mellanfolklig organisation som riksdagen godkänt, meddela föreskrifter om denna lags tillämpning med avseende på andra länder. Regeringen får också meddela föreskrifter om lagens tillämpning på verk och fotografiska bilder som först har utgivits av en mellanfolklig organisation och på inte utgivna verk och fotografiska bilder som en sådan organisation får ge ut. Lag (1995:1273).

9 Kap. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

63 § Denna lag träder i kraft den 1 juli 1961; dock att 51 § och därtill anslutande bestämmelser i 6 och 8 kap. skola, såvitt angår återgivande i tryckt skrift, träda i kraft den dag Konungen förordnar. Lag (1970:488). 64 § Genom denna lag upphävas:

- 1) lagen den 30 maj 1919 (nr 381) om rätt till litterära och musikaliska verk;
- 2) lagen den 30 maj 1919 (nr 382) om rätt till verk av bildande konst;
- 3) lagen den 14 december 1956 (nr 590) om skydd för vissa kartor; samt
- 4) lagen den 1 mars 1957 (nr 32) om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära och musikaliska verk.

65 § Den nya lagen skall, med iakttagande av vad i 66-69 §§ sägs, äga tillämpning jämväl med avseende å litterärt eller konstnärligt verk, som tillkommit före ikraftträdandet. Lag (1970:488).

66 § Sådana exemplar av ett verk, som framställts med stöd av äldre lag, må fritt spridas och visas, dock att vad i 23 § stadgas om uthyrning av noter till musikaliskt verk skall äga tillämpning.

67 § Trycksatser, klichéer, formar och andra hjälpmedel, som med stöd av äldre lag framställts för mångfaldigande av visst verk, må utan hinder av vad i nya lagen är stadgat fritt användas för sitt ändamål till utgången av år 1963. På exemplar, som framställts med stöd härav, skall vad i 66 § sägs äga motsvarande tillämpning.

68 § Beträffande tidning, tidskrift eller annat verk, som består av självständiga bidrag från särskilda medarbetare och som utgivits före nya lagens ikraftträdande, skall upphovsrätt enligt 5 § tillkomma utgivaren eller, om han ej är känd, förläggaren.

Om såsom utgivare angivits offentlig undervisningsanstalt eller akademi eller ock bolag, förening eller annan samfällighet eller, där utgivare ej är känd, dylik samfällighet är förläggare, skall skyddstiden beräknas enligt 44 §.

69 § Äldre lag skall tillämpas på sådant avtal om överlåtelse av upphovsrätt, som tillkommit före nya lagens ikraftträdande. Lag (1976:192).

70 § Vad i 65-67 §§ sägs skall äga motsvarande tillämpning med avseende å rättighet, som skyddas genom föreskrift i 5 kap.

Har avtal om upptagning som sägs i 45 § tillkommit före nya lagens ikraftträdande, skall vad i 69 § sägs äga motsvarande tillämpning.

Övergångsregler

Övergångsbestämmelser 1970:488

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1970.

I fråga om alster av konsthantverk eller konstindustri, som tillkommit före ikraftträdandet och då åtnjöt skydd enligt äldre bestämmelser, äger de nya bestämmelserna tillämpning, om alstret är att hänföra under brukskonst, och skall i annat fall upphovsrätten icke upphöra före utgången av september 1980.

1973:363

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1973.

Den nya lagen skall tillämpas även på verk som tillkommit före ikraftträdandet, dock med följande undantag:

1. Exemplar av verk som framställts med stöd av äldre lag får fritt spridas och visas.

2. Har någon före ikraftträdandet tillverkat trycksats, kliché, form eller annat sådant hjälpmedel för att med stöd av äldre lag mångfaldiga visst verk, får han använda det för detta ändamål till utgången av år 1975 och fritt sprida och visa exemplar som framställts.

Vad sålunda stadgas om verk skall äga motsvarande tillämpning på framförande, ljudupptagning samt ljudradio- och televisionsutsändning som avses i 45-48 §§ ävensom på arbete som avses i 49 §.

1978:488

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1978. Den skall tillämpas även på verk som tillkommit före ikraftträdandet. Vad sålunda har föreskrivits om verk skall ha motsvarande tillämpning på framförande, ljudupptagning, ljudradioutsändning och televisionsutsändning som avses i 45, 46 och 48 §§ samt på arbete som avses i 49 §.

1980:610

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

Den nya lagen skall tillämpas även på sådant verk och i 49 § avsett arbete som tillkommit före ikraftträdandet.

1982:284

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982. Den gäller inte beträffande intrång eller överträdelse som har skett dessförinnan eller i fråga om brott som har begåtts före ikraftträdandet.

1982:1059

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983. Den skall tillämpas även på verk som har tillkommit före ikraftträdandet.

1986:367

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1986.

2. Bestämmelserna i 22 d §, 45 § tredje stycket, i vad avser hänvisningen till 22 d §, och 47 § andra stycket tillämpas även på verk och upptagningar som har tillkommit före ikraftträdandet.

3. Bestämmelserna i 45 § tredje stycket, i vad avser hänvisningen till 6--8 och 26 §§, 46 § andra stycket, 47 § tredje stycket, 48 § tredje stycket, 49 § andra stycket och 61 § första stycket tredje meningen tillämpas även på verk som har tillkommit före ikraftträdandet, på radio- och televisionsutsändningar, upptagningar och framföranden som har ägt rum före ikraftträdandet och på sammanställningar som har gjorts före ikraftträdandet.

4. Bestämmelsen i 47 § första stycket tillämpas även på upptagningar som har gjorts före lagens ikraftträdande, förutsatt att den tid inom vilken en utsändning har gett rätt till ersättning enligt äldre bestämmelser då inte har löpt ut.

5. Bestämmelserna om skyddstid i 45 § andra stycket, 46 § första stycket och 48 § andra stycket tillämpas även på framföranden, ljud-

upptagningar samt ljudradio- och televisionsutsändningar som har ägt rum före lagens ikraftträdande, förutsatt att skyddstiden enligt äldre bestämmelser då inte har löpt ut.

1986:1426

Denna lag träder i kraft den 1 april 1987. Lagen tillämpas inte på kretsmönster som har tillkommit före ikraftträdandet.

1987:800

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988.

2. Har upphovsmannen avlidit före ikraftträdandet, skall äldre bestämmelser fortfarande tillämpas.

1989:396

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

Lagen tillämpas även på verk som har tillkommit före ikraftträdandet. Bestämmelserna i 40 a § tillämpas även på överlåtelse som har ägt rum före ikraftträdandet.

1991:1073

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1991. Den skall tillämpas även på verk som har kommit till före ikraftträdandet. Vad som föreskrivs om verk gäller också framföranden, ljudupptagning, ljudradiosändning och televisionssändning som avses i 45, 46 och 48 §§ samt arbete som avses i 49 §.

1992:1687

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993 utom i fråga om 23 §. Vad gäller 23 § träder lagen i kraft den dag regeringen bestämmer. Har regeringen inte före den 1 januari 1994 satt lagen i kraft såvitt gäller 23 §, träder dock lagen i den delen aldrig i kraft. Har regeringen före den 1 januari 1994 satt lagen i kraft såvitt gäller 23 §, upphör lagen att gälla i den delen vid utgången av år 1993. Lag (1993:1008).

2. Lagen tillämpas även på verk som har tillkommit före i kraftträdandet utom så vitt gäller åtgärder som vidtagits eller rättigheter som förvärvats dessförinnan.

1993:1007

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994 utom i fråga om 19 § tredje meningen som träder i kraft den dag regeringen bestämmer. (I kraft den 1 januari 1994, 1993:1646).

2. Lagen tillämpas även på verk som har kommit till före ikraftträdandet utom när det gäller åtgärder som har gjorts eller rättigheter som har förvärvats före den tidpunkten. Det som sägs i 19 § om uthyrning och andra jämförbara rättshandlingar avseende exemplar av litterära verk skall dock alltid tillämpas från tiden för ikraftträdandet.

3. Det som sägs i 2 tillämpas också i fråga om framföranden, upptagningar, utsändningar och arbeten som avses i 45, 46, 48, och 49 §§. I fråga om framföranden, ljudupptagningar och utsändningar för vilka skyddstiden enligt äldre bestämmelser löpte ut före den 1 juli 1986, gäller dock fjärde och femte punkterna i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till

lagen (1986:367) om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Lag (1993:1213).

1994:190

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1994, då lagen (1960:730) om rätt till fotografisk bild skall upphöra att gälla.

2. Med de undantag som anges i punkterna 3-7 tillämpas de nya föreskrifterna även på verk och fotografiska bilder som har kommit till före ikraftträdandet.

3. Sådana exemplar av en fotografisk bild som har framställts med stöd av äldre föreskrifter, får även i fortsättningen fritt spridas och visas. De nya föreskrifterna tillämpas inte heller i övrigt när det gäller åtgärder som har gjorts eller rättigheter som har förvärvats före ikraftträdandet.

4. Bestämmelserna om upphovsrättens giltighetstid i 43 och 44 §§ tillämpas på fotografiska verk som har kommit till före ikraftträdandet endast under förutsättning att skyddstiden enligt äldre bestämmelser inte har löpt ut vid ikraftträdandet.

5. Bestämmelsen om skyddstid i 49 a § tredje stycket tillämpas på fotografiska bilder som har kommit till före ikraftträdandet endast under förutsättning att skyddstiden enligt äldre bestämmelser inte har löpt ut vid ikraftträdandet.

6. Om de nya föreskrifterna i fråga om en viss fotografisk bild medför en kortare skyddstid än den som följer av äldre bestämmelser, skall de äldre bestämmelserna om skyddstid tillämpas.

7. Bestämmelsen i 10 § andra stycket tillämpas inte på kretsmönster som kom till före den 1 april 1987.

1995:447

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 1995.

2. Bestämmelserna i 26 d § tredje stycket och 61 a § skall i fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet inte tillämpas förrän den 1 januari 2000.

3. Bestämmelsen i 45 § tredje stycket såvitt gäller hänvisningen till 39 § första meningen skall inte tillämpas i fråga om avtal om filminspelning som har ingåtts före ikraftträdandet. I fråga om sådana avtal gäller dock att en utövande konstnär genom avtalet skall anses ha överlåtit rätt att genom filmen göra framförandet tillgängligt för allmänheten.

4. Med de undantag som anges i 5 och 6 skall de nya föreskrifterna tillämpas även på verk och prestationer som har kommit till före ikraftträdandet.

5. De nya föreskrifterna skall inte tillämpas när det gäller åtgärder som har vidtagits eller rättigheter som har förvärvats före ikraftträdandet. Bestämmelserna i 19 § andra stycket samt 45 och 46 §§ såvitt gäller hänvisningen till 19 § andra stycket skall dock alltid tillämpas från tiden för ikraftträdandet.

6. I fråga om framföranden, ljudupptagningar och utsändningar för vilka skyddstiden enligt äldre bestämmelser löpte ut före den 1 juli 1986 gäller 4 och 5 ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1986:367) om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.

1995:1273

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996.

2. De nya bestämmelserna tillämpas även på verk som har kommit till före ikraftträdandet.

3. De nya bestämmelserna tillämpas inte när det gäller åtgärder som har vidtagits eller rättigheter som har förvärvats före ikraftträdandet. De exemplar av ett verk som har framställts med stöd av äldre bestämmelser får fritt spridas och visas. Vad som sägs i 19 § andra stycket och 26 j § skall dock tillämpas.

4. Om någon efter utgången av upphovsrättens giltighetstid enligt de äldre bestämmelserna men före ikraftträdandet har börjat att förfoga över ett verk genom att framställa exemplar av det eller genom att göra det tillgängligt för allmänheten, får han utan hinder av de nya bestämmelserna om upphovsrättens giltighetstid i nödvändig och sedvanlig utsträckning fortsätta den planerade verksamheten dock längst till den 1 januari 2000. Sådant rätt till förfogande har under motsvarande förutsättningar även den som har vidtagit väsentliga åtgärder för att framställa exemplar av verket eller för att göra det tillgängligt för allmänheten. De exemplar av ett verk som framställs med stöd av dessa bestämmelser får fritt spridas och visas. Vad som sägs i 19 § andra stycket och 26 j § skall dock tillämpas.

5. Om upphovsrättens giltighetstid för ett visst verk vid tillämpningen av de nya bestämmelserna blir kortare än den skulle ha blivit vid tillämpning av äldre bestämmelser, tillämpas de äldre bestämmelserna om giltighetstid. Bestämmelserna i 44 § tredje stycket tillämpas dock alltid efter ikraftträdandet.

6. Det som sägs i punkterna 2 - 5 tillämpas också på framföranden och upptagningar som avses i 45 och 46 §§.

1995:1274

Enligt riksdagens beslut föreskrivs i fråga om lagen (1995:447) om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk att punkt 6 övergångsbestämmelserna skall upphöra att gälla så vitt avser framföranden och ljudupptagningar.

1997:309

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1997.

2. De nya bestämmelserna tillämpas även på verk och framföranden som har kommit till före ikraftträdandet.

3. De nya bestämmelserna tillämpas även på avtal om överlåtelse som har ingåtts före ikraftträdandet, dock inte på avtal som har in-

gåtts före den 19 november 1992. Beträffande avtal som har ingåtts därefter men före den 1 juli 1994 föreligger rätt till ersättning enligt de nya bestämmelserna endast om krav på ersättning har framställts före den 1 september 1997.

1997:790

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.
2. De nya bestämmelserna tillämpas även på verk och prestationer som har kommit till före ikraftträdandet. I fråga om arbeten som har framställts inom femton år före ikraftträdandet gäller rätt enligt 49 § till den 1 januari 2014.

3. De nya bestämmelserna tillämpas inte när det gäller åtgärder som har vidtagits eller rättigheter som har förvärvats före ikraftträdandet. De exemplar av arbeten enligt 49 § som har framställts med stöd av äldre bestämmelser får fritt spridas och visas. Hänvisningen i 49 § tredje stycket till 19 § andra stycket skall dock tillämpas.

4. Om någon med stöd av äldre bestämmelser har börjat att förfoga över ett arbete enligt 49 § genom att framställa exemplar av det eller genom att göra det tillgängligt för allmänheten, får han trots de nya bestämmelserna i nödvändig och sedvanlig utsträckning fortsätta den planerade verksamheten, dock längst till den 1 januari 2000. Sådan rätt till förfogande har under motsvarande förutsättningar även den som före ikraftträdandet har vidtagit väsentliga åtgärder för att framställa exemplar av arbetet eller för att göra det tillgängligt för allmänheten. De exemplar av ett arbete som framställs med stöd av dessa bestämmelser får fritt spridas och visas. Hänvisningen i 49 § tredje stycket till 19 § andra stycket skall dock tillämpas.

1998:1552

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
2. De nya bestämmelserna tillämpas även på verk och prestationer som har kommit till före ikraftträdandet.

2000:92

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2000.
2. De nya bestämmelserna i 9 och 26 a §§ tillämpas även på verk som ingår i en bilaga till ett beslut som meddelats före ikraftträdandet.

3. Den nya bestämmelsen i 26 § tillämpas även på uppgifter i verk som anförts muntligen eller skriftligen före ikraftträdandet.

4. En åtgärd som före ikraftträdandet har vidtagits med ett sådant verk som avses i punkterna 2 och 3 och som då var tillåten kan inte angripas med stöd av de nya bestämmelserna.

2005:359

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.
2. Med de undantag som anges i 3-5 skall de nya föreskrifterna även tillämpas på verk och prestationer som har kommit till före ikraftträdandet.

3. Äldre bestämmelser i 19 § första stycket skall fortfarande tillämpas på sådana exemplar av verk som med upphovsmannens samtycke har överlåtits inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet före ikraftträdandet.

4. Bestämmelsen i 46 § andra stycket om beräkning av skyddstiden för ljudupptagningar skall inte tillämpas på ljudupptagningar beträffande vilka skyddstiden löpt ut vid lagens ikraftträdande.

5. Äldre bestämmelser skall fortfarande tillämpas i fråga om åtgärder som har vidtagits eller rättigheter som har förvärvats före ikraftträdandet.

2005:360

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.
2. För brott begångna innan denna lag trätt i kraft gäller 55 § i sin äldre lydelse.

2007:521

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.
2. Med det undantag som anges i 3 skall de nya bestämmelserna även tillämpas på verk och prestationer som har kommit till före ikraftträdandet.

3. Har en vidareförsäljning av ett konstverk skett före ikraftträdandet gäller fortfarande äldre bestämmelser.

4. Bestämmelsen i 26 p § tredje stycket skall dock tillämpas även på fordringar som har uppkommit före ikraftträdandet, om inte fordran innan dess har preskriberats enligt äldre bestämmelser.

2009:109

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2009.
2. Bestämmelserna i 53 c–53 f och 53 h §§ ska inte tillämpas när intrånget eller överträdelsen, eller försöket eller förberedelsen till intrånget eller överträdelsen, har begåtts före ikraftträdandet.

Mönsterskyddslag (1970:485)

Uppdaterad t.o.m. SFS 2010:1397

Allmänna bestämmelser

1 § I denna lag avses med

1. mönster: en produkts eller produkt dels utseende, som bestäms av själva produktens detaljer eller av detaljer i produktens utsmyckning särskilt vad gäller linjer, konturer, färger, former, ytstrukturer eller material,

2. produkt: ett industriellt eller hantverksmässigt framställt föremål, inbegripet delar som skall monteras till en sammansatt produkt, förpackningar, utstyrelse, grafiska symboler och typsnitt, men inte datorprogram,

3. sammansatt produkt: en produkt som genom att den är sammansatt av flera utbytbara beståndsdelar kan tas isär och på nytt fogas samman,

Bestämmelser om gemenskapsformgivning enligt rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning finns i denna lag i 50-52 §§. Lag (2004:1154).

1 a § Den som har skapat ett mönster (formgivaren) eller den till vilken formgivarens rätt har övergått kan genom registrering få ensamrätt till mönstret enligt denna lag (mönsterrätt). Lag (2002:570).

2 § Mönsterrätt kan någon få endast om mönstret är nytt och särpräglat.

Ett mönster anses som nytt om inget identiskt mönster har gjorts allmänt tillgängligt före dagen för registreringsansökan eller, om prioritet åberopas enligt 8-8 d §§, före prioritetdagen. Mönster skall anses som identiska trots att de skiljer sig åt, om skillnaderna föreligger endast i oväsentliga avseenden.

Ett mönster anses ha särprägel om en kunig användares helhetsintryck av mönstret skiljer sig från helhetsintrycket av varje annat mönster som har gjorts allmänt tillgängligt före den dag som anges i andra stycket. Vid bedömningen av om mönstret har särprägel skall hänsyn tas till det variationsutrymme som funnits för formgivaren vid framtagandet av mönstret. Lag (2002:570).

2 a § Ett mönster till en beståndsdel i en sammansatt produkt, anses vara nytt och särpräglat endast om

1. beståndsdel eller del därav, när den har fogats in i den sammansatta produkten, förblir synlig vid normal användning av den produkten, och

2. mönstret till det som syns i sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel i 2 §.

Med normal användning avses slutanvändarens användning, med undantag för underhåll, service och reparationsarbeten. Lag (2002:570).

3 § Ett mönster skall anses ha blivit allmänt tillgängligt om det har offentliggjorts i samband med ett registreringsförfarande eller på annat sätt. Detsamma gäller om mönstret har föreviats, använts i yrkesmässig verksamhet eller annars har blivit känt.

Trots det som sägs i första stycket anses ett mönster inte ha blivit allmänt tillgängligt

1. om fackkretsarna inom den aktuella sektorn inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i sin normala näringsverksamhet inte rimligen kunde ha fått kunskap om de åtgärder som nämns i första stycket före dagen för registreringsansökan eller, om prioritet åberopas enligt 8-8 d §§, före prioritetdagen, eller

2. om mönstret har blivit känt endast till följd av att det har visats för någon annan efter ett uttalande eller underförstått förbehåll om att mönstret skall hållas hemligt. Lag (2002:570).

3 a § Ett mönster anses inte heller ha blivit allmänt tillgängligt om det har blivit känt inom en period av tolv månader före den dag som anges i 2 § andra stycket, förutsatt att mönstret har offentliggjorts eller annars gjorts känt

1. av formgivaren,
2. av någon annan till följd av uppgifter som formgivaren tillhandahållit eller åtgärder som formgivaren vidtagit, eller
3. till följd av missbruk i förhållande till formgivaren.

Vad som sägs om formgivaren i denna paragraf gäller även den som formgivarens rätt har övergått till. Lag (2002:570).

4 § Hinder mot mönsterrätt föreligger

1. om mönstret strider mot goda seder eller allmän ordning,
2. om i mönstret utan tillstånd intagits statsvapen, statsflagga eller annat statselement, statlig kontroll- eller garantibeteckning, annan beteckning som hänsyftar på svenska staten och därigenom ger mönstret en officiell karaktär, svenskt kommunalt vapen eller sådan internationell beteckning som åtnjuter skydd enligt lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar eller något som lätt kan förväxlas med vapen, flagga, emblem eller beteckning som nu nämnts,

3. om mönstret strider mot ett annat mönster som visserligen inte var allmänt tillgängligt före den dag som anges i 2 § andra stycket men som framgår av en ansökan om registrering i Sverige eller vid Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken och formgivning) för vilken gäller en tidigare ansöknings- eller prioritetstag, förutsatt att detta mönster sedermera har gjorts allmänt tillgängligt,
4. om mönstret utan tillstånd innehåller

a) någon annans i Sverige skyddade firma eller varukännetecken eller något som kan uppfattas som ett kännetecken som i näringsverksamhet har inarbetats i Sverige för annan,

b) någon annans porträtt eller något som kan uppfattas som annans släktnamn, konstnärnamn eller likartat namn, om inte porträttet eller namnet uppenbart syftar på någon sedan länge avliden person,

c) något som kan uppfattas som titel på annans i Sverige skyddade litterära eller konstnärliga verk i fall då titeln är egenartad eller något som kränker annans upphovsrätt till sådant verk eller annans rätt till fotografisk bild som åtnjuter skydd i Sverige. Lag (2002:570).

4 a § Mönsterrätt får inte omfatta sådana detaljer i en produkts utseende

1. som uteslutande är bestämda av produktens tekniska funktion, eller

2. som måste återskapas exakt till formen och dimensionerna för att den produkt som mönstret avser skall gå att mekaniskt ansluta till eller placera i, kring eller mot en annan produkt så att båda produkterna fyller sin funktion.

Trots det som sägs i första stycket 2 kan mönsterrätt omfatta mönster som tillåter att sinsemellan utbytbara produkter fogas samman ett upprepat antal gånger eller förbinds med varandra inom ett system uppbyggt av moduler. Lag (2002:570).

5 § Mönsterrätt innebär, med de undantag som anges i 7-7 b §§, att ingen får utnyttja mönstret utan samtycke av den som är innehavare av mönsterrätten (mönsterhavaren). Förbudet mot utnyttjande omfattar särskilt att tillverka, bjuda ut, marknadsföra, införa till eller utföra från Sverige eller använda en produkt som mönstret ingår i eller används på eller att lagrha en sådan produkt för ändamål som nu sagts.

Mönsterrätten omfattar varje annat mönster som inte gör ett annat helhetsintryck på en kunnig användare än det registrerade mönstret (skyddsomfång). Vid prövning av mönsterrättens skyddsomfång skall hänsyn tas till det va-

riationsutrymme som funnits för formgivaren vid framtagandet av mönstret. Lag (2002:570).

6 § Har upphävts genom lag (2002:570).

7 § Från mönsterrätten undantas utnyttjanden

1. som företas för privat bruk och utan vinstsyfte,

2. som företas i experimentsyfte, eller

3. som innebär återgivning i syfte att citera eller undervisa, förutsatt att sådana utnyttjanden är förenliga med god affärssed och inte oskäligt inkräktar på ett normalt utnyttjande av mönstret samt sker på villkor att källan anges. Lag (2002:570).

7 a § Från mönsterrätten undantas vidare utrustningen på fartyg och luftfartyg hemmahörande i främmande stat när ett sådant fartyg tillfälligt kommer in till Sverige. Detsamma gäller införsel till Sverige av reservdelar och tillbehör för reparation av sådana fartyg samt arbete med reparation av sådana fartyg. Lag (2002:570).

7 b § Mönsterrätten omfattar inte utnyttjandet av en produkt, om den har bringats i omsättning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av mönsterhavaren eller med dennes samtycke. Lag (2002:570).

8 § Har ett mönster angetts i en ansökan om mönsterregistrering eller om skydd för en nytighetsmodell i en främmande stat, som är ansluten till Pariskonventionen den 20 mars 1883 om skydd för den industriella äganderätten (Pariskonventionen), och söks registrering av mönstret i Sverige inom sex månader från ansökan i den främmande staten, skall ansökan i Sverige vid tillämpningen av 2 § anses gjord samtidigt med ansökan i den främmande staten (prioritetstagen). Detsamma skall gälla om mönstret har angetts i en sådan ansökan som har gjorts i en stat som är ansluten till eller ett område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO-avtalet).

Samma prioritet får åtnjutas också från en ansökan om registrering som avser någon annan stat eller något annat område, om motsvarande prioritet från en svensk ansökan medges där den tidigare ansökan har gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak stämmer överens med Pariskonventionen.

En sökande som vill åtnjuta prioritet skall begära detta i ansökan om registrering. Sökanden skall därvid lämna uppgifter om var och

när den återopade ansökan gjordes. Sökanden skall också, så snart det kan ske, uppge numret på den tidigare ansökan. Lag (2002:570).

8 a § Registreringsmyndigheten kan förelägga sökanden att inom viss frist styrka begärd prioritet genom att ge in följande handlingar.

1. Ett bevis om sökandens namn och om ingivningsdagen utfärdat av den myndighet som har mottagit ansökan.

2. En av samma myndighet bestyrkt kopia av ansökan och därvid fogad bild som visar mönstret.

Den förelagda fristen får inte löpa ut tidigare än tre månader från ingivandet av ansökan här i riket. Lag (2002:570).

8 b § Prioritet kan grundas endast på den första ansökan som mönstret har angetts i.

Om den som har gjort den första ansökan eller hans rättsinnehavare senare till samma myndighet har gett in en ansökan som avser samma mönster, får den senare ansökan återopas som prioritetsgrundande. Detta gäller dock bara om den tidigare ansökan när den senare ansökan ges in

1. har återkallats, avskrivits eller avslagits utan att ha blivit allmänt tillgänglig och

2. inte kvarlämnar någon rätt som grundas på den eller har utgjort grund för någon rätt till prioritet.

Om någon har fått prioritet på grund av en senare ansökan enligt andra stycket, får den tidigare ansökan inte längre återopas som grund för prioritet. Lag (2002:570).

8 c § Vid ansökan om samregistrering enligt 11 § kan prioritet erhållas för ett eller flera av mönstren.

Prioritet kan vid sådan ansökan återopas från flera tidigare ansökningar. Detta gäller även om de tidigare ansökningarna har getts in i olika länder. Lag (2002:570).

8 d § Om föreskrifterna i 8-8 c §§ inte iakttas, gäller inte rätten till prioritet. Lag (2002:570).

Registreringsansökan och dess handläggning

9 § Registreringsmyndighet är patent- och registreringsverket.

10 § Den som vill ansöka om registrering av ett mönster skall göra detta skriftligen hos registreringsmyndigheten.

Ansökan skall innehålla uppgifter om vem som har skapat mönstret och om den produkt eller de produkter som mönstret är avsett att användas på eller ingå i samt bildmaterial som visar mönstret. Söks registrering av annan än formgivaren, skall sökanden styrka sin rätt till mönstret.

Om sökanden innan mönstret kungörs enligt 18 § inger även en modell, skall modellen anses visa mönstret.

I övrigt skall ansökan uppfylla de föreskrifter som meddelas med stöd av 49 §. Sökanden skall också betala i 48 § föreskrivna ansöknings- och tilläggsavgifter. Lag (2002:570).

11 § En ansökan får omfatta flera mönster, om de produkter som mönstren är avsedda att användas på eller ingå i hör till samma klass. Vid bestämningen av klasstillhörighet gäller som svensk rätt den klassificering som anges i Locarnoöverenskommelsen av den 8 oktober 1968 om upprättande av en internationell klassificering för mönster. Lag (2002:570).

12 § Registreringsmyndigheten får förelägga en sökande som inte har hemvist i Sverige att för sig ställa ett ombud med behörighet att ta emot delgivning i ärendet och med hemvist här i landet, samt att anmäla ombudet hos myndigheten. Om sökanden inte följer föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress. Delgivning skall anses ha skett när detta har blivit fullgjort. Lag (2002:570).

13 § En ansökan om registrering anses inte gjord förrän sökanden lämnat in bildmaterial eller en modell som visar mönstret.

På sökandens begäran får mönstret i en ansökan ändras om mönstret efter ändringen behåller sin identitet och uppfyller förutsättningarna för skydd enligt denna lag. Lag (2002:570).

14 § Registreringsmyndigheten skall undersöka om en ansökan uppfyller de krav som avses i 10, 11 och 13 §§. Registreringsmyndigheten skall också undersöka om en ansökan avser ett mönster enligt 1 § 1 och om det finns något hinder mot mönsterrätt enligt 4 § 1 eller 2.

Uppfyller ansökan inte de krav som avses i första stycket, skall registreringsmyndigheten

förelägga sökanden att inom viss tid komplettera eller ändra sin ansökan. I föreläggandet skall sökanden upplysas om att ansökan kan komma att avskrivas om han inte svarar i rätt tid.

Yttrar sig sökanden inte i rätt tid över ett föreläggande enligt andra stycket, skall registreringsmyndigheten avskriva ansökan.

Registreringsmyndigheten skall återuppta en avskriven ansökan, om sökanden inom två månader efter utgången av förelagd tid kompletterar eller ändrar sin ansökan och betalar fastställd återupptagningsavgift. En ansökan kan återupptas endast en gång. Lag (2002:570).

15 § Föreligger hinder för bifall till ansökningen även efter det yttrande avgivits och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall ansökningen avslås, om ej anledning förekommer att ge sökanden nytt föreläggande.

16 § Påstår någon inför registreringsmyndigheten att han äger bättre rätt till mönstret än sökanden och finnes saken tveksam, kan myndigheten förelägga honom att väcka talan vid domstol inom viss tid vid påföljd att hans påstående annars lämnas utan avseende vid ansökningens fortsatta prövning.

Är tvist om bättre rätt till mönstret anhängig vid domstol, kan registreringsansökningen förklaras vilande i avbidan på att målet slutligt avgöres.

17 § Visar någon inför registreringsmyndigheten, att han äger bättre rätt till mönstret än sökanden, skall myndigheten överföra ansökningen på honom, om han yrkar det. Den som får en ansökan överförd på sig skall erlägga ny ansökningsavgift.

Om överföring yrkas, får ansökningen ej ändras, avskrivas, avslås eller bifallas, förrän yrkandet slutligt prövats.

18 § Är ansökningshandlingarna fullständiga och har registreringsmyndigheten inte efter granskning enligt 14 § första stycket funnit något hinder mot registrering, skall mönstret tas in i registret och en kungörelse om det utfärdas.

Den som vill invända mot registreringen skall göra det skriftligen hos registreringsmyndigheten inom två månader från kungörelsedagen.

Registreringsmyndigheten skall underrätta mönsterhavaren om invändningen och ge denne tillfälle att yttra sig, om invändningen inte är uppenbart obefogad.

Återkallas invändningen får invändningsförfarandet ändå fullföljas, om det finns särskilda skäl. Lag (2002:570).

18 a § Invändning får göras endast av

1. den som anser sig vara berättigad till mönstret, om invändningen grundas på att hinder mot mönsterrätt har förelegat enligt 1 a §,
2. den som ansöker om eller innehar rättigheten, om invändningen grundas på att hinder mot mönsterrätt har förelegat enligt 4 § 3 eller 4,
3. den som berörs av rättigheten, om invändningen grundas på att hinder mot mönsterrätt har förelegat enligt 4 § 2.

I övriga fall råder ingen begränsning i möjligheten att framställa invändning. Lag (2002:570).

19 § Skall i ärende angående ansökan om registrering av mönster handling som visar mönstret hållas hemlig enligt vad som är särskilt föreskrivet därom, får handlingen ej utlämnas utan sökandens samtycke, förrän den av honom begärda fristen löpt ut eller sex månader förflutit från den dag då ansökningen gjordes eller, om prioritet som avses i 8 § första stycket yrkas, från den dag från vilken prioritet begäres. Har registreringsmyndigheten beslutat avskriva eller avslå ansökningen, innan tiden för hemlighållande gått ut, får handlingen utlämnas endast om sökanden begär att ansökningen återupptages eller anför besvär.

20 § Registreringsmyndigheten skall efter invändning häva en registrering helt eller delvis, om hinder mot mönsterrätt har förelegat enligt 1-4 a §§ och hindret fortfarande består eller om registrering har skett i strid med 13 § andra stycket.

Registreringsmyndigheten skall avslå invändningen, om det inte finns något hinder mot mönsterrätten.

En registrering får hävas delvis endast om mönsterhavaren yrkar det eller medger ett yrkande om det och mönstret i ändrad form bibehåller sin identitet och uppfyller förutsättningarna för skydd enligt denna lag.

När registreringsmyndighetens beslut om en invändning har vunnit laga kraft, skall det kungöras. Om beslutet innebär att registreringen helt eller delvis hävs, skall en anteckning om det göras i registret. Lag (2002:570).

21 § Talan mot slutligt beslut av registreringsmyndigheten i ett ärende angående ansökan om registrering av mönster får föras av sökanden

den, om beslutet gått honom emot. Ett slutligt beslut med anledning av en invändning mot registrering får överklagas av mönsterhavaren och invändaren, om det har gått den som vill klaga emot. Återkallar invändaren sin talan, får den ändå prövas, om det finns särskilda skäl.

Mot beslut, varigenom begäran om återupptagning enligt 14 § fjärde stycket avslagits eller yrkande om överföring enligt 17 § bifallits, får talan föras av sökanden. Den som framställt yrkande om överföring får föra talan mot beslut varigenom yrkandet avslagits. Lag (2002:570).

22 § Ett slutligt beslut av registreringsmyndigheten enligt 21 § får överklagas till Patentbesvärsrätten inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen inom två månader från beslutets dag. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om överklagande av kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut ska innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning i Högsta förvaltningsdomstolen och om de grunder på vilka sådant tillstånd meddelas. Lag (2010:1397).

23 § Har upphävts genom lag (2002:570).

Mönsterregistrerings giltighetstid

24 § Mönsterregistrering gäller för en eller flera femårsperioder, räknat från den dag då ansökan om registrering gjordes. Registrering som gäller för kortare tid än tjugofem år kan på begäran förnyas för ytterligare femårsperioder till sammanlagt tjugofem år. Varje sådan period löper från utgången av föregående period.

För mönster som avser en beståndsdel, som används för att reparera en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende, gäller registreringen aldrig för mer än högst tre femårsperioder. Lag (2002:570).

25 § Ansökan om förnyelse av registrering göres skriftligen hos registreringsmyndigheten tidigast ett år före och senast sex månader efter utgången av löpande registreringsperiod. Inom samma tid skall i 48 § angivna förnyelse- och tilläggsavgifter erläggas vid påföljd att ansökningen annars avslås.

Förnyelse av registrering skall kungöras.

Licens, överlåtelse m.m.

26 § Har mönsterhavare medgivit annan rätt att utnyttja mönstret (licens), får denne överlåta sin rätt vidare endast om avtal träffas om det.

Ingår licensen i en rörelse får den dock överlåtas i samband med överlåtelse av rörelsen, om ej annat avtalats. I sådant fall svarar överlåtaren alltjämt för att licensavtalet fullgöres. Lag (2002:570).

27 § Har mönsterrätt övergått på annan eller har licens upplåtits eller överlåtits, skall på begäran och mot fastställd avgift anteckning därom göras i mönsterregistret. Visas att licens som antecknats i registret upphört att gälla, skall anteckningen avföras.

Första stycket skall även tillämpas i fråga om rätt som avses i 32 § andra stycket.

Har samregistrering skett, kan övergång av mönsterrätt antecknas endast i fråga om samtliga mönster.

I mål eller ärende om mönsterrätt anses den som mönsterhavare, vilken senast blivit införd i mönsterregistret i denna egenskap. Lag (2002:570).

28 § Har upphävts genom lag (2002:570).

29 § Har upphävts genom lag (2002:570).

30 § Har upphävts genom lag (2002:570).

Registrerings upphörande m.m.

31 § Allmän domstol skall på talan därom häva en registrering av ett mönster helt eller delvis, om hinder mot mönsterrätt har förelegat enligt 1-4 §§ och hindret fortfarande består eller om registrering har skett i strid med 13 § andra stycket.

En registrering får hävas delvis endast om mönsterhavaren yrkar det eller medger ett yrkande om det och mönstret i ändrad form bibehåller sin identitet och uppfyller förutsättningarna för skydd enligt denna lag.

Registreringen får inte hävas på den grunden att den som fått registreringen endast varit berättigad till viss andel i mönsterrätten.

När domen vunnit laga kraft skall den sändas till registreringsmyndigheten för anteckning i mönsterregistret. Lag (2002:570).

31 a § Talan om hävning av en registrering får föras endast av

1. den som anser sig vara berättigad till mönstret, om talan grundas på att hinder mot mönsterrätt har förelegat enligt 1 a §,

2. den som ansöker om eller innehar rättigheten, om talan grundas på att hinder mot mönsterrätt har förelegat enligt 4 § 3 eller 4, eller

3. den som berörs av rättigheten, om talan grundas på att hinder mot mönsterrätt har förelegat enligt 4 § 2.

I övriga fall får talan föras av var och en som lider förfång av registreringen.

Talan som grundas på någon av bestämmelserna i 4 § 1 eller 2 får föras även av den myndighet som regeringen bestämmer.

Talan, som avses i första stycket 1, skall väckas inom ett år efter det att kåranden fått kännedom om registreringen och de övriga omständigheter på vilka talan grundas. Var mönsterhavaren i god tro när mönstret registrerades eller när mönsterrätten övergick på honom, får talan inte väckas senare än tre år efter registreringen. Lag (2002:570).

31 b § Allmän domstol kan förklara en mönsterrätt ogiltig även efter det att den har upphört eller uppgivits.

I fråga om sådan talan skall bestämmelserna i 31 a § tillämpas. Lag (2002:570).

32 § Har mönster registrerats för annan än den som är berättigad därtill enligt 1 a §, skall rätten på talan av den berättigade överföra registreringen på honom. Talan skall väckas inom tid som anges i 31 a § fjärde stycket.

Har den som fränkännes registrering av mönster i god tro börjat utnyttja mönstret yrkesmässigt här i riket eller vidtagit väsentliga åtgärder därför, får han mot skäligt vederlag och på skäliga villkor i övrigt fortsätta det påbörjade eller igångsätta det tillämnade utnyttjandet med bibehållande av dess allmänna art. Sådan rätt tillkommer under motsvarande förutsättningar innehavare av licens som är anecknad i registret.

Rätt enligt andra stycket kan övergå till annan endast tillsammans med rörelse vari den utnyttjas eller utnyttjandet avsetts skola ske. Lag (2002:570).

33 § Om mönsterhavare skriftligen hos registreringsmyndigheten avstår från mönsterrätten, skall myndigheten avföra mönstret ur registret.

Är mönsterrätt utmätt, belagd med kvarstad eller tagen i anspråk genom betalningssäkring eller är tvist om överföring av registrering anhängig, får mönstret icke på begäran av mönsterhavaren avföras ur registret så länge utmät-

ningen, kvarstaden eller betalningssäkringen består eller tvisten icke blivit slutligt avgjord. Lag (1981:817).

Uppgiftsskyldighet

34 § Om den som sökt registrering av mönster åberopar ansökningen mot annan, innan handling som visar mönstret blivit allmänt tillgänglig, är han skyldig att lämna sitt samtycke till att den andre får taga del av handlingen.

Den som genom direkt hänvändelse till annan, i annons eller genom påskrift på produkt eller dess förpackning eller på annat sätt anger att registrering av mönster söks eller meddelats, utan att samtidigt lämna upplysning om ansökningens eller registrerings nummer, är skyldig att på begäran lämna sådan upplysning utan dröjsmål. Anges ej uttryckligen att registrering söks eller meddelats men är vad som förekommer ägnat att framkalla uppfattningen att så är fallet, skall på begäran utan dröjsmål lämnas upplysning huruvida registrering söks eller meddelats. Lag (2002:570).

Ansvar och ersättningsskyldighet m.m.

35 § Gör någon intrång i en mönsterrätt (mönsterintrång) och sker det uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, skall han eller hon dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 35 b § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt. Lag (2005:291).

35 a § Egendom med avseende på vilken brott föreligger enligt 35 § skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av sådant brott skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett sådant brott, eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt 35 §.

Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt 35 § får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt 35 §, om brottet har

fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Lag (2005:291).

35 b § På yrkande av mönsterhavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja mönstret får domstolen vid vite förbjuda den som gör eller medverkar till mönsterintrång att fortsätta med det.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång, eller medverkan till intrång, förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget, eller medverkan till det, förringar värdet av ensamrätten till mönstret, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas ska svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom eller henne från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten ska prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs ska domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande ska bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller fjärde stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet och ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud. Lag (2009:112).

35 c § Om sökanden visar sannolika skäl för att någon har gjort ett mönsterintrång får domstolen vid vite besluta att någon eller några av dem som anges i andra stycket ska ge sökanden information om ursprung och distributionsnät för de varor eller tjänster som intrånget gäller (informationsföreläggande). Ett sådant beslut får meddelas på yrkande av mönsterhavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja mönstret. Det får bara meddelas om informationen kan antas underlätta utred-

ning av ett intrång som avser varorna eller tjänsterna.

Skyldigheten att lämna information omfattar den som

1. har gjort eller medverkat till intrånget,
2. i kommersiell skala har förfogat över en vara som intrånget gäller,
3. i kommersiell skala har använt en tjänst som intrånget gäller,
4. i kommersiell skala har tillhandahållit en elektronisk kommunikationstjänst eller en annan tjänst som har använts vid intrånget, eller
5. har identifierats av någon som anges i 2–4 såsom delaktig i tillverkningen eller distributionen av en vara eller tillhandahållandet av en tjänst som intrånget gäller.

Information om varors eller tjänsters ursprung och distributionsnät kan särskilt avse

1. namn på och adress till producenter, distributörer, leverantörer och andra som har innehaft varorna eller tillhandahållit tjänsterna,
2. namn på och adress till avsedda grossister och detaljister, och
3. uppgifter om hur mycket som har producerats, levererats, mottagits eller beställts och om vilket pris som har bestämts för varorna eller tjänsterna.

Bestämmelserna i första–tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. Lag (2009:112).

35 d § Ett informationsföreläggande får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Skyldigheten att lämna information enligt 35 c § omfattar inte uppgifter vars yppande skulle röja att uppgiftslämnaren eller någon honom eller henne närstående som avses i 36 kap. 3 § rättegångsbalken har begått en brottslig handling.

I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som begränsar hur mottagna personuppgifter får behandlas. Lag (2009:112).

35 e § Ett beslut om informationsföreläggande får meddelas av den domstol där rättegång om intrånget pågår. I övrigt gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 43 och 52 §§ för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång. Det som sägs i rättegångsbalken om inskränkning av domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol ska dock inte tillämpas.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot den som är sökandens motpart i

ett mål om intrång, ska bestämmelserna om rättegång som gäller för det målet tillämpas. Beslut om informationsföreläggande får överklagas särskilt.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot någon annan än den som anges i andra stycket, ska lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas. För prövning av frågan får det även hållas förhör enligt 37 kap. rättegångsbalken. Domstolen får bestämma att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader.

Talan om utdömning av vite får föras av den som har ansökt om föreläggandet och ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med en sådan talan får talan föras om nytt informationsföreläggande. Lag (2009:112).

35 f § Den som på grund av bestämmelserna i 35 c § andra stycket 2–5 har förelagts att enligt första stycket samma paragraf lämna information har rätt till skälig ersättning för kostnader och besvär. Ersättningen ska betalas av den som har framställt yrkandet om informationsföreläggande.

Den som tillhandahåller en elektronisk kommunikationstjänst och som till följd av ett informationsföreläggande har lämnat ut information som avses i 6 kap. 20 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska sända en skriftlig underrättelse om detta till den som uppgifterna gäller tidigast efter en månad och senast efter tre månader från det att informationen lämnades ut. Kostnaden för underrättelsen ersätts enligt första stycket. Lag (2009:112).

35 g § Trots förbudet i 21 § personuppgiftslagen (1998:204) får personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott enligt 35 § behandlas om detta är nödvändigt för att ett rättsligt anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras. Lag (2009:112).

35 h § På yrkande av kändaren får domstolen, i mål om intrång, ålägga den som har gjort eller medverkat till intrånget att bekosta lämpliga åtgärder för att sprida information om domen i målet.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. Lag (2009:112).

36 § Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet gör mönsterintrång ska betala skälig ersättning för utnyttjandet av mönstret samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har

medfört. När ersättningens storlek bestäms ska hänsyn särskilt tas till

1. utebliven vinst,
2. vinst som den som har begått intrånget har gjort,
3. skada på mönstrets anseende,
4. ideell skada, och
5. mönsterhavarens intresse av att intrång inte begås. Den som utan uppsåt eller oaktsamhet gör mönsterintrång ska betala ersättning för utnyttjandet av mönstret, om och i den mån det är skäligt.

Rätten till ersättning för mönsterintrång preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det skadan uppkom. Lag (2009:112).

37 § På yrkande av den som har lidit mönsterintrång får domstolen, efter vad som är skäligt, besluta att en produkt som tillverkats eller förts in till Sverige i strid mot annans mönsterrätt ska återkallas från marknaden, ändras, sättas i förvar för återstoden av skyddstiden eller förstöras eller att någon annan åtgärd ska vidtas med den. Detsamma gäller i fråga om hjälpmedel som har använts eller varit avsett att användas vid intrånget.

Egendom som avses i första stycket får tas i beslag, om det skäligen kan antas att ett brott enligt 35 § har begåtts. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Trots vad som sägs i första stycket får domstolen, om det finns synnerliga skäl, på yrkande besluta att en innehavare av egendom som avses i första stycket ska få förfoga över egendomen under återstoden av skyddstiden eller del av den, mot skälig ersättning och på skäliga villkor i övrigt. Ett sådant beslut får meddelas endast om innehavaren har handlat i god tro.

Bestämmelserna i första–tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Ett beslut om åtgärd enligt första stycket får inte innebära att den som har lidit mönsterintrång ska betala ersättning till den som åtgärden riktas mot.

Åtgärder enligt första stycket ska bekostas av svaranden om det inte finns särskilda skäl mot detta.

Ett beslut som avses i denna paragraf ska inte meddelas, om förverkande eller någon åtgärd till förebyggande av missbruk ska beslutas enligt 35 a § eller enligt brottsbalken. Lag (2009:112).

37 a § Om det skäligen kan antas att någon har gjort eller medverkat till ett intrång, får domstolen för att bevisning ska kunna säkras

om intrånget besluta att en undersökning får göras hos denne för att söka efter föremål eller handlingar som kan antas ha betydelse för en utredning om intrånget (intrångsundersökning).

Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. Lag (2009:112).

37 b § Ett beslut om intrångsundersökning meddelas av den domstol där rättegång som rör intrånget pågår. Om rättegång inte är inledd, gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 43 och 52 §§ för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång. Det som sägs i rättegångsbalken om inskränkning av domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol ska dock inte tillämpas.

En fråga om intrångsundersökning får tas upp endast på yrkande av mönsterhavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja mönstret. Om rättegång inte är inledd, ska yrkandet framställas skriftligen.

Innan ett beslut om undersökning meddelas ska motparten ha fått tillfälle att yttra sig. Domstolen får dock omedelbart meddela ett beslut som gäller till dess annat har beslutats, om ett dröjsmål skulle medföra risk för att föremål eller handlingar som har betydelse för utredning om intrånget skaffas undan, förstörs eller förvanskas.

I övrigt ska en fråga om intrångsundersökning som uppkommer då rättegång inte är inledd handläggas på samma sätt som om frågan uppkommit under rättegång. Lag (2009:112).

37 c § Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om sökanden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas motparten. Saknar sökanden förmåga att ställa säkerhet, får domstolen befria sökanden från det. I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av motparten.

I fråga om överklagande av domstolens beslut om intrångsundersökning och i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken. Lag (1998:1457).

37 d § Ett beslut om intrångsundersökning skall innehålla uppgifter om

1. vilket ändamål undersökningen skall ha,
2. vilka föremål och handlingar som det får sökas efter, och
3. vilka utrymmen som får genomsökas.

Om det behövs, skall domstolen även förordna om andra villkor för verkställandet. Lag (1998:1457).

37 e § Ett beslut om intrångsundersökning gäller omedelbart. Om ansökan om verkställighet inte har gjorts inom en månad från beslutet, förfaller det.

Om sökanden inte inom en månad från det att verkställigheten avslutats väcker talan eller på något annat sätt inleder ett förfarande om saken, skall en åtgärd som företagits vid verkställigheten av intrångsundersökningen omedelbart gå åter, i den utsträckning det är möjligt. Detsamma gäller om ett beslut om intrångsundersökning upphävs sedan verkställighet genomförts. Lag (1998:1457).

37 f § Ett beslut om intrångsundersökning verkställs av Kronofogdemyndigheten enligt de villkor som domstolen har föreskrivit och med tillämpning av 1-3 kap., 17 kap. 1-5 §§ samt 18 kap. utsökningsbalken. Sökandens motpart skall underrättas om verkställigheten endast om beslutet om intrångsundersökning har tillkommit efter motpartens hörande. Myndigheten har rätt att ta fotografier och göra film- och ljudupptagningar av sådana föremål som den får söka efter. Myndigheten har också rätt att ta kopior av och göra utdrag ur sådana handlingar som den får söka efter.

En intrångsundersökning får inte omfatta en skriftlig handling som avses i 27 kap. 2 § rättegångsbalken. Lag (2006:685).

37 g § När ett beslut om intrångsundersökning skall verkställas har motparten rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. I avvaktan på att biträdet inställer sig får verkställigheten inte påbörjas. Detta gäller dock inte, om

1. undersökningen därigenom onödigt fördröjs, eller
2. det finns en risk att ändamålet med åtgärden annars inte uppnås.

Vid verkställigheten får Kronofogdemyndigheten anlita det biträde av en sakkunnig som behövs.

Myndigheten får tillåta att sökanden eller ett ombud för sökanden är närvarande vid undersökningen för att bistå med upplysningar. Om ett sådant tillstånd ges, skall myndigheten se

till att sökanden eller ombudet inte i större utsträckning än som kan motiveras av verkställigheten får kännedom om förhållanden som kommer fram. Lag (2006:685).

37 h § Fotografier och film- och ljudupptagningar av föremål samt kopior av och utdrag ur handlingar skall förtecknas och hållas tillgängliga för sökanden och

38 § Utnyttjar någon i strid med 5 § mönster, som avses med ansökan om registrering, efter det att handling som visar mönstret blivit allmänt tillgänglig, äger vad som sägs om mönsterintrång motsvarande tillämpning i den mån ansökningen leder till registrering. Straff får inte dömas ut, förverkande får inte ske och ersättning för skada på grund av utnyttjande som sker innan mönstret kungjorts enligt 18 § får bestämmas enligt 36 § andra stycket.

Bestämmelsen i 36 § tredje stycket äger icke tillämpning, om ersättningstalan väckes senast ett år efter det mönstret registrerades. Lag (2005:291).

39 § Om en registrering av ett mönster har hävts eller om mönsterrätten har förklarats ogiltig genom ett beslut eller en dom som har vunnit laga kraft, får rätten inte döma till påföljd eller besluta om annan åtgärd enligt 35-38 §§.

Föres talan om mönsterintrång och gör den mot vilken talan föres gällande att mönsterregistreringen bör hävas, skall rätten på hans yrkande förklara målet vilande i avvaktan på att frågan om registreringens hävande slutligt prövas. Är talan härom inte väckt, skall domstolen i samband med vilandeförklaringen förelägga honom viss tid inom vilken sådan talan skall väckas. Lag (2002:570).

40 § Till böter dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet, som ej är ringa,
1. underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 34 §,
2. i fall som avses i nämnda paragraf lämnar felaktig upplysning, om straff för gärningen ej är föreskrivet i brottsbalken.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör sig skyldig till underlåtenhet eller förfarande som avses i första stycket skall ersätta uppkommen skada. Är oaktsamheten ringa, kan ersättningen jämkas.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat från allmän synpunkt.

Rättegångsbestämmelser

41 § Mönsterhavare eller den som på grund av licens får utnyttja mönster kan föra talan om fastställelse, huruvida han på grund av registreringen åtnjuter skydd mot annan, om ovisshet råder om förhållandet och denna län-der honom till förfång.

Under samma villkor kan den som driver eller avser att driva verksamhet föra talan mot mönsterhavare om fastställelse, huruvida hinder föreligger mot verksamheten på grund av viss mönsterregistrering.

Göres i mål som avses i första stycket gällande att mönsterregistreringen bör hävas, äger 39 § andra stycket motsvarande tillämpning.

42 § Den som vill väcka talan om hävande av mönsterregistrering eller om överföring av registrering skall anmäla detta till registreringsmyndigheten samt underrätta var och en som enligt mönsterregistret innehar licens att utnyttja mönstret. Vill licenstagare väcka talan om mönsterintrång eller om fastställelse enligt 41 § första stycket, skall han underrätta mönsterhavaren därom.

Underrättelseskyldighet enligt första stycket anses fullgjord, när underrättelse i betald rekommenderad försändelse sänts under den adress som antecknats i mönsterregistret.

Visas icke, när talan väckes, att anmälan eller underrättelse skett enligt första stycket, skall kändanden ges tid därtill. Forsitter han denna tid, får hans talan icke upptagas till prövning. Lag (2002:570).

43 § Finnes ej enligt rättegångsbalken behörig domstol för talan om bättre rätt till mönster, om hävande av mönsterregistrering, om överföring av sådan registrering, om ogiltigförklaring av en mönsterrätt enligt 31 b §, om rätt som avses i 32 § andra stycket, om ersättning enligt 40 § andra stycket eller om fastställelse enligt 41 §, väcks talan vid Stockholms tingsrätt. Lag (2002:570).

44 § Avskrift av dom eller slutligt beslut i mål som avses i 16, 31-32, 35-38 eller 41 §§ sändes till registreringsmyndigheten. Lag (2002:570).

45 § Mönsterhavare som icke har hemvist i Sverige skall ha ett här bosatt ombud med behörighet att för honom mottaga delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål

och ärenden om mönsterrätt med undantag av stämning i brottmål och av föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombud skall anmälas till mönsterregistret och antecknas i detta.

Har mönsterhavare ej anmält ombud enligt första stycket, kan delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges sändes till honom med posten i betalt brev under hans i mönsterregistret antecknade adress. Är fullständig adress ej antecknad i registret, kan delgivning ske genom att handlingen hålles tillgänglig hos registreringsmyndigheten och genom att meddelande härom och om handlingens huvudsakliga innehåll kungöres i publikation som regeringen bestämmer. Delgivning anses ha skett, när vad nu sagts blivit fullgjort. Lag (1977:702).

46 § Regeringen kan under förutsättning av ömsesidighet förordna, att bestämmelserna i 12 eller 45 § icke skall gälla i fråga om sådan sökande eller mönsterhavare som har hemvist i viss främmande stat eller har ett i den staten bosatt ombud som anmälts hos registreringsmyndigheten här i riket och äger sådan behörighet som avses i nämnda paragrafer. Lag (1977:731).

47 § Andra slutliga beslut av registreringsmyndigheten än som avses i 21 § får överklagas till Patentbesvärsrätten inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen inom två månader från beslutets dag. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om överklagande av kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut ska innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning i Högsta förvaltningsdomstolen och om de grunder på vilka sådant tillstånd meddelas. Lag (2010:1397).

48 § I ärende rörande ansökan om registrering av mönster eller om förnyelse av mönsterregistrering skall sökanden erlægga ansöknings- eller förnyelseavgift samt, i förekommande fall, följande tilläggsavgifter, nämligen klassavgift för varje varuklass utöver den första, samregistreringsavgift för varje mönster utöver det första, förvaringsavgift för förvaring av modell och kungörelseavgift för kungörande av varje bild utöver den första. Förnyelseavgift som erlägges efter utgången av löpande registreringsperiod utgår med förhöjt belopp.

49 § Regeringen fastställer avgifter enligt denna lag.

Närmare föreskrifter för tillämpningen av denna lag meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, av registreringsmyndigheten. Lag (1977:731).

Gemenskapsformgivning

50 § Den som ger in en ansökan om registrering av en gemenskapsformgivning till registreringsmyndigheten för vidare befordran enligt artikel 35.2 i rådets förordning (EG) nr 6/2002 om gemenskapsformgivning skall betala en avgift med det belopp som regeringen bestämmer. Detsamma gäller den som begär ett intyg enligt artikel 78.5 i rådets förordning. Lag (2004:1154).

51 § Vid intrång i en gemenskapsformgivning tillämpas bestämmelserna i 35 § om ansvar för mönsterintrång. I övrigt gäller 35 a-37 h §§, i den mån inte något annat följer av rådets förordning (EG) nr 6/2002 om gemenskapsformgivning. I dessa fall skall det som sägs om mönsterintrång gälla intrång i gemenskapsformgivning. Lag (2004:1154).

52 § Stockholms tingsrätt är domstol i de mål som avses i 51 § och i artikel 81 i rådets förordning (EG) nr 6/2002 om gemenskapsformgivning. Lag (2004:1154).

Övergångsregler

Övergångsbestämmelser 1970:485

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1970, då lagen (1899:59) om skydd för vissa mönster och modeller upphör att gälla.

Har mönster registrerats före den nya lagens ikraftträdande, gäller äldre lag fortfarande i fråga om mönstret. Är vid ikraftträdandet ansökan om registrering enligt äldre lag alltjämt beroende på prövning, gäller äldre lag angående den fortsatta handläggningen av ansöknings- och, vid bifall till denna, i fråga om mönstret. Bestämmelserna i 24 och 25 §§ nya lagen gäller dock i fråga om mönsterregistrering, som är gällande vid den nya lagens ikraftträdande eller som sker efter ikraftträdandet på grund av ansökan som gjorts dessförinnan.

1977:702

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1978. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

1981:817

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982. Vad som sägs om kvarstad i 33 § i dess nya lydelse gäller även skingringsförbud som har meddelats före ikraftträdandet.

1986:235

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1986.

2. I fråga om överklagande av beslut som patentbesvärsrätten har meddelat före ikraftträdandet skall äldre föreskrifter fortfarande tillämpas.

1986:1159

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1987. I fråga om besväravgift för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet gäller dock äldre föreskrifter.

2002:570

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2002.

2. De nya bestämmelserna skall tillämpas även på mönster som är registrerade vid tidpunkten för ikraftträdandet eller som registreras på grund av ansökningar som har gjorts innan dess, om inte annat följer av vad som föreskrivs nedan.

3. En registreringsansökan som getts in före den 28 oktober 2001 skall, vad gäller registreringsförfarandet och förutsättningarna för registrering, behandlas och avgöras enligt äldre bestämmelser.

4. Bestämmelserna i 2 a och 4 a §§ skall inte tillämpas på mönster som har registrerats på grund av ansökningar som har getts in före ikraftträdandet.

5. Frågan om hävande av registrering av ett mönster som har registrerats enligt äldre bestämmelser skall bedömas enligt de äldre bestämmelserna.

6. En mönsterregistrering för vilken en skyddstid om 15 år har löpt ut före ikraftträdandet men efter den 27 oktober 2001 kan på begäran förnyas för ytterligare femårsperioder till sammanlagt 25 år räknat från den dagen då ansökan om registrering gjordes, om ansökan om förnyelse ges in före den 31 december 2002.

7. Om någon före ikraftträdandet har börjat utnyttja ett mönster på ett sätt som inte fordrade samtycke av mönsterhavaren enligt äldre bestämmelser men som fordrar sådant samtycke enligt denna lag, får han eller hon trots de nya bestämmelserna fortsätta den planerade verksamheten. Sådan rätt har under motsvarande förutsättningar även den som har vidtagit väsentliga åtgärder för att utnyttja mönstret.

2009:112

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2009.

2. Bestämmelserna i 35 c–35 f och 35 h §§ ska inte tillämpas när intrånget, eller försöket eller förberedelsen till intrånget, har begåtts före ikraftträdandet.

Varumärkeslag (2010:1877)

1 kap. Grundläggande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

Varumärken och andra varukännetecken m.m.
1 § I denna lag finns bestämmelser om varumärken och andra varukännetecken för varor eller tjänster som tillhandahålls i en näringsverksamhet och som var och en kan förvärva ensamrätt till.

Lagen innehåller också bestämmelser om särskilda beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel som är skyddade i Europeiska unionen.

Kollektiv-, garanti- och kontrollmärken

2 § En förening, ett bolag eller en annan sammanslutning kan förvärva ensamrätt för sina medlemmar att använda gemensamma varumärken (kollektivmärken) och andra varukännetecken i näringsverksamhet.

En myndighet som meddelar föreskrifter om eller kontrollerar varor eller tjänster kan förvärva ensamrätt till varumärken (garanti- eller kontrollmärken) och andra varukännetecken för användning för sådana varor eller tjänster som föreskrifterna eller kontrollerna avser. Detsamma gäller för stiftelser, föreningar, bolag och andra sammanslutningar som fastställer krav för eller kontrollerar varor eller tjänster.

Gemenskapsvarumärken

3 § Lagen innehåller även vissa bestämmelser om gemenskapsvarumärken.

Med gemenskapsvarumärken avses varumärken enligt rådets förordning (EG) nr 207/2009 av den 26 februari 2009 om gemenskapsvarumärken.

Vad som kan utgöra ett varumärke

4 § Ett varumärke kan bestå av alla tecken som kan återges grafiskt, särskilt ord, inbegripet personnamn, samt figurer, bokstäver, siffror och formen eller utstyrseln på en vara eller dess förpackning, förutsatt att tecknen har särskiljningsförmåga.

Särskiljningsförmåga

5 § Ett varukännetecken ska anses ha särskiljningsförmåga om det kan skilja varor eller tjänster som tillhandahålls i en näringsverksamhet från dem som tillhandahålls i en annan.

Bristande särskiljningsförmåga kan bero på att ett varukännetecken endast består av tecken eller benämningar som

1. i handeln visar varans eller tjänstens art, kvalitet, kvantitet, avsedda användning, värde,

geografiska ursprung eller andra egenskaper eller tidpunkten för när varan eller tjänsten är framställd, eller

2. i dagligt språkbruk eller enligt branschens vedertagna handelsbruk kommit att bli en sedvanlig beteckning för varan eller tjänsten.

Vid bedömningen av om ett varukännetecken har särskiljningsförmåga ska hänsyn tas till att det kan förvärva förmågan genom användning.

Förvärv av ensamrätt

Ensamrätt genom registrering

6 § Ensamrätt till varumärken kan förvärfvas genom registrering i varumärkesregistret enligt 2 kap. Registret förs av Patent- och registreringsverket.

Ensamrätt till varumärken kan också förvärfvas genom internationell registrering enligt 5 kap.

Ensamrätt genom inarbetning

7 § Ensamrätt till varukännetecken kan förvärfvas utan registrering genom inarbetning.

Ett varukännetecken ska anses inarbetat om det här i landet inom en betydande del av den krets till vilken det riktar sig (omsättningskretsen) är känt som beteckning för de varor eller tjänster som tillhandahålls under kännetecknet. Om varukännetecknet är inarbetat endast inom en del av landet, gäller ensamrätten endast inom det området.

Ensamrätt till näringskännetecken och namn som varukännetecken

8 § Den som innehar en firma eller ett annat näringskännetecken har ensamrätt till kännetecknet som varukännetecken. Om näringskännetecknet är skyddat endast inom en del av landet, gäller ensamrätten endast inom det området.

Den som använder sitt namn som varukännetecken har ensamrätt till kännetecknet som varukännetecken, om namnet har särskiljningsförmåga för de varor eller tjänster som det används för. Om namnet används endast inom en del av landet, gäller ensamrätten endast inom det området.

Kännetecken som inte kan omfattas av ensamrätt

9 § Ensamrätt kan inte förvärfvas till kännetecken som endast består av en form som följer av varans art, en form som är nödvändig för att uppnå ett tekniskt resultat eller en form som ger varan ett betydande värde.

Ensamrättens innebörd

10 § Ensamrätten till ett varukännetecken enligt 6-8 §§ innebär att ingen annan än innehavaren, utan dennes tillstånd, i näringsverksamhet får använda ett tecken som är

1. identiskt med varukännetecknet för varor eller tjänster av samma slag,
2. identiskt med eller liknar varukännetecknet för varor eller tjänster av samma eller liknande slag, om det finns en risk för förväxling, inbegripet risken för att användningen av tecknet leder till uppfattningen att det finns ett samband mellan den som använder tecknet och innehavaren av varukännetecknet, eller
3. identiskt med eller liknar ett varukännetecken som här i landet är känt inom en betydande del av omsättningskretsen, om användningen avser varor eller tjänster och drar otillbörlig fördel av eller utan skäl原因 anledning är till skada för varukännetecknets särskiljningsförmåga eller anseende.

Som användning anses

1. att förse varor eller deras förpackningar med tecknet,
2. att bjuda ut varor till försäljning, föra ut dem på marknaden, lagra dem för dessa ändamål eller bjuda ut eller tillhandahålla tjänster under tecknet,
3. att importera eller exportera varor under tecknet, eller
4. att använda tecknet i affärshandlingar och reklam.

Begränsning av ensamrätten

11 § Ensamrätten till ett varukännetecken ger inte något självständigt skydd för en del av kännetecknet som saknar särskiljningsförmåga.

Ensamrätten till ett varukännetecken hindrar inte att någon annan, när det sker i enlighet med god affärssed, i näringsverksamhet använder

1. sin firma, sitt namn eller sin adress,
2. uppgifter om varans eller tjänstens art, kvalitet, kvantitet, avsedda användning, värde, geografiska ursprung eller andra egenskaper eller tidpunkten för när varan eller tjänsten är framställd, eller
3. varukännetecknet, om det är nödvändigt för att ange varans eller tjänstens avsedda ändamål, särskilt när det rör sig om tillbehör eller reservdelar.

Ensamrätten till ett kollektiv-, garanti- eller kontrollmärke hindrar inte att någon annan i näringsverksamhet använder sig av tecken eller benämningar som anger geografiskt ursprung, om det sker i enlighet med god affärssed. Ensamrätten till ett sådant märke hindrar

inte att den som har rätt att använda ett geografiskt namn gör detta.

Konsumtion av ensamrätten

12 § Ensamrätten till ett varukännetecken hindrar inte att någon annan än innehavaren använder kännetecknet för varor som innehavaren, eller någon med innehavarens samtycke, fört ut under varukännetecknet på marknaden inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Första stycket gäller inte när varornas skick förändrats eller försämrats sedan de förts ut på marknaden eller när det finns någon annan skäl原因 grund för innehavaren att motsätta sig användningen.

Kolliderande rättigheter

Företrädesrätt

13 § Gör flera anspråk på ensamrätt till varukännetecken som är identiska eller liknar varandra på det sätt som anges i 10 §, ska den ha företräde som har tidigaste grund för sitt anspråk, om inte annat följer av 14 eller 15 §.

Verkan av passivitet (registrerade varumärken)

14 § Rätten till ett registrerat varumärke ska gälla vid sidan av en äldre rätt till ett varukännetecken som är identiskt eller likartat på det sätt som anges i 10 §, om

1. ansökan om registrering gjorts i god tro, och
2. innehavaren av den äldre rätten har känt till och funnit sig i att det yngre varumärket efter registreringsdagen har använts här i landet fem år i följd.

Om varumärket har använts endast för en del av de varor eller tjänster som det är registrerat för, ska rätten gälla endast för dessa varor eller tjänster.

Verkan av passivitet (inarbetade varukännetecken)

15 § Rätten till ett inarbetat varukännetecken ska gälla vid sidan av en äldre rätt till ett varukännetecken som är identiskt eller likartat på det sätt som anges i 10 §, om innehavaren av den äldre rätten inte inom rimlig tid vidtagit åtgärder för att hindra användningen av det yngre kännetecknet.

Samexistens

16 § I de fall som avses i 14 och 15 §§ hindrar inte rätten till det yngre varukännetecknet användningen av det äldre.

På yrkande av någon av parterna, får en domstol i de fall som avses i 15 § om det är

skäligen besluta att ett av kännetecknen, eller båda, endast får användas på särskilt sätt, såsom i ett visst utförande eller med tillägg av ortsangivelse eller innehavarens namn. Ett sådant beslut får dock inte avse ett registrerat varumärke.

Uppgiftsskyldighet

17 § Vid utgivning av lexikon, handböcker eller andra liknande tryckta skrifter är skriftens författare, utgivare eller förläggare, på begäran av den som innehar ett registrerat varumärke, skyldig att se till att varumärket inte återges i skriften utan att det framgår att varumärket är skyddat genom registrering. Detsamma gäller om en sådan skrift görs tillgänglig elektroniskt av någon som avses i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Den som inte följer en begäran enligt första stycket är skyldig att medverka till att en rättelse offentliggörs på det sätt och i den omfattning som är skäligen samt att bekosta detta.

2 kap. Nationell registrering av varumärken

Ansökan om registrering

Ansökans innehåll

1 § Den som vill registrera ett varumärke ska ansöka om detta hos Patent- och registreringsverket. Ansökan ska innehålla

1. uppgifter om sökandens namn eller firma och adress,
2. uppgifter om ombuds namn och adress,
3. en tydlig återgivning av varumärket, och
4. en förteckning över de varor eller tjänster som varumärket avser och vilka klasser dessa tillhör (varu- eller tjänsteförteckning).

En ansökan om registrering av ett kollektiv-, garanti- eller kontrollmärke ska dessutom innehålla uppgifter om de villkor som gäller för att varumärket ska få användas.

Sökanden ska betala föreskriven ansökningsavgift.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om ansökningsförfarandet.

Ändring av ansökan

2 § En sökande får göra sådana oväsentliga ändringar i det sökta varumärket som inte påverkar helhetsintrycket. Vidare får sökanden begränsa varu- eller tjänsteförteckningen i ansökan.

Delning av ansökan

3 § En ansökan som avser flera varor eller tjänster får delas i två eller flera ansökningar som varorna eller tjänsterna fördelas på. An-

sökningarna ska anses ha samma ingivningsdag och prioritet som den ursprungliga ansökan.

Allmänna registreringsvillkor

4 § Ett varumärke får inte registreras om det endast består av en form som följer av varans art, en form som är nödvändig för att uppnå ett tekniskt resultat eller en form som ger varan ett betydande värde.

5 § Ett varumärke som ska registreras måste ha särskiljningsförmåga för de varor eller tjänster som det avser.

6 § Tecken eller benämningar, som i näringsverksamhet används för att ange varornas eller tjänsternas geografiska ursprung får registreras som kollektiv-, garanti- eller kontrollmärken även om de enligt 1 kap. 5 § andra stycket 1 saknar särskiljningsförmåga.

Hinder mot registrering på grund av hänsyn till allmänna intressen

7 § Ett varumärke får inte registreras om det

1. strider mot lag eller annan författning eller mot goda seder eller allmän ordning,
2. är ägnat att vilseleda allmänheten i fråga om varans eller tjänstens art, kvalitet, geografiska ursprung eller någon annan omständighet, eller
3. utan tillstånd innehåller en sådan statlig eller internationell beteckning eller ett sådant kommunalt vapen som enligt lag eller annan författning inte får användas obehörigen som varumärke, eller något som lätt kan förväxlas med en sådan beteckning eller ett sådant vapen.

Ett varumärke får inte heller registreras om märket innehåller eller består av något som är ägnat att uppfattas som en geografisk ursprungs-beteckning för vin eller spritdrycker och det avser vin eller spritdrycker av annat ursprung.

Hinder mot registrering på grund av andra rättigheter

8 § Ett varumärke får inte registreras om det

1. är identiskt med ett äldre varukännetecken för varor eller tjänster av samma slag,
2. är identiskt med eller liknar ett äldre varukännetecken för varor eller tjänster av samma eller liknande slag, om det finns en risk för förväxling, inbegripet risken för att användningen av varumärket leder till uppfattningen att det finns ett samband mellan den som använder

varumärket och innehavaren av varukännetecknet,

3. är identiskt med eller liknar ett äldre varukännetecken som är känt inom en betydande del av omsättningskretsen, och användningen av varumärket skulle dra otillbörlig fördel av eller utan skälig anledning vara till skada för varukännetecknets särskiljningsförmåga eller anseende, eller

4. kan förväxlas med ett kännetecken som användes här i landet eller i utlandet av någon annan vid tidpunkten för ansökan och som fortfarande används, om sökanden var i ond tro vid tidpunkten för ansökan.

Med ett varukännetecken avses i första stycket 1-3

1. ett varumärke som är registrerat enligt detta kapitel,
2. ett varumärke som är registrerat genom en internationell varumärkesregistrering som enligt 5 kap. fått giltighet i Sverige,
3. ett varukännetecken som är inarbetat, om det inarbetade skyddet gäller inom en väsentlig del av landet, samt
4. ett gemenskapsvarumärke.

9 § De hinder för registrering av varumärken som anges i 8 § första stycket 1-3 gäller på motsvarande sätt i fråga om

1. en registrerad firma som används i näringsverksamhet, och
2. ett sådant namn eller ett sådant annat näringskännetecken än en registrerad firma som är skyddat enligt 1 kap. 8 §, om skyddet gäller inom en väsentlig del av landet.

10 § Ett varumärke får inte registreras om det innehåller eller består av

1. något som är ägnat att uppfattas som någon annans firma,
2. något som är ägnat att uppfattas som någon annans egenartade efternamn, allmänt kända konstnärnamn eller likartat namn, om användningen av märket skulle medföra en nackdel för bäraren av namnet och om namnet uppenbarligen inte syftar på någon sedan länge avliden,
3. en bild av någon annan som uppenbarligen inte syftar på någon sedan länge avliden, eller
4. något som kränker någon annans upphovsrätt till ett litterärt eller konstnärligt verk eller någon annans rätt till en fotografisk bild eller ett mönster.

11 § Bestämmelserna i 8-10 §§ utgör inte hinder mot registrering, om den som innehar den äldre rättigheten medger registreringen.

Undantag för en del av ett varumärke från skydd

12 § Om ett varumärke innehåller en beståndsdel som inte kan registreras ensam för sig, och det finns en uppenbar risk för att registreringen av märket leder till ovisshet om ensamrättens omfattning, får denna beståndsdel uttryckligen undantas från skyddet vid registreringen.

Om beståndsdelen senare uppfyller kraven för registrering, får delen eller varumärket i sin helhet registreras efter ny ansökan utan sådant undantag som avses i första stycket.

Varu- och tjänsteklasser

13 § Varumärken registreras i en eller flera klasser av varor eller tjänster. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om indelningen i klasser.

Prioritet

14 § En ansökan om registrering av ett varumärke i Sverige ska, i förhållande till andra ansökningar eller till användning som skett av andra varukännetecken, anses gjord samtidigt med en ansökan om registrering av varumärket som sökanden, eller någon som har överlåtit sin rätt till sökanden, först gjort i ett annat land, om förutsättningarna i andra-fjärde styckena är uppfyllda.

Den tidigare ansökan ska ha gjorts i

1. ett annat land som är anslutet till Pariskonventionen den 20 mars 1883 för industriellt rättsskydd (SÖ 1970:60),
2. en stat som är ansluten till eller ett område som är anslutet till avtalet om upprättande av världshandelsorganisationen (SÖ 1995:30), eller
3. en annan stat eller ett annat område, om svenska ansökningar ger rätt till motsvarande prioritet där, och om lagstiftningen där i huvudsak stämmer överens med Pariskonventionen.

Ansökan om registrering av varumärket i Sverige ska göras inom sex månader från det att ansökan gjordes i det andra landet eller området.

En sökande som vill ha prioritet ska begära det innan varumärket har registrerats. Sökanden ska lämna uppgifter om

1. vem som gjorde den tidigare ansökan,
2. var och när den tidigare ansökan gjordes, och
3. den tidigare ansökans nummer, så snart det är möjligt.

15 § Patent- och registreringsverket får förelägga sökanden att inom en viss tid styrka rätten till prioritet genom att ge in

1. ett bevis om sökandens namn och om ingivningsdagen, utfärdat av den myndighet som har mottagit den tidigare ansökan, och
2. en av samma myndighet styrkt kopia av ansökan och, i förekommande fall, en bild som visar varumärket.

Den förelagda tiden får inte löpa ut tidigare än tre månader från ingivandet av ansökan om registrering av varumärket i Sverige.

Följer sökanden inte föreläggandet, gäller inte rätten till prioritet. Sökanden ska upplysas om detta i föreläggandet.

16 § En ansökan om registrering av ett varumärke ska i förhållande till andra ansökningar eller till användning som skett av andra varukännetecken anses gjord första gången varumärket använts för en vara eller tjänst i samband med visning på en internationell utställning enligt konventionen den 22 november 1928 om internationella utställningar (SÖ 1996:30), om förutsättningarna i andra och tredje styckena är uppfyllda.

Ansökan om registrering av varumärket ska göras inom sex månader efter det att varumärket första gången användes på utställningen.

En sökande som vill ha prioritet ska begära det innan varumärket har registrerats samt visa när varumärket användes på utställningen. Sökanden ska då också ge in de handlingar som sökanden vill åberopa för att visa att utställningen var sådan som avses i första stycket.

Handläggningen av en ansökan om registrering
Prövningen av ansökan

17 § Uppfyller ansökan inte kraven i 1 § första och andra styckena och 2 § eller finns det något hinder mot registrering enligt 4-10 §§, ska Patent- och registreringsverket förelägga sökanden att avhjälpa bristerna eller att yttra sig inom en viss tid. I föreläggandet ska det upplysas om att ansökan kan komma att avskrivs, om sökanden inte svarar i rätt tid. Har sökanden inte betalat ansökningsavgiften, ska verket förelägga sökanden att betala avgiften. I föreläggandet ska det upplysas om att ansökan kan komma att avskrivs, om sökanden inte betalar i rätt tid.

Svarar sökanden inte i rätt tid på ett föreläggande enligt första stycket, eller underlåter sökanden att betala ansökningsavgiften efter föreläggande om att betala den, får Patent- och registreringsverket avskriva ansökan.

18 § Finns det en brist eller ett hinder enligt 17 § första stycket första meningen även efter det att sökanden har yttrat sig, ska ansökan helt eller delvis avslås, om det inte finns skäl att förelägga sökanden på nytt.

Avskrivning vid återkallelse

19 § Återkallar sökanden ansökan, ska ärendet avskrivas.

Återupptagande av en avskriven ansökan

20 § Patent- och registreringsverket ska återuppta en ansökan som avskrivits enligt 17 § andra stycket, om sökanden inom två månader efter utgången av förelagd tid kompletterar eller ändrar sin ansökan.

Sökanden ska betala föreskriven återupptagningsavgift.

Överföring av ansökan på grund av bättre rätt

21 § Om någon påstår inför Patent- och registreringsverket att han eller hon har bättre rätt till varumärket än sökanden, och saken är ovisst, får verket förelägga honom eller henne att väcka talan vid domstol inom en viss tid. Om talan inte väcks i tid, får påståendet lämnas utan avseende vid den fortsatta prövningen av ansökan. Föreläggandet ska innehålla en upplysning om detta.

Pågår ett mål om bättre rätt till varumärket vid domstol, får Patent- och registreringsverket förklara ärendet om registrering vilande till dess att målet avgjorts slutligt.

22 § Om någon visar inför Patent- och registreringsverket att han eller hon har bättre rätt till varumärket än sökanden, ska verket på yrkande överföra ansökan på honom eller henne. Den som ansökan överförs på ska betala ny ansökningsavgift.

Ansökan får inte ändras, avskrivs, avslås eller bifallas förrän yrkandet har prövats slutligt.

Registrering

23 § Om ansökan om registrering av ett varumärke uppfyller de krav som avses i 1 § första-tredje styckena och 2 § och det inte finns något hinder mot registrering enligt 4-10 §§, ska Patent- och registreringsverket föra in varumärket i varumärkesregistret. Beslutet ska kungöras.

Om en ansökan har avslagits delvis, ska varumärket föras in i varumärkesregistret och kungöras för återstående varor eller tjänster när beslutet har vunnit laga kraft.

När ett kollektiv-, garanti- eller kontrollmärke registreras ska också uppgifter om de villkor som gäller för att varumärket ska få användas föras in i registret och kungöras.

Invändning

Tidsfrist för invändning och invändningens innehåll

24 § När Patent- och registreringsverket har kungjort en registrering av ett varumärke får invändning göras mot den. Invändningen ska ha kommit in till verket inom tre månader från kungörelsedagen. Om invändningen inte har kommit in i rätt tid, ska den avvisas.

Invändningen ska innehålla

1. uppgifter om invändarens namn eller firma och adress,
2. uppgifter om ombuds namn och adress,
3. uppgift om den registrering som invändningen avser, och
4. uppgift om de omständigheter som åberopas till grund för invändningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om invändningsförfarandet.

Brister i invändningen

25 § Om invändningen är så bristfällig att den inte kan läggas till grund för en prövning av ärendet, ska Patent- och registreringsverket förelägga invändaren att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Följs inte föreläggandet, ska invändningen avvisas. Invändaren ska upplysas om detta i föreläggandet.

Underrättelse om invändningen

26 § Patent- och registreringsverket ska underrätta innehavaren av det registrerade varumärket om invändningen och ge denne tillfälle att yttra sig inom en viss tid.

Om det är uppenbart att invändningen är ogrundad, ska den genast avslås.

Prövning av en återkallad invändning

27 § Återkallas invändningen, får invändningsförfarandet ändå fullföljas om det finns särskilda skäl. Invändningsförfarandet får dock inte fullföljas om det till grund för invändningen endast har åberopats hinder som avses i 8-10 §§.

Beslut om invändningen

28 § Har en invändning gjorts ska Patent- och registreringsverket, om det finns något hinder som avses i 4-10 §§ mot registreringen, häva registreringen helt eller delvis.

En invändning som helt eller delvis grundas på ett hinder som avses i 8-10 §§ ska avslås i motsvarande utsträckning om den har gjorts av någon som inte invänder i eget intresse och innehavaren av det registrerade varumärket begär det.

Om registreringen på grund av en invändning har hävts helt eller delvis, ska registreringen avföras ur varumärkesregistret i motsvarande utsträckning när avgörandet har vunnit laga kraft. Beslutet ska kungöras.

Ändringar i ett registrerat varumärke

Oväsentliga ändringar i ett registrerat varumärke

29 § På ansökan av innehavaren av ett registrerat varumärke får det i varumärkesregistret göras sådana oväsentliga ändringar i varumärket som inte påverkar helhetsintrycket.

Den som ansöker om ändring i ett varumärke ska betala föreskriven avgift.

När ett registrerat varumärke ändras ska detta antecknas i varumärkesregistret och kungöras.

Delning av en registrering

30 § En registrering av ett varumärke som avser flera varor eller tjänster får delas i två eller flera registreringar som varorna eller tjänsterna fördelas på. Registreringarna ska anses ha samma ingivningsdag och prioritet som den ursprungliga registreringen

Ändring av villkor för användning av kollektiv-, garanti- eller kontrollmärken

31 § Om det efter registreringen görs någon ändring av de villkor som gäller för att ett kollektiv-, garanti- eller kontrollmärke ska få användas, ska innehavaren anmäla detta till Patent- och registreringsverket.

De ändrade villkoren ska föras in i varumärkesregistret och kungöras.

Registreringens varaktighet

32 § Registreringen gäller från den dag då ansökan om registrering kom in till Patent- och registreringsverket och i tio år från registreringsdagen.

Förnyelse av en registrering

33 § Registreringen kan förnyas varje gång för en period om tio år räknat från utgången av föregående registreringsperiod. En ansökan om förnyelse ska ha kommit in till Patent- och registreringsverket tidigast ett år före och senast sex månader efter registreringsperiodens utgång.

Den som ansöker om förnyelse ska betala föreskriven förnyelseavgift. En inbetalning av förnyelseavgiften som görs inom den frist som anges i första stycket ska anses utgöra en ansökan om förnyelse.

Ett beslut att förnya en registrering ska föras in i varumärkesregistret och kungöras.

34 § Om det inte framgår vilken varumärkesregistrering som ansökan om förnyelse avser eller om förnyelseavgiften inte har betalats, ska Patent- och registreringsverket förelägga sökanden att avhjälpa bristerna. I föreläggandet ska det finnas en upplysning om att ansökan kan komma att avskrivras om sökanden inte svarar i rätt tid.

Svarar sökanden inte i rätt tid på ett föreläggande enligt första stycket, eller underlåter sökanden att betala förnyelseavgift efter föreläggande om att betala den, får Patent- och registreringsverket avskrivra ansökan. Finns det en brist enligt första stycket även efter det att sökanden har yttrat sig, ska ansökan om förnyelse avslås, om det inte finns skäl att förelägga sökanden på nytt.

Patent- och registreringsverket ska återuppta en ansökan som avskrivits enligt andra stycket, om sökanden inom två månader efter utgången av förelagd tid kompletterar sin ansökan. Sökanden ska betala föreskriven återupptagningsavgift.

Avförande av registrering

35 § Om innehavaren inte förnyar registreringen eller om han eller hon begär att den ska tas bort helt eller delvis, ska registreringen avföras ur varumärkesregistret i motsvarande utsträckning. Beslutet ska kungöras.

3 kap. Hävning av registrering

Grunder för hävning

Allmänna grunder

1 § En registrering av ett varumärke får hävas om

1. märket har registrerats i strid mot denna lag,
2. registreringen fortfarande strider mot lagen, och
3. rätten till märket ändå inte får bestå enligt 1 kap. 14 eller 15 §.

En registrering får vidare hävas om

1. varumärket, till följd av innehavarens handlande eller passivitet, i handeln har blivit en allmän beteckning för sådana varor eller tjänster som registreringen avser,
2. varumärket har kommit att strida mot lag eller annan författning eller mot goda seder eller allmän ordning, eller

3. varumärket har blivit ägnat att vilseleda allmänheten i fråga om varans eller tjänstens art, kvalitet, geografiska ursprung eller någon annan omständighet och detta är en följd av det bruk innehavaren eller någon med hans eller hennes samtycke gjort av märket för sådana varor eller tjänster som det är registrerat för.

I de fall som avses i första stycket får registreringen inte hävas på den grunden att det enligt 2 kap. 8 § finns ett hinder mot den, om hindret utgörs av ett äldre registrerat varumärke och det äldre märket inte uppfyller kraven på användning enligt 2 §.

Underlåten användning

2 § En registrering av ett varumärke får hävas om innehavaren inte har gjort verkligt bruk av märket i Sverige för de varor eller tjänster som det registrerats för inom fem år från den dag då frågan om registrering slutligt har avgjorts eller inom en period av fem år i följd. Registreringen får dock inte hävas på grund av underlåten användning om det finns giltiga skäl till att varumärket inte har använts.

Med sådant bruk som avses i första stycket likställs

1. att varumärket används i en annan form än den registrerade, om avvikelserna endast avser detaljer som inte förändrar märkets särskiljningsförmåga, och
2. att varor eller deras emballage har försetts med varumärket här i landet endast för exportändamål.

Med att ett varumärke används av innehavaren likställs att varumärket används av någon annan med innehavarens samtycke.

Registreringen får inte hävas om varumärket har använts under tiden mellan utgången av femårsperioden och ingivandet av ansökan om hävning av registreringen. Användning som påbörjas eller återupptas efter femårsperiodens utgång och inom tre månader före ingivandet av ansökan om hävning ska dock lämnas utan avseende, om förberedelserna för att påbörja eller återuppta användningen vidtogs efter det att innehavaren fått kännedom om att en ansökan om hävning kunde komma att göras.

Kollektiv-, garanti- och kontrollmärken

3 § En registrering av ett kollektiv-, garanti- eller kontrollmärke får hävas, förutom på de grunder som anges i 1 eller 2 §, om

1. villkoren för användning av märket har ändrats och innehavaren inte har anmält detta till Patent- och registreringsverket enligt 2 kap. 31 §, eller
2. märket har använts på ett sätt som inte är förenligt med villkoren för användningen och

innehavaren inte har vidtagit rimliga åtgärder för att förhindra den användningen.

Partiell hävning

4 § Om det finns grund för hävning av en registrering endast för en del av de varor eller tjänster som ett varumärke har registrerats för, ska registreringen hävas för dessa varor eller tjänster.

Tillvägagångssätt

5 § Den som vill inleda ett förfarande för att häva en registrering kan föra talan vid domstol, eller ansöka om hävning av registreringen hos Patent- och registreringsverket enligt 6-19 §§ (administrativ hävning). I 2 kap. 28 § finns det bestämmelser om att en registrering av ett varumärke får hävas efter det att någon gjort en invändning mot registreringen.

Ett förfarande för att häva en registrering med stöd av 1 § andra stycket, 2, 3 eller 4 § eller 2 kap. 4, 5 eller 7 § får också inledas av en myndighet. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som får göra detta.

Administrativ hävning

Ansökans innehåll

6 § En ansökan om administrativ hävning ska innehålla

1. uppgifter om parterna i den utsträckning som anges i 33 kap. 1 § rättegångsbalken,
2. ett yrkande om hävning och uppgift om den registrering som yrkandet avser, och
3. en redogörelse för de omständigheter som åberopas till grund för yrkandet om hävning.

En sökande ska betala föreskriven ansökningsavgift.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vad ansökan i övrigt ska innehålla.

Brister i ansökan

7 § Är ansökan så bristfällig att den inte kan läggas till grund för handläggning av ärendet, ska Patent- och registreringsverket förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Detsamma gäller om sökanden inte har betalat ansökningsavgiften.

Följer sökanden inte föreläggandet, ska ansökan avvisas. Sökanden ska upplysas om detta i föreläggandet.

Ansökan ska också avvisas om den avser någon annan åtgärd än hävning av en registrering eller om det finns något annat hinder mot att den tas upp till prövning.

Avskrivning vid återkallelse

8 § Återkallar sökanden ansökan, ska ärendet avskrivas.

Ogrundad ansökan

9 § Om det kan antas att ansökan är ogrundad, ska ansökan behandlas som om innehavaren har bestritt den. I sådant fall ska 13 § tillämpas.

Föreläggande för innehavaren att yttra sig

10 § Tar Patent- och registreringsverket upp ansökan till prövning, ska verket förelägga innehavaren av registreringen att yttra sig inom en viss tid från det att ansökan delgavs innehavaren.

I föreläggandet ska innehavaren uppmanas att

1. ange om ansökan medges eller bestrids och, om ansökan bestrids, skälen för bestridandet, och
2. lämna de uppgifter om sig själv som avses i 33 kap. 1 § första-tredje styckena rättegångsbalken, i den utsträckning uppgifterna i ansökan är ofullständiga eller felaktiga.

I föreläggandet ska det upplysas om att ärendet kan komma att avgöras även om innehavaren inte svarar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vad föreläggandet i övrigt ska innehålla.

Delgivning av föreläggandet

11 § Föreläggandet enligt 10 § ska delges innehavaren. Delgivningen ska ske på det sätt som enligt rättegångsbalken gäller för delgivning av stämning i tvistemål.

En kopia av ansökningshandlingarna ska fogas till föreläggandet när handlingarna innehåller något utöver vad som framgår av föreläggandet.

Ska sökanden se till att delgivning sker, tillämpas 32 kap. 2 § rättegångsbalken.

12 § Har Patent- och registreringsverket inte kunnat delge föreläggandet, ska verket pröva om försöken till delgivning ska fortsätta eller om sökanden ska erbjudas att själv se till att delgivning sker. Hänsyn ska tas till det arbete och den kostnad som dithills har lagts ned på delgivningen, förutsättningarna för att fortsätta försök ska lyckas samt omständigheterna i övrigt. Antar sökanden inte erbjudandet, ska ansökan avvisas.

Ska sökanden se till att delgivning sker, tillämpas 32 kap. 2 § rättegångsbalken.

Överlämnande till tingsrätt

13 § Om innehavaren i rätt tid bestrider ansökan helt eller delvis, ska Patent- och registreringsverket underrätta sökanden om detta. Vill sökanden vidhålla sitt yrkande, kan han eller hon begära att ärendet eller, om bestridandet avser endast en del av yrkandet, ärendet i den bestridda delen ska överlämnas till tingsrätt.

En begäran om överlämnande ska ha kommit in till Patent- och registreringsverket inom en månad från den dag då underrättelsen om bestridandet sändes till sökanden. I sin begäran ska sökanden ange de omständigheter och de bevis som åberopas, samt ange vad som ska styrkas med varje bevis. Sökanden ska samtidigt ge in de skriftliga bevis och andra handlingar som åberopas.

Har sökanden begärt överlämnande i rätt tid, ska Patent- och registreringsverket överlämna ärendet till en tingsrätt som enligt vad handlingarna visar är behörig. Har sökanden inte begärt överlämnande i rätt tid, ska ärendet avskrivs i den del det är bestritt.

14 § En underrättelse om att innehavaren har bestritt ansökan enligt 13 § första stycket ska innehålla en upplysning om

1. att sökanden kan begära överlämnande till tingsrätt,
2. inom vilken tid en sådan begäran ska ges in,
3. vad en sådan begäran ska innehålla, och
4. vad som i övrigt anges i 13 §.

Hävning av registreringen

15 § Har innehavaren inte bestritt ansökan i rätt tid, ska Patent- och registreringsverket häva registreringen i enlighet med ansökan. Har innehavaren bestritt endast en del av ansökan, ska verket häva registreringen i den obestrida delen.

Återvinning

16 § Innehavaren av en registrering som hävts enligt 15 § får ansöka om återvinning. En sådan ansökan ska ha kommit in till Patent- och registreringsverket inom en månad från dagen för beslutet.

Har innehavaren ansökt om återvinning i rätt tid, ska Patent- och registreringsverket överlämna ärendet till en tingsrätt som enligt vad handlingarna visar är behörig. I annat fall ska verket avvisa ansökan.

Underrättelser

17 § Underrättelse om hävning ska sändas till sökanden och innehavaren.

Avvisas en ansökan om hävning, ska Patent- och registreringsverket underrätta sökanden om detta. Avvisas en ansökan om återvinning, ska verket underrätta innehavaren om detta. Meddelar verket något annat beslut som innebär att ärendet avgörs, ska både sökanden och innehavaren underrättas om beslutet, om det inte är uppenbart onödigt.

Rättskraft

18 § Sedan tiden för ansökan om återvinning löpt ut, har ett beslut om hävning enligt 15 § rättskraft i enlighet med vad som gäller för en dom i ett tvistemål som har vunnit laga kraft.

Den fortsatta handläggningen vid tingsrätten

19 § Om ett ärende har överlämnats till en tingsrätt, ska talan anses väckt när ansökan om administrativ hävning kom in till Patent- och registreringsverket. De handlingar som sökanden gett in ska anses som stämningssökan. Stämning ska anses utfärdad när rätten beslutar om målets handläggning.

20 § Om en tingsrätt, som får ett mål från Patent- och registreringsverket eller från en annan tingsrätt, finner att det inte framgår av handlingarna att tingsrätten är behörig att handlägga målet, ska rätten överlämna målet till en annan tingsrätt som kan vara behörig. Tingsrättens beslut om överlämnande får inte överklagas.

Avförande av registrering

21 § Om registreringen av ett varumärke har hävts helt eller delvis av Patent- och registreringsverket enligt 15 § eller av en domstol, ska registreringen avföras ur varumärkesregistret i motsvarande utsträckning när avgörandet har vunnit laga kraft. Beslutet ska kungöras.

4 kap. Registrering såsom i hemlandet och ombud för utländska sökande och innehavare
Registrering såsom i hemlandet

1 § Är sökandens hemland en stat som är ansluten till Pariskonventionen den 20 mars 1883 för industriellt rättsskydd, eller en stat som är ansluten eller ett område som är anslutet till avtalet om upprättande av världshandelsorganisationen, ska ett varumärke som är registrerat för sökanden i hemlandet registreras i Sverige såsom det är registrerat där, om det inte finns hinder enligt 2 §.

Är sökandens hemland någon annan stat eller något annat område än som avses i första

stycket, ska ett varumärke som är registrerat för sökanden i hemlandet registreras i Sverige såsom det är registrerat där, om

1. motsvarande rätt ges i fråga om en svensk registrering i den staten eller i det området,
2. där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med Pariskonventionen, och
3. det inte finns hinder enligt 2 §.

En sökande som begär registrering enligt denna paragraf ska visa att varumärket är registrerat för sökanden i hemlandet för de varor eller tjänster som ansökan omfattar. Det samma gäller vid förnyelse av ett varumärke som registrerats enligt denna paragraf.

2 § Ett varumärke får inte registreras enligt 1 § om det helt saknar särskiljningsförmåga eller om det finns något hinder mot registrering enligt 2 kap. 4 §, 5 § andra stycket och 6-11 §§.

Ett varumärke som har registrerats enligt 1 §, men som annars inte skulle ha kunnat registreras här i landet, har inte skydd på grund av registreringen i vidare mån eller för längre tid än det har i innehavarens hemland.

Ombud och delgivning

Ombud för den som ansöker om varumärkesregistrering

3 § Patent- och registreringsverket får förelägga en sökande, som varken har hemvist i Sverige eller bedriver näringsverksamhet som har etablerats här, att utse och till verket anmäla ett ombud med behörighet att ta emot delgivning i ärendet och med hemvist här i landet.

Om sökanden inte följer föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress. Delgivning ska anses ha skett när detta har gjorts. Sökanden ska i föreläggandet upplysas om följden av att föreläggandet inte följs.

Ombud för en innehavare av en varumärkesregistrering

4 § En innehavare av en varumärkesregistrering, som varken har hemvist i Sverige eller bedriver näringsverksamhet som har etablerats här, ska ha ett ombud som har hemvist här i landet. Ombudet ska ha behörighet att för innehavaren ta emot delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål och ärenden om varumärket med undantag av stämning i brottmål och av föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombudet ska anmälas till Patent- och registreringsverket och antecknas i varumärkesregistret.

Om innehavaren inte har anmält något ombud, får delgivning i stället ske genom att den handling som ska delges sänds till innehavaren under den i varumärkesregistret antecknade adressen. Om någon fullständig adress inte är antecknad i registret, får delgivning ske genom att handlingen hålls tillgänglig hos Patent- och registreringsverket och ett meddelande om detta och om handlingens huvudsakliga innehåll kungörs. Delgivning ska anses ha skett när detta har gjorts.

5 kap. Internationell varumärkesregistrering
Vad som avses med internationell varumärkesregistrering

1 § Med en internationell varumärkesregistrering avses en registrering av ett varumärke som den internationella byrån hos Världsgesamheten för den intellektuella äganderätten (Internationella byrån) har gjort i det internationella varumärkesregistret enligt protokollet den 27 juni 1989 till Madridöverenskommelsen den 14 april 1891 om den internationella registreringen av varumärken (SÖ 1994:82).

Patent- och registreringsverket är varumärkesmyndighet i Sverige i ärenden om internationell varumärkesregistrering.

Ansökan om internationell varumärkesregistrering

Vem som får ansöka om internationell varumärkesregistrering

2 § Den som innehar eller har ansökt om en svensk varumärkesregistrering, och som är svensk medborgare, har hemvist i Sverige eller bedriver näringsverksamhet som har etablerats här får ansöka om internationell registrering av varumärket.

Var ansökan ges in och dess innehåll

3 § En ansökan om internationell varumärkesregistrering ska vara ställd till Internationella byrån men ges in till Patent- och registreringsverket. Ansökan ska vara skriven på engelska och innehålla

1. uppgifter om sökandens namn eller firma och adress,
2. uppgifter om ombuds namn och adress,
3. uppgifter om nummer och datum för den svenska registreringen eller ansökan om registrering som den internationella ansökan bygger på,
4. en tydlig återgivning av varumärket,
5. en förteckning över de varor eller tjänster som varumärket begärs registrerat för och vilka klasser dessa tillhör (varu- eller tjänsteförteckning),
6. uppgift om i vilka länder den internationella varumärkesregistreringen ska gälla, och

7. de övriga uppgifter om återgivningen av varumärket, sökandens anknytning till Sverige och annat som en ansökan ska innehålla enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

Sökanden ska betala föreskriven ansökningsavgift.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om ansökningsförfarandet.

Behandlingen av ansökan

4 § Patent- och registreringsverket ska kontrollera om ansökan uppfyller kraven i 3 § och om uppgifterna i ansökan stämmer överens med uppgifterna i den varumärkesregistrering som sökanden har eller har ansökt om i Sverige.

Uppfyller ansökan inte de krav som avses i första stycket, ska Patent- och registreringsverket förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Detsamma gäller om sökanden inte har betalat ansökningsavgiften. Följer sökanden inte föreläggandet, ska ansökan avskrivras. Sökanden ska upplysas om detta i föreläggandet.

Uppfyller ansökan kraven, ska Patent- och registreringsverket skicka ett intyg om detta till Internationella byrån tillsammans med ansökan.

5 § Om sökanden återkallar ansökan innan Patent- och registreringsverket har skickat intyg och ansökan till Internationella byrån, ska ärendet avskrivras.

Återupptagande av en avskrivna ansökan

6 § Patent- och registreringsverket ska återuppta en ansökan som avskrivits enligt 4 § andra stycket, om sökanden inom två månader efter utgången av förelagd tid kompletterar eller ändrar sin ansökan.

Sökanden ska betala föreskriven återupptagningsavgift.

Ansökan om att en internationell varumärkesregistrering ska gälla i ytterligare länder

7 § Den som innehar en internationell varumärkesregistrering grundad på en svensk registrering eller ansökan om registrering får ansöka om att den internationella varumärkesregistreringen ska gälla i ytterligare länder.

En ansökan enligt första stycket ges in till Internationella byrån.

Om sökanden har hemvist i Sverige, får en ansökan enligt första stycket i stället ges in till Patent- och registreringsverket. En sådan ansökan ska vara skriven på engelska. Regering-

en eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om ansökans innehåll.

Ansökan om att en internationell varumärkesregistrering ska gälla i Sverige

Prövningen av ansökan

8 § Om Patent- och registreringsverket får en underrättelse från Internationella byrån om att någon har ansökt om att en internationell varumärkesregistrering ska gälla i Sverige, ska verket pröva om det finns något hinder mot detta.

Sådant hinder finns om det skulle ha funnits något hinder mot en nationell registrering av varumärket enligt 2 kap. 4-11 §§.

Om Patent- och registreringsverket anser att det finns hinder enligt andra stycket, ska verket ge Internationella byrån besked om att den internationella varumärkesregistreringen helt eller delvis inte kan gälla i Sverige. Ett sådant besked ska ges inom 18 månader från dagen för underrättelsen enligt första stycket samt innehålla skälen till att registreringen inte kan gälla här.

Beslut om att den internationella varumärkesregistreringen inte ska gälla i Sverige

9 § Har Patent- och registreringsverket lämnat ett besked till Internationella byrån enligt 8 § tredje stycket, ska verket tidigast tre månader efter det att beskedet lämnades besluta att den internationella varumärkesregistreringen helt eller delvis inte ska gälla i Sverige, om det då fortfarande finns något hinder som avses i 2 kap. 4-11 §§.

Införande av varumärket i varumärkesregistret

10 § Finns det inte något hinder som avses i 2 kap. 4-11 §§, ska Patent- och registreringsverket föra in varumärket i varumärkesregistret och kungöra att den internationella varumärkesregistreringen gäller i Sverige.

Om Patent- och registreringsverket har beslutat att den internationella varumärkesregistreringen delvis inte gäller i Sverige, ska varumärket föras in i varumärkesregistret och kungöras för återstående varor eller tjänster när beslutet har vunnit laga kraft.

Invändning

11 § När Patent- och registreringsverket har kungjort att den internationella varumärkesregistreringen gäller i Sverige, får invändning göras mot att den gäller här. Invändningen ska ha kommit in till verket inom tre månader från kungörelsedagen. Om invändningen inte har kommit in i rätt tid, ska den avvisas.

Invändningen ska innehålla

1. uppgifter om invändarens namn eller firma och adress,
2. uppgifter om ombuds namn och adress,
3. uppgift om den internationella varumärkesregistrering som invändningen avser, och
4. uppgift om de omständigheter som åberopas till grund för invändningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om invändningsförfarandet.

12 § Om invändningen är så bristfällig att den inte kan läggas till grund för en prövning av ärendet, ska Patent- och registreringsverket förelägga invändaren att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Följs inte föreläggandet, ska invändningen avvisas. Invändaren ska upplysas om detta i föreläggandet.

13 § Patent- och registreringsverket ska underätta innehavaren av den internationella varumärkesregistreringen om invändningen och ge denne tillfälle att yttra sig inom en viss tid.

Om det är uppenbart att invändningen är grundad, ska den genast avslås.

14 § Återkallas invändningen, får invändningsförfarandet ändå fullföljas om det finns särskilda skäl. Invändningsförfarandet får dock inte fullföljas om det till grund för invändningen endast har åberopats hinder som avses i 2 kap. 8-10 §§.

15 § Har en invändning gjorts ska Patent- och registreringsverket, om det finns något hinder som avses i 2 kap. 4-11 §§ mot att den internationella varumärkesregistreringen gäller i Sverige, besluta att registreringen helt eller delvis inte ska gälla här. Annars ska invändningen avslås.

En invändning som helt eller delvis grundas på ett hinder som avses i 2 kap. 8-10 §§ ska avslås i motsvarande utsträckning, om den har gjorts av någon som inte invänder i eget intresse och innehavaren av registreringen begär det.

Ett beslut att registreringen inte ska gälla i Sverige får grundas endast på en omständighet som meddelas till Internationella byrån inom 18 månader från dagen för underrättelsen enligt 8 § första stycket. Har tiden för invändning enligt 11 § löpt ut efter denna frist, får beslutet dock grundas på omständigheter som meddelas till Internationella byrån inom en månad från det att tiden för invändning löpt ut. Detta gäller under förutsättning att Patent- och regi-

streringsverket inom 18-månadersfristen har underrättat Internationella byrån om att ett meddelande om ett sådant beslut kan komma att översändas senare.

Om Patent- och registreringsverket på grund av en invändning beslutar att registreringen helt eller delvis inte ska gälla i Sverige, ska registreringen avföras ur varumärkesregistret i motsvarande utsträckning när avgörandet har vunnit laga kraft. Beslutet ska kungöras.

Verkan av ett beslut om att en internationell varumärkesregistrering ska gälla i Sverige

16 § Ett beslut om att en internationell varumärkesregistrering ska gälla i Sverige har verkan från den dag som Internationella byrån i underrättelsen enligt 8 § första stycket har angett för den internationella varumärkesregistreringen eller för en senare begäran om att registreringen ska gälla i Sverige.

En internationell varumärkesregistrering som gäller i Sverige gäller på samma sätt som en nationell varumärkesregistrering. Bestämmelserna i 4 kap. ska dock inte tillämpas.

Det som föreskrivs i 7 kap. om pantsättning av en ansökan om registrering av ett varumärke ska tillämpas även i fråga om en ansökan enligt 8 § första stycket om att en internationell varumärkesregistrering ska gälla i Sverige.

Ett beslut om att en internationell varumärkesregistrering ska gälla i Sverige kan hävas enligt 3 kap. Det som föreskrivs i 3 kap. om registrering av ett varumärke ska då i stället avse beslutet om att den internationella varumärkesregistreringen ska gälla i Sverige.

17 § Om en internationell varumärkesregistrering har förnyats, ska detta antecknas i varumärkesregistret och kungöras.

Utbyte av en nationell varumärkesregistrering mot en internationell varumärkesregistrering

18 § När någon innehar både en internationell varumärkesregistrering som gäller i Sverige och en svensk registrering av samma varumärke, ersätter den internationella varumärkesregistreringen den svenska, om den internationella varumärkesregistreringen gäller här i landet från en senare tidpunkt än den svenska och alla varor eller tjänster som omfattas av den svenska registreringen ingår i förteckningen över de varor eller tjänster som omfattas av den internationella varumärkesregistreringen. Detta innebär ingen inskränkning i de rättigheter som kan ha förvärvats på grund av den svenska registreringen.

På begäran av innehavaren ska Patent- och registreringsverket anteckna att den internat-

ionella varumärkesregistreringen ersätter den svenska samt kungöra detta.

Följden av att en internationell varumärkesregistrering upphör

19 § Om en internationell varumärkesregistrering som gäller i Sverige upphör att gälla helt eller delvis, upphör dess giltighet här i landet i motsvarande utsträckning. En anteckning om detta ska göras i varumärkesregistret och kungöras.

Omvandling av en internationell varumärkesregistrering till en nationell varumärkesregistrering

20 § Om en internationell varumärkesregistrering som gäller i Sverige upphör att gälla helt eller delvis inom fem år från den dag som Internationella byrån angett för registreringen i underrättelsen enligt 8 § första stycket på grund av att den ursprungliga registreringen eller ansökan om registrering inte längre kan utgöra grund för en internationell varumärkesregistrering, och innehavaren därefter ansöker om registrering av samma varumärke i Sverige, ska denna ansökan anses gjord den dag som Internationella byrån har angett för den internationella varumärkesregistreringen. Detta gäller under förutsättning att

1. ansökan görs inom tre månader från den dag då den internationella varumärkesregistreringen upphörde, och
2. de varor eller tjänster som anges i ansökan också omfattades av den internationella varumärkesregistreringens verkan i Sverige.

Uppgift om att en internationell varumärkesregistrering har upphört att gälla eller om att en sådan ansökan som avses i första stycket har gjorts ska antecknas i varumärkesregistret och kungöras.

21 § Om en internationell varumärkesregistrering som gäller i Sverige upphör att gälla på grund av en uppsägning av protokollet den 27 juni 1989 till Madridöverenskommelsen den 14 april 1891 om den internationella registreringen av varumärken, och innehavaren därefter ansöker om registrering av samma varumärke i Sverige, ska denna ansökan anses gjord den dag som Internationella byrån har angett för den internationella varumärkesregistreringen. Detta gäller under förutsättning att

1. ansökan görs inom två år från den dag då uppsägningen fick verkan, och
2. de varor eller tjänster som anges i ansökan också omfattades av den internationella varumärkesregistreringens verkan i Sverige.

Uppgift om att en internationell varumärkesregistrering har upphört att gälla, eller om att en sådan ansökan som avses i första stycket har gjorts, ska antecknas i varumärkesregistret och kungöras.

6 kap. Överlåtelse och licens

Överlåtelse

Allmänt om överlåtelse

1 § Ett sådant varukännetecken som avses i 1 kap. 6 och 7 §§ kan överlätas, separat eller i samband med en överlåtelse av den näringsverksamhet där det används.

Vid överlåtelse av en näringsverksamhet ingår ett sådant varukännetecken som avses i första stycket och som hör till näringsverksamheten i överlåtelsen, om inte något annat har avtalats.

Anteckning om överlåtelse av ett registrerat varumärke

2 § En överlåtelse av ett registrerat varumärke ska på begäran antecknas i varumärkesregistret och kungöras. En anteckning och kungörelse ska också göras på begäran av den som genom en dom som har vunnit laga kraft fått fastställt att han eller hon har bättre rätt till ett registrerat varumärke.

Den som begär att en anteckning enligt första stycket görs i registret ska betala föreskriven avgift.

Verkan av anteckning om innehavare

3 § I ett mål eller ärende om ett nationellt registrerat varumärke ska den som är antecknad som innehavare i varumärkesregistret anses vara innehavare av varumärket.

I ett mål eller ärende om ett internationellt registrerat varumärke ska den som är antecknad som innehavare i det internationella varumärkesregistret anses vara innehavare av varumärket.

Licens

Allmänt om licens

4 § Innehavaren av ett varukännetecken som avses i 1 kap. 6 och 7 §§ kan ge någon annan rätt att använda kännetecknet (licens) för en del av eller alla de varor eller tjänster som kännetecknet är registrerat eller inarbetat för samt för hela eller en del av landet. Licensen kan vara exklusiv eller icke-exklusiv. En licenstagare får inte överlåta sin rätt vidare utan samtycke av innehavaren av kännetecknet.

Innehavaren av varukännetecknet kan åberopa de rättigheter som ensamrätten innebär gentemot en licenstagare som överträder en bestämmelse i licensavtalet med avseende på

1. licensens giltighetstid,
2. den form under vilken kännetecknet får användas,
3. arten av de varor eller tjänster för vilka licensen är utfärdad,
4. det geografiska område inom vilket kännetecknet får användas, eller
5. kvaliteten på de av licenstagaren tillverkade varorna eller tillhandahållna tjänsterna.

Anteckning om licens

5 § En licens som avser ett registrerat varumärke ska på begäran antecknas i varumärkesregistret och kungöras. En licens som avser ett varumärke som är föremål för en ansökan om registrering ska på begäran antecknas i Patent- och registreringsverkets diarium. Den som begär att en licens antecknas ska betala föreskriven avgift.

Om det visas att licensen har upphört att gälla, ska anteckningen tas bort. Ett beslut att ta bort en anteckning ur registret ska kungöras.

7 kap. Pantsättning av ett registrerat varumärke

Om panträttens uppkomst

1 § Ett registrerat varumärke eller en ansökan om registrering av ett varumärke kan pantsättas enligt detta kapitel.

2 § Panträtt i ett registrerat varumärke eller i en ansökan om registrering av ett varumärke uppkommer genom registrering av ett skriftligt avtal om pantsättning av egendomen. Registrering görs i varumärkesregistret eller, om avtalet avser en varumärkesansökan, i Patent- och registreringsverkets diarium. Den som ansöker om registrering ska betala föreskriven avgift.

Har en registrerad panträtt övergått till någon annan, ska detta på begäran antecknas i varumärkesregistret, om det är fråga om ett registrerat varumärke, eller i Patent- och registreringsverkets diarium, om det är fråga om en varumärkesansökan. Den som begär en anteckning ska betala föreskriven avgift.

Företrädesordning vid flera upplåtelser av panträtt

3 § Har panträtt upplåtits till flera var för sig, har den upplåtelse företräde för vilken ansökan om registrering först kom in till Patent- och registreringsverket, om inte något annat har avtalats.

Görs samma dag ansökan om registrering av flera upplåtelser, har de sinsemellan företräde efter den tidsföljd i vilken de har ägt rum, om

inte något annat har avtalats. Är upplåtelseerna samtidigt eller kan det inte utredas i vilken tidsföljd de har skett, har de lika rätt.

Vem som får ansöka om registrering

4 § En ansökan om registrering enligt 2 § får göras av den som har rätten till varumärket eller varumärkesansökan eller av den som panträtten har upplåtits till. Sökanden ska styrka upplåtarens rätt till varumärket eller varumärkesansökan.

Vid tillämpning av första stycket ska den som i varumärkesregistret är antecknad som innehavare av ett registrerat varumärke anses ha rätt till märket, om inte något annat framkommer i ärendet. Avser ansökan om registrering pantsättning av en varumärkesansökan, ska den som i Patent- och registreringsverkets diarium har registrerats som sökande anses ha rätt till varumärkesansökan, om inte något annat framkommer i ärendet.

Hinder på grund av upplåtarens bristande behörighet

5 § En ansökan om registrering enligt 2 § får inte bifallas om upplåtaren, när ansökan om registrering görs, inte är behörig att förfoga över den pantförskrivna egendomen på grund av utmätning, konkurs, betalningssäkring, kvarstad eller någon annan anledning.

När en upplåtelse av panträtt kan registreras

6 § Ett avtal om pantsättning kan registreras när varumärket har registrerats eller, om avtalet avser en varumärkesansökan, när ansökan har registrerats i Patent- och registreringsverkets diarium.

Om en pantsatt varumärkesansökan leder till att varumärket registreras, gäller därefter rätten till det registrerade varumärket som pantobjekt.

Ogiltiga pantavtal

7 § Även om en panträtt har registrerats, gäller panträtt i den pantsatta egendomen endast om pantavtalet har ingåtts av någon som var rätt ägare till egendomen och behörig att förfoga över den, och om avtalet inte heller av någon annan anledning är ogiltigt.

Förfallen panträtt

8 § Panträtten är förfallen, om varumärkesansökan har överförts på någon annan eller rätten till varumärket eller varumärkesansökan på grund av bestämmelserna i denna lag inte vidare ska gälla.

Avförande av en registrering

9 § Registreringen av en panträtt ska avföras, om panträten genom en dom som har vunnit laga kraft har förklarats ogiltig eller om pant-rätten har förfallit eller annars har upphört att gälla.

Sakrättsligt skydd för pantsättningen

10 § Pantsättning gäller från tiden för ansökan om registrering enligt 2 § mot den som senare förvärvar äganderätt eller annan rätt till egen-domen.

Ett licensavtal gäller mot panthavaren, om avtalet har ingåtts före ansökan om registre-ring av pantavtalet.

11 § Bestämmelser i annan lag om hand-panträtt vid utmätning eller i konkurs gäller också för panträtt i ett varumärke eller en va-rumärkesansökan. När ansökan om registrering enligt 2 § kommer in till Patent- och registre-ringsverket medför det samma rättsverkningar som när en panthavare tar en lös sak i besitt-ning.

Säljs rätten till ett pantsatt varumärke eller en pantsatt varumärkesansökan vid utmätning eller i konkurs, består sådana licensavtal som avses i 10 § andra stycket.

Försäljning av panten

12 § Panthavaren får sälja panten och ta ut sin fordran ur köpeskillingen endast om panthava-ren dessförinnan har underrättat gäldenären och andra kända sakägare om försäljningen och dessa har fått skälig tid att bevaka sin rätt.

Vid en försäljning enligt första stycket består sådana licensavtal som avses i 10 § andra stycket.

8 kap. Straffansvar, vitesförbud, skadestånd m.m.

Straffansvar

1 § Gör någon intrång i rätten till ett varukän-netecken (varumärkesintrång) och sker det uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, ska han eller hon dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 3 § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsägan-den anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är motiverat från allmän synpunkt.

Förverkande av egendom och av hjälpmedel vid brott

2 § Egendom med avseende på vilken brott föreligger enligt 1 § ska förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av sådant brott ska förklaras för-verkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Det-samma gäller vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett sådant brott, eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt 1 §.

Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt 1 § får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt 1 §, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat.

Vitesförbud

3 § På yrkande av den som innehar ett varu-kännetecken enligt 1 kap. 6-8 §§, eller av den som på grund av licens har rätt att utnyttja ett varukännetecken, får domstolen vid vite för-bjuda den som gör eller medverkar till varu-märkesintrång att fortsätta med det.

Om käranden visar sannolika skäl för att va-rumärkesintrång, eller medverkan till intrång, förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget, eller medverkan till det, förringar värdet av ensamrätten till varukännetecknet, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har be-slutats. Innan ett sådant förbud meddelas ska svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos dom-stolen för den skada som kan tillfogas svaran-den. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom eller henne från detta. I fråga om slaget av säker-heten gäller 2 kap. 25 § utsköningsbalken. Sä-kerheten ska prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs ska domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande ska bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller fjärde stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller rätte-gångsbalkens bestämmelser om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. Talan ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

Skadestånd

4 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör varumärkesintrång ska betala skälig ersättning för utnyttjandet av varukännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. När ersättningens storlek bestäms ska hänsyn särskilt tas till

1. utebliven vinst,
2. vinst som den som har begått intrånget har gjort,
3. skada på varukännetecknets anseende,
4. ideell skada, och
5. rättighetshavarens intresse av att intrång inte begås.

Den som utan uppsåt eller oaktsamhet gör varumärkesintrång ska betala ersättning för utnyttjandet av varukännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

Begränsning av straffansvar och skadeståndsskyldighet i vissa fall

5 § Grundas en talan om varumärkesintrång på registrering enligt denna lag, ska 1 och 2 §§ inte tillämpas för tid före registreringsdagen. Inte heller 4 § ska i dessa fall tillämpas för tid före registreringsdagen, om inte intrånget skett uppsåtligen.

Preskription av rätten till skadestånd

6 § Rätten till ersättning för skada preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det att skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i ett varumärke som är skyddat enbart på grund av registrering preskriberas dock inte i något fall tidigare än ett år från registreringsdagen.

Åtgärder med egendom och hjälpmedel

7 § På yrkande av den som har lidit varumärkesintrång får domstolen, efter vad som är skäligt, besluta att egendom på vilken varukännetecknen olovligen förekommer ska återkallas från marknaden, ändras eller förstöras eller att någon annan åtgärd ska vidtas med den. Detsamma gäller i fråga om hjälpmedel som har använts eller varit avsett att användas vid intrånget.

Sådan egendom som avses i första stycket får tas i beslag om det skäligen kan antas att ett brott enligt 1 § har begåtts. I fråga om ett

sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Ett beslut om åtgärd enligt första stycket får inte innebära att den som har lidit varumärkesintrång ska betala ersättning till den som åtgärden riktas mot.

Åtgärder enligt första stycket ska bekostas av svaranden om det inte finns särskilda skäl mot detta.

Ett beslut som avses i denna paragraf ska inte meddelas, om förverkande eller någon åtgärd till förebyggande av missbruk ska beslutas enligt 2 § eller enligt brottsbalken.

Spridning av information om dom i mål om varumärkesintrång

8 § På yrkande av käranden får domstolen, i mål om varumärkesintrång, besluta att den som har gjort eller medverkat till intrånget ska bekosta lämpliga åtgärder för att sprida information om domen i målet.

Första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

9 kap. Informationsföreläggande och intrångsundersökning

Informationsföreläggande

Grundläggande bestämmelser

1 § Om en sökande visar sannolika skäl för att någon har gjort ett varumärkesintrång, får domstolen vid vite besluta att någon eller några av dem som anges i andra stycket ska ge sökanden information om ursprung och distributionsnät för de varor eller tjänster som intrånget gäller (informationsföreläggande). Ett sådant beslut får meddelas på yrkande av den som innehar varukännetecknet enligt 1 kap. 6-8 §§ eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja detta. Det får bara meddelas om informationen kan antas underlätta utredning av ett intrång som avser varorna eller tjänsterna.

Skyldigheten att lämna information omfattar den som

1. har gjort eller medverkat till intrånget,
2. i kommersiell skala har förfogat över en vara som intrånget gäller,
3. i kommersiell skala har använt en tjänst som intrånget gäller,
4. i kommersiell skala har tillhandahållit en elektronisk kommunikationstjänst eller en annan tjänst som har använts vid intrånget, eller
5. har identifierats av någon som anges i 2-4 såsom delaktig i tillverkningen eller distributionen av en vara eller tillhandahållandet av en tjänst som intrånget gäller.

Information om varors eller tjänsters ursprung och distributionsnät kan särskilt avse

1. namn på och adress till producenter, distributörer, leverantörer och andra som innehaft varorna eller tillhandahållit tjänsterna,
2. namn på och adress till avsedda grossister och detaljister, och
3. uppgifter om hur mycket som har producerats, levererats, mottagits eller beställts och om vilket pris som har bestämts för varorna eller tjänsterna.

Första-tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

2 § Ett beslut om informationsföreläggande får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Skyldigheten att lämna information enligt 1 § omfattar inte uppgifter vars yppande skulle röja att uppgiftslämnaren eller någon honom eller henne närstående som avses i 36 kap. 3 § rättegångsbalken har begått en brottslig handling.

I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som begränsar hur mottagna personuppgifter får behandlas.

Handläggningen av frågor om informationsföreläggande

3 § Ett beslut om informationsföreläggande får meddelas av den domstol där rättegången om intrånget pågår. I övrigt gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 10 kap. 6 § för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång. Det som sägs i rättegångsbalken om inskränkning av en domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol, ska dock inte tillämpas.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot den som är sökandens motpart i ett mål om intrång, ska bestämmelserna om rättegång som gäller för det målet tillämpas. Ett beslut om informationsföreläggande får överklagas särskilt.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot någon annan än den som anges i andra stycket, ska lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas. För prövning av frågan får det även hållas förhör enligt 37 kap. rättegångsbalken. Domstolen får bestämma att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader.

Talan om utdömande av vite får föras av den som har ansökt om föreläggandet. Talan ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än

böter inte är föreskrivet. I samband med en sådan talan får talan föras om nytt informationsföreläggande.

Rätt till ersättning samt underrättelseskyldighet
4 § Den som på grund av 1 § andra stycket 2-5 har förelagts att enligt första stycket samma paragraf lämna information, har rätt till skälig ersättning för kostnader och besvär. Ersättningen ska betalas av den som har framställt yrkandet om informationsföreläggande.

Den som tillhandahåller en elektronisk kommunikationstjänst och som till följd av ett informationsföreläggande har lämnat ut information som avses i 6 kap. 20 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska sända en skriftlig underrättelse om detta till den som uppgifterna gäller tidigast efter en månad och senast efter tre månader från det att informationen lämnades ut. Kostnaden för underrättelsen ersätts enligt första stycket.

Intrångsundersökning

Grundläggande bestämmelser

5 § Om det skäligen kan antas att någon har gjort eller medverkat till ett varumärkesintrång, får domstolen för att bevisning ska kunna säkras om intrånget besluta att en undersökning får göras hos denne för att söka efter föremål eller handlingar som kan antas ha betydelse för en utredning om intrånget (intrångsundersökning). Ett sådant beslut får meddelas på yrkande av den som innehar varukännetecknet enligt 1 kap. 6-8 §§ eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja detta. Om rättegång inte är inledd, ska yrkandet framställas skriftligen.

Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Handläggningen av frågor om intrångsundersökning

6 § Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas av den domstol där rättegången om intrånget pågår. Om rättegång inte är inledd, gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 10 kap. 6 § för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång. Det som föreskrivs i rättegångsbalken om inskränkning av en domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol, ska dock inte tillämpas.

Innan ett beslut om undersökning meddelas ska motparten ha fått tillfälle att yttra sig. Domstolen får dock omedelbart meddela ett beslut som gäller till dess att annat har beslutats, om ett dröjsmål skulle medföra risk för att föremål eller handlingar som har betydelse för utredning om intrånget skaffas undan, förstörs eller förvanskas.

I övrigt ska en fråga om intrångsundersökning som uppkommer då rättegång inte är inledd handläggas på samma sätt som om frågan uppkommit under rättegång.

Ställande av säkerhet och överklagande av beslut

7 § Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om sökanden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas motparten. Saknar sökanden förmåga att ställa säkerhet, får domstolen befria sökanden från det. I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten ska prövas av domstolen, om den inte har godkänts av motparten.

I fråga om överklagande av domstolens beslut om intrångsundersökning och i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Beslut om intrångsundersökning

8 § Ett beslut om intrångsundersökning ska innehålla uppgifter om

1. vilket ändamål undersökningen ska ha,
2. vilka föremål och handlingar som får eftersökas, och
3. vilka utrymmen som får genomsökas.

Om det behövs, ska domstolen även besluta om andra villkor för verkställandet.

Verkställighet av ett beslut om intrångsundersökning

9 § Ett beslut om intrångsundersökning gäller omedelbart. Om ansökan om verkställighet inte har gjorts inom en månad från beslutet, förfaller det.

10 § Ett beslut om intrångsundersökning verkställs av Kronofogdemyndigheten enligt de villkor som domstolen har beslutat och med tillämpning av 1-3 kap., 17 kap. 1-5 §§ samt 18 kap. utsökningsbalken. Sökandens motpart ska underrättas om verkställigheten endast om beslutet om intrångsundersökning har tillkommit efter motpartens hörande. Myndigheten har rätt att ta fotografier och göra film- och ljudupptagningar av sådana föremål som den får

söka efter. Myndigheten har också rätt att ta kopior av och göra utdrag ur sådana handlingar som den får söka efter.

En intrångsundersökning får inte omfatta en skriftlig handling som avses i 27 kap. 2 § rättegångsbalken.

Juridiskt biträde och rätt att närvara vid intrångsundersökningen

11 § När ett beslut om intrångsundersökning ska verkställas har motparten rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. I avvaktan på att biträdet inställer sig får verkställigheten inte påbörjas. Detta gäller dock inte, om

1. undersökningen därigenom onödigt fördröjs, eller
2. det finns en risk att ändamålet med åtgärden annars inte uppnås.

Vid verkställigheten får Kronofogdemyndigheten anlita det biträde av en sakkunnig som behövs.

Myndigheten får tillåta att sökanden eller ett ombud för sökanden är närvarande vid undersökningen för att bistå med upplysningar. Om ett sådant tillstånd ges, ska myndigheten se till att sökanden eller ombudet inte i större utsträckning än som kan motiveras av verkställigheten får kännedom om förhållanden som kommer fram.

Återgång av en åtgärd vid intrångsundersökning

12 § Om sökanden inte inom en månad från det att verkställigheten avslutats väcker talan eller på något annat sätt inleder ett förfarande om saken, ska en åtgärd som företagits vid verkställigheten av intrångsundersökningen omedelbart gå åter, i den utsträckning det är möjligt. Detsamma gäller om ett beslut om intrångsundersökning hävs sedan verkställighet genomförts.

Hantering av material från intrångsundersökningen

13 § Kronofogdemyndigheten ska förteckna fotografier och film- och ljudupptagningar av föremål samt kopior av och utdrag ur handlingar från intrångsundersökningen. Materialet ska hållas tillgängligt för sökanden och motparten.

10 kap. Övriga bestämmelser

Förbud att döma till påföljd m.m.

1 § Om en registrering av ett varumärke har hävts genom ett beslut eller en dom som har vunnit laga kraft, får domstolen inte döma till påföljd eller besluta om ersättning eller annan åtgärd enligt 8 eller 9 kap.

Invändning om ogiltighet

2 § Förs talan om intrång i ett registrerat varumärke och gör den mot vilken talan förs gällande att registreringen är ogiltig, får frågan om ogiltighet prövas endast sedan talan om hävning har väckts. Domstolen får förelägga den som gör gällande att registreringen är ogiltig att inom viss tid väcka sådan talan.

Första stycket ska också tillämpas om det i ett mål som gäller fastställsetalan avseende ett registrerat varumärke görs gällande att registreringen är ogiltig.

Behandling av personuppgifter

3 § Trots förbudet i 21 § personuppgiftslagen (1998:204) får personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott enligt 8 kap. 1 § behandlas om detta är nödvändigt för att ett rättsligt anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras.

Särskilda bestämmelser om gemenskapsvarumärken

Avgifter för vidarebefordrade ansökningar m.m.

4 § Föreskriven avgift ska betalas av den som

1. ger in en ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke till Patent- och registreringsverket för vidare befordran enligt artikel 25.2 i rådets förordning (EG) nr 207/2009 om gemenskapsvarumärken,
2. begär omvandling av en registrering av ett gemenskapsvarumärke eller en ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke till en ansökan om nationell registrering av ett varumärke, eller
3. begär ett intyg enligt artikel 93.3 i rådets förordning.

Bestämmelser som tillämpas för gemenskapsvarumärken

5 § Vid intrång i ett gemenskapsvarumärke tillämpas bestämmelserna i 8 kap. 1 § om ansvar för varumärkesintrång. I den utsträckning inte något annat följer av rådets förordning (EG) nr 207/2009 om gemenskapsvarumärken gäller i övrigt 3 §, 8 kap. 2-8 §§ och 9 kap. I dessa fall ska vad som sägs om varumärkesintrång gälla intrång i gemenskapsvarumärke.

Behörig domstol

6 § Om det inte finns någon domstol som enligt rättegångsbalken är behörig att ta upp ett mål om hävning av registreringen av ett varumärke, om varumärkesintrång eller om fastställelse, väcks talan vid Stockholms tingsrätt.

Talan som avses i 5 § och i artikel 96 i rådets förordning (EG) nr 207/2009 om gemenskapsvarumärken väcks vid Stockholms tingsrätt.

Särskilda beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

7 § Bestämmelserna i 3 § samt 8 kap. 3-8 §§ och 9 kap. ska tillämpas vid intrång i den rätt till en beteckning som följer av

1. rådets förordning (EG) nr 509/2006 av den 20 mars 2006 om garanterade traditionella specialiteter av jordbruksprodukter och livsmedel,
2. rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungs-beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel,
3. rådets förordning (EEG) nr 1576/89 av den 29 maj 1989 om allmänna bestämmelser för definition, beskrivning och presentation av spritdrycker,
4. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89,
5. rådets förordning (EG) nr 1493/1999 av den 17 maj 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin, eller
6. rådets förordning (EG) nr 1234/2007 av den 22 oktober 2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter ("enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden").

Skyldighet för licenstagare och andra att underrätta innehavaren

8 § Innehavaren av ett varukännetecken eller av en sådan särskild beteckning som avses i 7 § ska underrättas innan en talan om varumärkesintrång väcks. Detta gäller dock endast om den som vill väcka talan är

1. en licenstagare,
2. en panthavare som vill väcka talan med anledning av intrång i den pantsatta egendomen,
3. någon som är berättigad att använda ett sådant varukännetecken som avses i 1 kap. 2 §, eller
4. någon som är berättigad att använda en sådan särskild beteckning som avses i 7 § och som vill väcka talan enligt 8 kap. 4 eller 7 §.

Underrättelse enligt första stycket ska också ske när en licenstagare eller en panthavare vill väcka talan om fastställelse avseende ett varukännetecken.

Om någon underrättelse enligt första eller andra stycket inte har skett, ska talan avvisas.

Förbud mot utmätning av inarbetade varukännetecken

9 § Rätten till ett varukännetecken enligt 1 kap. 7 § får inte utmätas. Försätts innehavaren i konkurs, ingår dock rätten i konkursboet.

Överklagande

10 § Ett slutligt beslut av Patent- och registreringsverket enligt denna lag får överklagas till Patentbesvärsrätten inom två månader från dagen för beslutet.

Ett slutligt beslut i ett ärende om registrering av ett varumärke får överklagas endast av sökanden. Detsamma gäller för ett slutligt beslut i ett ärende om att en internationell varumärkesregistrering ska gälla i Sverige.

Ett slutligt beslut med anledning av en invändning mot en registrering får överklagas endast av innehavaren av varumärket och av invändaren. Ett slutligt beslut med anledning av en invändning mot att en internationell varumärkesregistrering ska gälla i Sverige får överklagas endast av innehavaren av den internationella varumärkesregistreringen och av invändaren. Återkallar en invändare sin talan, får denna ändå prövas, om det finns särskilda skäl. Talan får dock inte prövas om det till grund för den endast har åberopats hinder som avses i 2 kap. 8-10 §§.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen inom två månader från dagen för beslutet. Vid ett överklagande till Högsta förvaltningsdomstolen tillämpas 35-37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291). Patentbesvärsrättens beslut ska innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning i Högsta förvaltningsdomstolen och om de grunder på vilka ett sådant tillstånd meddelas.

Denna paragraf gäller inte beslut i ärenden om administrativ hävning av en registrering.

11 § Ett beslut enligt 3 kap. 15 § om administrativ hävning av en registrering av ett varumärke får inte överklagas. Detsamma gäller ett beslut genom vilket ett ärende har överlämnats till tingsrätt eller avskrivits enligt 3 kap. 13 § tredje stycket. Andra beslut i ärenden om administrativ hävning får överklagas till tingsrätt inom tre veckor från dagen för beslutet. Beslut under handläggningen av ett sådant ärende får inte överklagas särskilt.

12 § Ett överklagande enligt 11 § görs till den tingsrätt som enligt vad handlingarna visar är

behörig enligt 10 kap. rättegångsbalken att pröva frågan om hävning av registrering. Om det inte finns någon domstol som enligt rättegångsbalken är behörig att pröva överklagandet, ska beslutet överklagas till Stockholms tingsrätt.

Överklagandet ges in till Patent- och registreringsverket.

Vid handläggningen i domstol tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden. Patent- och registreringsverket ska dock inte vara part i domstolen.

Kungörande

13 § Kungörelser enligt denna lag ska göras i en särskild publikation som ges ut av Patent- och registreringsverket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om kungörelser enligt denna lag.

Bemyndigande

14 § Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter i ärenden enligt denna lag.

Övergångsregler

Övergångsbestämmelser

2010:1877

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011, då varumärkeslagen (1960:644) och kollektivmärkeslagen (1960:645) ska upphöra att gälla.

2. Lagen ska tillämpas även på varukännetecken som har inarbetats, varumärken som har registrerats eller varumärkesregistreringar som har sökts före ikraftträdandet, om inte annat följer av 3-5.

3. Ett varumärke som har registrerats före ikraftträdandet får inte hävas på grund av att det strider mot 2 kap. 7 § andra stycket.

4. Bestämmelserna i 8 kap. 8 § och 9 kap. 1-4 §§ ska inte tillämpas när intrånget, eller försöket eller förberedelsen till intrånget, har begåtts före den 1 april 2009.

5. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om åtgärder som har vidtagits eller rättigheter som har förvärvats före ikraftträdandet.

6. Nationella och internationella varumärken som genom registrering har beviljats skydd i Sverige enligt äldre föreskrifter ska anses utgöra sådana varukännetecken som avses i 2 kap. 8 § andra stycket 1 och 2.

Firmalag (1974:156)

Uppdaterad t.o.m. SFS 2011:45

Inledande bestämmelser

1 § Firma är den benämning under vilken näringsidkare driver sin verksamhet. Drives del av verksamheten under särskild benämning, utgör denna bifirma. Vad i denna lag sägs om firma gäller även bifirma.

Annat kännetecken som näringsidkare jämte firma använder för sin verksamhet benämnes sekundärt kännetecken.

Firma och sekundärt kännetecken kallas gemensamt näringskännetecken.

RÅ 2006 ref. 75 Hinder har ansetts föreligga för registrering av ett varumärke som ansetts förväxlingsbart med en...

Rätt till firma m.m.

2 § Näringsidkare förvärvar ensamrätt till firma genom registrering eller inarbetning. Ensamrätt till sekundärt kännetecken förvärvas genom inarbetning.

Firma registreras enligt bestämmelserna i denna lag och vad som föreskrivs i annan författning om registrering av visst slags firma. Ensamrätten till en registrerad firma gäller inom det område som registreringen omfattar.

Ett näringskännetecken ska anses inarbetat om det här i landet inom en betydande del av den krets till vilken det riktar sig (omsättningskretsen) är känt som beteckning för den verksamhet som bedrivs under kännetecknet. Om näringskännetecknet är inarbetat endast inom en del av landet, gäller ensamrätten endast inom det området. Lag (2010:1889).

Ändrad gm SFS 1994:1509, ikraft 1995-01-01
Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

NJA 1988 s. 209 I omedelbar närhet av flygplatsen Stockholm-Arlanda driver ett enskilt bolag parkeringsrörelse...

NJA 1991 s. 209 Fråga, i mål om firmarätt på grund av inarbetning, hur omsättnings kretsen skall bestämmas. 2 § 3...

NJA 1999 s. 3 Ordet "vakuumplast" har ansetts utgöra en sådan beskrivande beteckning som, när det ingår i en...

RÅ 2006 ref. 75 Hinder har ansetts föreligga för registrering av ett varumärke som ansetts förväxlingsbart med en...

2 a § Den som innehar ett varumärke eller ett annat varukännetecken har ensamrätt till kännetecknet som näringskännetecken. Om varukännetecknet är skyddat endast inom en del av landet, gäller ensamrätten endast inom det området.

Den som använder sitt namn som näringskännetecken har ensamrätt till kännetecknet som näringskännetecken, om namnet har särskiljningsförmåga för den verksamhet som det används för. Om namnet används endast inom en del av landet, gäller ensamrätten endast inom det området. Lag (2010:1889).

3 § Ensamrätten till ett näringskännetecken enligt 2 och 2 a §§ innebär att ingen annan än innehavaren, utan dennes tillstånd, i näringsverksamhet får använda ett tecken som är

1. identiskt med näringskännetecknet för verksamhet av samma slag,
2. identiskt med eller liknar näringskännetecknet för verksamhet av samma eller liknande slag, om det finns en risk för förväxling, inbegripet risken för att användningen av tecknet leder till uppfattningen att det finns ett samband mellan den som använder tecknet och innehavaren av näringskännetecknet, eller
3. identiskt med eller liknar ett näringskännetecken som här i landet är känt inom en betydande del av omsättningskretsen, om användningen drar otillbörlig fördel av eller utan skäl原因 är till skada för näringskännetecknets särskiljningsförmåga eller anseende.

Ensamrätten till en registrerad firma hindrar inte att någon annan i näringsverksamhet använder ett tecken som avses i första stycket inom det område där firman är skyddad, om det visas att innehavaren av firman inte kan lida skada av detta. Lag (2010:1889).

Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

4 § Ensamrätten till ett näringskännetecken ger inte något självständigt skydd för en del av kännetecknet som saknar särskiljningsförmåga.

Ensamrätten till ett näringskännetecken hindrar inte att någon annan, när det sker i enlighet med god affärssed, i näringsverksamhet använder

1. sitt namn eller sin adress,
2. uppgifter om verksamhetens art eller en i verksamheten utbjuden varuslag eller tjänsts art, kvalitet, kvantitet, avsedda användning, värde, geografiska ursprung eller andra egenskaper eller tidpunkten för när varan eller tjänsten är framställd, eller
3. ett allmänt brukat ortsnamn. Lag (2010:1889).

Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

5 § Har upphävts genom lag (2010:1889).

Upphävd 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

NJA 1990 s. 469 Registrering av firman Silva Miljö Aktiebolag har påståtts strida mot firma- och varumärkesrätt som...

6 § Har upphävts genom lag (2010:1889).

Ändrad gm SFS 1994:1509, ikraft 1995-01-01 Upphävd 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

NJA 1989 s. 854 Registrering av firman Inkasobolaget Securitas Aktiebolag har ansetts strida mot äldre firmarätt...

NJA 1990 s. 469 Registrering av firman Silva Miljö Aktiebolag har påståtts strida mot firma- och varumärkesrätt som...

NJA 1992 s. 633 Kännetecknen "Bakis och Skakis" samt "Friskis & Svettis" har ansetts inte vara så lika som krävs...

7 § Gör flera anspråk på ensamrätt till näringskännetecknen som är identiska eller liknar varandra på det sätt som anges i 3 §, ska den ha företrädare som har tidigaste grund för sitt anspråk, om inte annat följer av 8 §. Lag (2010:1889).

Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

8 § Rätten till ett inarbetat näringskännetecken ska gälla vid sidan av en äldre rätt till ett näringskännetecken som är identiskt eller likartat på det sätt som anges i 3 §, om innehavaren av den äldre rätten inte inom rimlig tid vidtagit åtgärder för att hindra användningen av det yngre kännetecknet. I dessa fall hindrar inte rätten till det yngre näringskännetecknet användningen av det äldre.

På yrkande av någon av parterna, får en domstol i de fall som avses i första stycket om det är skäligt besluta att ett av kännetecknen, eller båda, endast får användas på särskilt sätt, såsom i ett visst utförande eller med tillägg av ortsangivelse eller innehavarens namn. Lag (2010:1889).

Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

Registrering av firma

9 § Firma registreras endast om den är ägnad att särskilja innehavarens verksamhet från andras.

Vid bedömning av om firma har särskiljningsförmåga skall hänsyn tagas till den tid och omfattning firman varit i bruk. Består firma av enbart allmän benämning på verksamhetens art eller på däri utbjuden vara eller tjänst eller utgöres den enbart av allmänt brukat ortsnamn eller annat sådant namn, skall firman i och för sig ej anses ha särskiljningsförmåga. Ingår i firma sådan beteckning som aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening eller förkortning därav, skall vid bedömningen bortses från denna. Lag (1994:1509).

Ändrad gm SFS 1994:1509, ikraft 1995-01-01 NJA 1999 s. 3 Ordet "vakuumplast" har ansetts utgöra en sådan beskrivande beteckning som, när det ingår i en...

- 10 § En firma får inte registreras om den
1. strider mot lag eller annan författning eller mot goda seder eller allmän ordning,
  2. utan tillstånd innehåller en sådan statlig eller internationell beteckning som enligt lag eller annan författning inte får användas obehörigen som firma, eller något som lätt kan förväxlas med en sådan beteckning,
  3. i annat fall är ägnad att vilseleda allmänheten,
  4. är identisk med ett äldre näringskännetecken för verksamhet av samma slag,
  5. är identisk med eller liknar ett äldre näringskännetecken för verksamhet av samma eller liknande slag, om det finns en risk för förväxling, inbegripet risken för att användningen av firman leder till uppfattningen att det finns ett samband mellan den som använder firman och innehavaren av näringskännetecknet,
  6. är identisk med eller liknar ett äldre näringskännetecken som är känt inom en betydande del av omsättningskretsen, om användningen av firman skulle dra otillbörlig fördel av eller utan skälig anledning vara till skada för näringskännetecknets särskiljningsförmåga eller anseende,
  7. kan förväxlas med ett kännetecken som användes här i landet eller i utlandet av någon annan vid tidpunkten för ansökan och som fortfarande används, om sökanden var i ond tro vid tidpunkten för ansökan,
  8. innehåller eller består av något som är ägnat att uppfattas som någon annans egenartade efternamn, allmänt kända konstnärsnamn eller likartat namn, om användningen av firman skulle medföra en nackdel för bäraren av namnet och om namnet uppenbarligen inte syftar på någon sedan länge avliden,
  9. innehåller något som kränker annans upphovsrätt till ett litterärt eller konstnärligt verk, eller

10. innehåller något som är ägnat att uppfattas som benämning på en stiftelse, ideell förening eller liknande sammanslutning.

De hinder för registrering som anges i första stycket 4–6 gäller på motsvarande sätt för

1. ett varumärke som är registrerat enligt 2 kap. varumärkeslagen (2010:1877) eller en internationell varumärkesregistrering som gäller i Sverige,
2. ett gemenskapsvarumärke som är registrerat enligt rådets förordning (EG) nr 207/2009 av den 26 februari 2009 om gemenskapsvarumärken eller en internationell varumärkesregistrering som gäller i Europeiska unionen, samt
3. ett inarbetat varukännetecken.

Om den firma som ansökan om registrering avser ska gälla i hela landet och den äldre rättigheten utgörs av ett inarbetat näringskännetecken eller av ett sådant namn eller inarbetat varukännetecken som är skyddat enligt 2 a §, finns det hinder mot registrering endast om skyddet för den äldre rättigheten gäller inom en väsentlig del av landet.

Trots första stycket 4–10 och andra stycket får registrering ske, om den vars rätt är i fråga medger det och hinder inte finns enligt första stycket 1–3. Lag (2010:1889).

Ändrad gm SFS 1995:1276, ikraft 1996-01-01
Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

RÅ 2006 ref. 75 Hinder har ansetts föreligga för registrering av ett varumärke som ansetts förväxlingsbart med en...

11 § Firma får registreras på två eller flera språk, under förutsättning att lydelserna överensstämmer till sitt innehåll. Vad i denna lag sägs om firma skall äga tillämpning på envar av lydelserna.

12 § Registrering gäller från den dag då ansökan kom in till registreringsmyndigheten.

Överlåtelse av firma m.m.

13 § Firma får överlåtas endast i samband med överlåtelse av den näringsverksamhet i vilken firman användes.

Överlåtelse av verksamheten omfattar även firman, om ej annat avtalats. Detta gäller dock ej om firman innehåller överlåtarens eller, vid överlåtelse av handelsbolags verksamhet, bolagsmans släktnamn.

Ingår i dödsbo firma som innehåller den avlidnes släktnamn, får boutredningsman ej överlåta firman utan samtycke av dödsbodelägarna.

14 § Firma får ej tagas i mät. Försättes innehavaren i konkurs, ingår dock rätten till firman i konkursboet, om ej firman innehåller gäldenärens eller, vid handelsbolags konkurs, bolagsmans släktnamn. Firma som ej ingår i konkursbo får likväl användas under den tid verksamheten fortsättes för boets räkning.

Förbud mot användning av näringskännetecken
15 § På yrkande av den som har lidit firmaintrång får domstolen vid vite förbjuda den som gör eller medverkar till intrånget att fortsätta med det.

Om käranden visar sannolika skäl för att firmaintrång, eller medverkan till intrång, förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget, eller medverkan till det, förringar värdet av ensamrätten till näringskännetecknet, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas ska svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom eller henne från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökingsbalken. Säkerheten ska prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs ska domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande ska bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller fjärde stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömmande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. Talan ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud. Lag (2010:1889).

Ändrad gm SFS 1994:237, ikraft 1994-07-01, överg.best.

Ändrad gm SFS 1996:850, ikraft 1996-12-01
Ändrad 2009-03-10 gm SFS 2009:113, ikraft 2009-04-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

NJA 1990 s. 338 Vitesförbud enligt 15 § 2 st firmalagen för juridisk person att använda visst näringskännetecken...

NJA 1998 s. 179 Fråga om interimistiskt beslut om vitesförbud att använda viss firma kunde meddelas på den grunden...

Hävande av registrering

Grunder för hävning

16 § En registrering av en firma får hävas om

1. firman har registrerats i strid mot denna lag eller mot vad i annan författning är föreskrivet om firma,
2. registreringen fortfarande strider mot lagen, och
3. rätten till firman ändå inte får bestå enligt 8 §.

En registrering får vidare hävas om

1. innehavaren har upphört att vara näringsidkare,
2. firman har förlorat sin särskiljningsförmåga,
3. firman har kommit att strida mot lag eller annan författning eller mot goda seder eller allmän ordning, eller
4. firman har blivit vilseledande.

I de fall som avses i första stycket får registreringen inte hävas på den grunden att det enligt 10 § första stycket 4–7 finns ett hinder mot den, om hindret utgörs av en äldre registrerad firma och den äldre firman inte uppfyller kraven på användning enligt 16 a §. Lag (2010:1889).

Rubrik 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

Andrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

RÅ 2006 ref. 75 Hinder har ansetts föreligga för registrering av ett varumärke som ansetts förväxlingsbart med en...

16 a § En registrering av en firma får hävas om innehavaren inte har gjort verkligt bruk av firman i Sverige för den verksamhet som den registrerats för inom fem år från den dag då frågan om registrering slutligt har avgjorts eller inom en period av fem år i följd. Registreringen får dock inte hävas på grund av underlåten användning om det finns giltiga skäl till att firman inte har använts.

Med sådant bruk som avses i första stycket likställs att firman används

1. i en annan form än den registrerade, om avvikelser avser endast detaljer som inte förändrar firmans särskiljningsförmåga, och
2. av någon annan med innehavarens samtycke.

Registreringen får inte hävas om firman har använts under tiden mellan utgången av femårsperioden och ingivandet av ansökan om hävning av registreringen. Användning som påbörjas eller återupptas efter femårsperiodens utgång och inom tre månader före ingivandet av ansökan om hävning ska dock lämnas utan avseende, om förberedelserna för att påbörja eller återuppta användningen vidtogs efter det att innehavaren fått kännedom om att en ansökan om hävning kunde komma att göras. Lag (2010:1889).

Tillvägagångssätt

16 b § Den som vill inleda ett förfarande för att häva en registrering kan föra talan vid domstol, eller ansöka om hävning av registreringen hos berörd registreringsmyndighet enligt 16 c–16 q §§ (administrativ hävning).

Ett förfarande för att häva en registrering med stöd av 9 §, 10 § första stycket 1–3, 16 § andra stycket eller 16 a § får också inledas av en myndighet. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som får göra detta. Lag (2010:1889).

Rubrik 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

Administrativ hävning

16 c § En ansökan om administrativ hävning ska innehålla

1. uppgifter om parterna i den utsträckning som anges i 33 kap. 1 § rättegångsbalken,
2. ett yrkande om hävning och uppgift om den registrering som yrkandet avser, och
3. en redogörelse för de omständigheter som åberopas till grund för yrkandet om hävning.

En sökande ska betala föreskriven ansökningsavgift.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vad ansökan i övrigt ska innehålla. Lag (2010:1889).

Rubrik 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

16 d § Är ansökan så bristfällig att den inte kan läggas till grund för handläggning av ärendet, ska registreringsmyndigheten förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Detsamma gäller om sökanden inte har betalat ansökningsavgiften.

Följer sökanden inte föreläggandet, ska ansökan avvisas. Sökanden ska upplysas om detta i föreläggandet.

Ansökan ska också avvisas om den avser någon annan åtgärd än hävning av en registrering eller om det finns något annat hinder mot att den tas upp till prövning. Lag (2010:1889).

16 e § Återkallar sökanden ansökan, ska ärendet avskrivas. Lag (2010:1889).

16 f § Om det kan antas att ansökan är ogrundad, ska ansökan behandlas som om innehavaren har bestritt den. I sådant fall ska 16 j § tillämpas. Lag (2010:1889).

16 g § Tar registreringsmyndigheten upp ansökan till prövning, ska myndigheten förelägga innehavaren av registreringen att yttra sig inom en viss tid från det att ansökan delgavs innehavaren.

I föreläggandet ska innehavaren uppmanas att

1. ange om ansökan medges eller bestrids och, om ansökan bestrids, skälen för bestridandet, och
2. lämna de uppgifter om sig själv som avses i 33 kap. 1 § första–tredje styckena rättegångsbalken, i den utsträckning uppgifterna i ansökan är ofullständiga eller felaktiga.

I föreläggandet ska det upplysas om att ärendet kan komma att avgöras även om innehavaren inte svarar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vad föreläggandet i övrigt ska innehålla. Lag (2010:1889).

16 h § Föreläggandet enligt 16 g § ska delges innehavaren. Delgivningen ska ske på det sätt som enligt rättegångsbalken gäller för delgivning av stämning i tvistemål.

En kopia av ansökningshandlingarna ska fogas till föreläggandet när handlingarna innehåller något utöver vad som framgår av föreläggandet.

Ska sökanden se till att delgivning sker, tillämpas 32 kap. 2 § rättegångsbalken. Lag (2010:1889).

16 i § Har registreringsmyndigheten inte kunnat delge föreläggandet, ska myndigheten pröva om försöken till delgivning ska fortsätta eller om sökanden ska erbjudas att själv se till att delgivning sker. Hänsyn ska tas till det arbete och den kostnad som dithills har lagts ned på delgivningen, förutsättningarna för att fortsätta försök ska lyckas samt omständigheterna i övrigt. Antar sökanden inte erbjudandet, ska ansökan avvisas.

Ska sökanden se till att delgivning sker, tillämpas 32 kap. 2 § rättegångsbalken. Lag (2010:1889).

16 j § Om innehavaren i rätt tid bestrider ansökan, ska registreringsmyndigheten underrätta sökanden om detta. Vill sökanden vidhålla sitt yrkande, kan han eller hon begära att ärendet ska överlämnas till tingsrätt.

En begäran om överlämnande ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad från den dag då underrättelsen om bestridandet sändes till sökanden. I sin begäran ska sökanden ange de omständigheter och de bevis som åberopas, samt ange vad som ska styrkas med varje bevis. Sökanden ska samtidigt ge in de skriftliga bevis och andra handlingar som åberopas.

Har sökanden begärt överlämnande i rätt tid, ska registreringsmyndigheten överlämna ärendet till en tingsrätt som enligt vad handlingarna visar är behörig. Har sökanden inte begärt överlämnande i rätt tid, ska ärendet avskrivas. Lag (2010:1889).

16 k § En underrättelse om att innehavaren har bestritt ansökan enligt 16 j § första stycket ska innehålla en upplysning om

1. att sökanden kan begära överlämnande till tingsrätt,
2. inom vilken tid en sådan begäran ska ges in,
3. vad en sådan begäran ska innehålla, och
4. vad som i övrigt anges i 16 j §. Lag (2010:1889).

16 l § Har innehavaren inte bestritt ansökan i rätt tid, ska registreringsmyndigheten häva registreringen i enlighet med ansökan. Lag (2010:1889).

16 m § Innehavaren av en registrering som hävts enligt 16 l § får ansöka om återvinning. En sådan ansökan ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad från dagen för beslutet.

Har innehavaren ansökt om återvinning i rätt tid, ska registreringsmyndigheten överlämna ärendet till en tingsrätt som enligt vad handlingarna visar är behörig. I annat fall ska registreringsmyndigheten avvisa ansökan. Lag (2010:1889).

16 n § Underrättelse om hävning ska sändas till sökanden och innehavaren.

Avvisas en ansökan om hävning, ska registreringsmyndigheten underrätta sökanden om

detta. Avvisas en ansökan om återvinning, ska myndigheten underrätta innehavaren om detta. Meddelar myndigheten något annat beslut som innebär att ärendet avgörs, ska både sökanden och innehavaren underrättas om beslutet, om det inte är uppenbart onödigt. Lag (2010:1889).

16 o § Sedan tiden för ansökan om återvinning löpt ut, har ett beslut om hävning enligt 16 l § rättskraft i enlighet med vad som gäller för en dom i ett tvistemål som har vunnit laga kraft. Lag (2010:1889).

16 p § Om ett ärende har överlämnats till en tingsrätt, ska talan anses väckt när ansökan om administrativ hävning kom in till registreringsmyndigheten. De handlingar som sökanden gett in ska anses som stämningsansökan. Stämning ska anses utfärdad när rätten beslutar om målets handläggning. Lag (2010:1889).

16 q § Om en tingsrätt, som får ett mål från en registreringsmyndighet eller från en annan tingsrätt, finner att det inte framgår av handlingarna att tingsrätten är behörig att handlägga målet, ska rätten överlämna målet till en annan tingsrätt som kan vara behörig. Tingsrättens beslut om överlämnande får inte överklagas. Lag (2010:1889).

Avförande av registrering

17 § Om registreringen av en firma har hävts av registreringsmyndigheten enligt 16 l § eller av en domstol, ska registreringen avföras ur registret när avgörandet har vunnit laga kraft. Beslutet ska kungöras.

Om en registrering hävs, kan beslutas att firmaregistreringen får stå kvar i registret under viss tid som skäligen behövs för att anta en ny firma och ansöka om dess registrering. Lag (2010:1889).

Rubrik 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

Ansvar och ersättningsskyldighet m.m.

18 § Gör någon firmaintrång och sker det uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, ska han eller hon dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Avser intrånget en firma som är skyddad enbart på grund av registrering, ska inte dömas till ansvar för det intrång som gjorts före registreringsdagen.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 15 § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är motiverat från allmän synpunkt. Lag (2010:1889).

Ändrad gm SFS 1994:237, ikraft 1994-07-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

18 a § Egendom med avseende på vilken brott föreligger enligt 18 § skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av sådant brott skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett sådant brott, eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt 18 §.

Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt 18 § får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt 18 §, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat.

Avser intrånget en firma som är skyddad enbart på grund av registrering, får förverkande inte avse det intrång som gjorts före registreringsdagen. Lag (2005:293).

Införd 2005-05-31 gm SFS 2005:293, ikraft 2005-07-01

18 b § Om sökanden visar sannolika skäl för att någon har gjort ett firmaintrång får domstolen vid vite besluta att någon eller några av dem som anges i andra stycket ska ge sökanden information om ursprung och distributionsnät för de varor eller tjänster som intrånget gäller (informationsföreläggande). Ett sådant beslut får meddelas på yrkande av den som har lidit intrånget. Det får bara meddelas om informationen kan antas underlätta utredning av ett intrång som avser varorna eller tjänsterna.

Skyldigheten att lämna information omfattar den som

1. har gjort eller medverkat till intrånget,

2. i kommersiell skala har förfogat över en vara som intrånget gäller,
3. i kommersiell skala har använt en tjänst som intrånget gäller,
4. i kommersiell skala har tillhandahållit en elektronisk kommunikationstjänst eller en annan tjänst som har använts vid intrånget, eller
5. har identifierats av någon som anges i 2–4 såsom delaktig i tillverkningen eller distributionen av en vara eller tillhandahållandet av en tjänst som intrånget gäller.

Information om varors eller tjänsters ursprung och distributionsnät kan särskilt avse

1. namn på och adress till producenter, distributörer, leverantörer och andra som har innehaft varorna eller tillhandahållit tjänsterna,
2. namn på och adress till avsedda grossister och detaljister, och
3. uppgifter om hur mycket som har producerats, levererats, mottagits eller beställts och om vilket pris som har bestämts för varorna eller tjänsterna.

Bestämmelserna i första–tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. Lag (2009:113).

Införd 2009-03-10 gm SFS 2009:113, ikraft 2009-04-01, överg.best.

18 c § Ett informationsföreläggande får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Skyldigheten att lämna information enligt 18 b § omfattar inte uppgifter vars yppande skulle röja att uppgiftslämnaren eller någon honom eller henne närstående som avses i 36 kap. 3 § rättegångsbalken har begått en brottslig handling.

I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som begränsar hur mottagna personuppgifter får behandlas. Lag (2009:113).

Införd 2009-03-10 gm SFS 2009:113, ikraft 2009-04-01, överg.best.

18 d § Ett beslut om informationsföreläggande får meddelas av den domstol där rättegång om intrånget pågår. I övrigt gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 24 § för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång. Det som sägs i rättegångsbalken om inskränkning av domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol ska dock inte tillämpas.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot den som är sökandens motpart i ett mål om intrång, ska bestämmelserna om rättegång som gäller för det målet tillämpas. Beslut om informationsföreläggande får överklagas särskilt.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot någon annan än den som anges i andra stycket, ska lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas. För prövning av frågan får det även hållas förhör enligt 37 kap. rättegångsbalken. Domstolen får bestämma att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader.

Talan om utdömande av vite får föras av den som har ansökt om föreläggandet och ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med en sådan talan får talan föras om nytt informationsföreläggande. Lag (2009:113).

Införd 2009-03-10 gm SFS 2009:113, ikraft 2009-04-01, överg.best.

18 e § Den som på grund av bestämmelserna i 18 b § andra stycket 2–5 har förelagts att enligt första stycket samma paragraf lämna information har rätt till skälig ersättning för kostnader och besvär. Ersättningen ska betalas av den som har framställt yrkandet om informationsföreläggande.

Den som tillhandahåller en elektronisk kommunikationstjänst och som till följd av ett informationsföreläggande har lämnat ut information som avses i 6 kap. 20 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska sända en skriftlig underrättelse om detta till den som uppgifterna gäller tidigast efter en månad och senast efter tre månader från det att informationen lämnades ut. Kostnaden för underrättelsen ersätts enligt första stycket. Lag (2009:113).

Införd 2009-03-10 gm SFS 2009:113, ikraft 2009-04-01, överg.best.

18 f § Trots förbudet i 21 § personuppgiftslagen (1998:204) får personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott enligt 18 § behandlas om detta är nödvändigt för att ett rättsligt anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras. Lag (2009:113).

Införd 2009-03-10 gm SFS 2009:113, ikraft 2009-04-01, överg.best.

18 g § På yrkande av käranden får domstolen, i mål om intrång, ålägga den som har gjort eller

medverkat till intrånget att bekosta lämpliga åtgärder för att sprida information om domen i målet.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. Lag (2009:113).

Införd 2009-03-10 gm SFS 2009:113, ikraft 2009-04-01, överg.best.

19 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör firmaintrång ska betala skälig ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. När ersättningens storlek bestäms ska hänsyn särskilt tas till

1. utebliven vinst,
2. vinst som den som har begått intrånget har gjort,
3. skada på näringskännetecknets anseende,
4. ideell skada, och
5. rättighetshavarens intresse av att intrång inte begås.

Den som gör firmaintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, ska betala ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

Avser intrånget en firma som är skyddad enbart på grund av registrering, ska ersättning för det intrång som skett före registreringsdagen betalas endast om intrånget gjorts uppsåtligt.

Rätten till ersättning för skada preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering preskriberas dock inte i något fall tidigare än ett år från registreringsdagen. Lag (2009:113).

Ändrad gm SFS 1994:237, ikraft 1994-07-01, överg.best.

Ändrad 2009-03-10 gm SFS 2009:113, ikraft 2009-04-01, överg.best.

20 § På yrkande av den som har lidit firmaintrång får domstolen, efter vad som är skäligt, besluta att egendom på vilken näringskännetecken olovligen förekommer ska återkallas från marknaden, ändras eller förstöras eller att någon annan åtgärd ska vidtas med den. Det samma gäller i fråga om hjälpmedel som har använts eller varit avsett att användas vid intrånget.

Sådan egendom som avses i första stycket får tas i beslag om det skäligen kan antas att ett brott enligt 18 § har begåtts. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Ett beslut om åtgärd enligt första stycket får inte innebära att den som har lidit firmaintrång ska betala ersättning till den som åtgärden riktar mot.

Åtgärder enligt första stycket ska bekostas av svaranden om det inte finns särskilda skäl mot detta.

Ett beslut som avses i denna paragraf ska inte meddelas, om förverkande eller någon åtgärd till förebyggande av missbruk ska beslutas enligt 18 a § eller enligt brottsbalken. Lag (2010:1889).

Ändrad gm SFS 1994:237, ikraft 1994-07-01, överg.best.

Ändrad 2005-05-31 gm SFS 2005:293, ikraft 2005-07-01

Ändrad 2009-03-10 gm SFS 2009:113, ikraft 2009-04-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

20 a § Om det skäligen kan antas att någon har gjort eller medverkat till ett intrång, får domstolen för att bevisning ska kunna säkras om intrånget besluta att en undersökning får göras hos denne för att söka efter föremål eller handlingar som kan antas ha betydelse för en utredning om intrånget (intrångsundersökning).

Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. Lag (2009:113).

Införd gm SFS 1998:1458, ikraft 1999-01-01

Ändrad 2009-03-10 gm SFS 2009:113, ikraft 2009-04-01, överg.best.

20 b § Ett beslut om intrångsundersökning meddelas av den domstol där rättegång som rör intrånget pågår. Om rättegång inte är inledd, gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 24 § för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång. Det som sägs i rättegångsbalken om inskränkning av domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol ska dock inte tillämpas.

En fråga om intrångsundersökning får tas upp endast på yrkande av den som lider skada av kännetecknet eller dess användning. Om rättegång inte är inledd, ska yrkandet framställas skriftligen.

Innan ett beslut om undersökning meddelas ska motparten ha fått tillfälle att yttra sig. Domstolen får dock omedelbart meddela ett beslut som gäller till dess annat har beslutats, om ett dröjsmål skulle medföra risk för att föremål eller handlingar som har betydelse för utredning om intrånget skaffas undan, förstörs eller förvanskas.

I övrigt ska en fråga om intrångsundersökning som uppkommer då rättegång inte är inledd handläggas på samma sätt som om frågan uppkommit under rättegång. Lag (2009:113).

Införd gm SFS 1998:1458, ikraft 1999-01-01
Ändrad 2009-03-10 gm SFS 2009:113, ikraft 2009-04-01, överg.best.

20 c § Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om sökanden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas motparten. Saknar sökanden förmåga att ställa säkerhet, får domstolen befria sökanden från det. I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av motparten.

I fråga om överklagande av domstolens beslut om intrångsundersökning och i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken. Lag (1998:1458).

Införd gm SFS 1998:1458, ikraft 1999-01-01

20 d § Ett beslut om intrångsundersökning skall innehålla uppgifter om

1. vilket ändamål undersökningen skall ha,
2. vilka föremål och handlingar som det får sökas efter, och
3. vilka utrymmen som får genomsökas.

Om det behövs, skall domstolen även förordna om andra villkor för verkställandet. Lag (1998:1458).

Införd gm SFS 1998:1458, ikraft 1999-01-01

20 e § Ett beslut om intrångsundersökning gäller omedelbart. Om ansökan om verkställighet inte har gjorts inom en månad från beslutet, förfaller det.

Om sökanden inte inom en månad från det att verkställigheten avslutats väcker talan eller på något annat sätt inleder ett förfarande om saken, skall en åtgärd som företagits vid verkställigheten av intrångsundersökningen omedelbart gå åter, i den utsträckning det är möjligt. Detsamma gäller om ett beslut om in-

trångsundersökning upphävs sedan verkställighet genomförts. Lag (1998:1458).

Införd gm SFS 1998:1458, ikraft 1999-01-01

20 f § Ett beslut om intrångsundersökning verkställs av Kronofogdemyndigheten enligt de villkor som domstolen har föreskrivit och med tillämpning av 1-3 kap., 17 kap. 1-5 §§ samt 18 kap. utsökningsbalken. Sökandens motpart skall underrättas om verkställigheten endast om beslutet om intrångsundersökning har tillkommit efter motpartens hörande. Myndigheten har rätt att ta fotografier och göra film- och ljudupptagningar av sådana föremål som den får söka efter. Myndigheten har också rätt att ta kopior av och göra utdrag ur sådana handlingar som den får söka efter.

En intrångsundersökning får inte omfatta en skriftlig handling som avses i 27 kap. 2 § rättegångsbalken. Lag (2006:689).

Införd gm SFS 1998:1458, ikraft 1999-01-01
Ändrad 2006-06-19 gm SFS 2006:689, ikraft 2006-07-01

20 g § När ett beslut om intrångsundersökning skall verkställas har motparten rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. I avvaktan på att biträdet inställer sig får verkställigheten inte påbörjas. Detta gäller dock inte, om

1. undersökningen därigenom onödigt fördröjs, eller
2. det finns en risk att ändamålet med åtgärden annars inte uppnås.

Vid verkställigheten får Kronofogdemyndigheten anlita det biträde av en sakkunnig som behövs.

Myndigheten får tillåta att sökanden eller ett ombud för sökanden är närvarande vid undersökningen för att bistå med upplysningar. Om ett sådant tillstånd ges, skall myndigheten se till att sökanden eller ombudet inte i större utsträckning än som kan motiveras av verkställigheten får kännedom om förhållanden som kommer fram. Lag (2006:689).

Införd gm SFS 1998:1458, ikraft 1999-01-01
Ändrad 2006-06-19 gm SFS 2006:689, ikraft 2006-07-01

20 h § Fotografier och film- och ljudupptagningar av föremål samt kopior av och utdrag ur handlingar skall förtecknas och hållas tillgängliga för sökanden och motparten. Lag (1998:1458).

Införd gm SFS 1998:1458, ikraft 1999-01-01

21 § För intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering får ej dömas till straff, ersättning eller annan åtgärd enligt 18-20 a § sedan registreringen hävts genom dom som vunnit laga kraft. Lag (1998:1458).

Ändrad gm SFS 1998:1458, ikraft 1999-01-01

22 § Förs talan om intrång i en registrerad firma och gör den mot vilken talan förs gällande att registreringen är ogiltig, får frågan om ogiltighet prövas endast sedan talan om hävning har väckts. Domstolen får förelägga den som gör gällande att registreringen är ogiltig att inom viss tid väcka sådan talan.

Första stycket ska också tillämpas om det i ett mål som gäller fastställsetalan avseende en registrerad firma görs gällande att registreringen är ogiltig. Lag (2010:1889).

Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

23 § Har upphävts genom lag (2010:1889).

Upphävd 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

24 § Om det inte finns någon domstol som enligt rättegångsbalken är behörig att ta upp ett mål om hävning av registreringen av en firma, om firmaintrång eller om fastställsetala, väcks talan vid Stockholms tingsrätt. Lag (2010:1889).

Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

RÅ 2006 ref. 75 Hinder har ansetts föreligga för registrering av ett varumärke som ansetts förväxlingsbart med en...

25 § En domstol ska underrätta registreringsmyndigheten om en dom som gäller
1. hävning av en registrering av en firma, eller
2. intrång i en registrerad firma.

Domstolen ska även underrätta registreringsmyndigheten om en dom i ett mål i vilket förts fastställsetalan avseende en registrerad firma. Lag (2010:1889).

Ändrad 2004-05-11 gm SFS 2004:238, ikraft 2004-07-01

Ändrad 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

Firmateckning m.m.

26 § Firmateckning sker genom tydlig angivelse av den fullständiga firman och underskrift med namn av firmatecknare. Vid teckning av bifirma anges även firman för hela verksamheten.

Under likvidation eller konkurs skall firma tecknas med tillägg som anger det ändrade förhållandet.

Om firmateckning gäller i övrigt vad i andra författningar är särskilt föreskrivet för olika slag av firma.

27 § Sveriges riksbank, Svenska Skeppshypotekskassan samt annan inrättning eller sammanslutning för vilken Konungen fastställt firma har ensamrätt till denna som om firman blivit registrerad enligt denna lag. Lag (2011:455).

Ändrad 2003-12-02 gm SFS 2003:845, ikraft 2004-01-01

Ändrad 2011-05-17 gm SFS 2011:455, ikraft 2011-11-01

Överklagande

28 § Ett beslut enligt 16 I § om administrativ hävning av en registrering av en firma får inte överklagas. Detsamma gäller ett beslut genom vilket ett ärende har överlämnats till tingsrätt eller avskrivits enligt 16 j § tredje stycket. Andra beslut i ärenden om administrativ hävning får överklagas till tingsrätt inom tre veckor från dagen för beslutet. Beslut under handläggningen av ett sådant ärende får inte överklagas särskilt. Lag (2010:1889).

Rubrik 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

29 § Ett överklagande enligt 28 § görs till den tingsrätt som enligt vad handlingarna visar är behörig enligt 10 kap. rättegångsbalken att pröva frågan om hävning av registrering. Om det inte finns någon domstol som enligt rättegångsbalken är behörig att pröva överklagandet, ska beslutet överklagas till Stockholms tingsrätt.

Överklagandet ges in till registreringsmyndigheten.

Vid handläggningen i domstol tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden. Registreringsmyndigheten ska dock inte vara part i domstolen. Lag (2010:1889).

Bemyndigande

30 § Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter i ärenden om administrativ hävning av firmaregistrering enligt denna lag. Lag (2010:1889).

Rubrik 2010-12-21 gm SFS 2010:1889, ikraft 2011-07-01, överg.best.

Övergångsregler

Övergångsbestämmelser

1974:156

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1974.
2. Ansökan om registrering som gjorts före ikraftträdandet avgöres enligt äldre lag, om ej sökanden begär att den nya lagen tillämpas.
3. Den nya lagen äger tillämpning även på firma som registrerats enligt äldre lag. I fråga om sådan firma gäller dock punkterna 4 och 6 nedan.
4. Registrering som skett före ikraftträdandet får hävas enligt 16 § första stycket endast om förbud mot firmans användning kunnat meddelas enligt äldre lag.
5. Ensamrätt som grundas på att näringskännetecken tagits i bruk före den nya lagens ikraftträdande upphör vid utgången av juni 1976, om kännetecknet ej registrerats eller blivit inarbetat dessförinnan. Detta gäller dock ej firma som består av innehavarens släktnamn eller firma för försäkringsbolag som avses i 349 § d lagen (1948:433) om försäkringsrörelse.
6. Beträffande rätt till ersättning för firmaintrång som har skett före den nya lagens ikraftträdande gäller, förutom bestämmelserna i förordningen (1862:10 s. 1) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer, att rätten är förlorad, om talan ej väckes före utgången av juni 1979 eller vid den senare tidpunkt som kan följa av 19 § tredje stycket andra punkten nya lagen.
7. Bestämmelserna i 21 § nya lagen äger motsvarande tillämpning i fråga om intrång som har skett före ikraftträdandet.

1994:237

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1994. Den gäller inte i fråga om intrång som har gjorts innan dess.

2009:113

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2009.
2. Bestämmelserna i 18 b–18 e och 18 g §§ ska inte tillämpas när intrånget, eller försöket eller förberedelsen till intrånget, har begåtts före ikraftträdandet.

2010:1889

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.
2. De nya bestämmelserna ska tillämpas även på näringskännetecken som har inarbetats, firmor som har registrerats eller firmaregistreringar som har sökts före ikraftträdandet, om inte annat följer av 3.

3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om åtgärder som har vidtagits eller rättigheter som har förvärvats före ikraftträdandet.

4. Nationella och internationella varumärken som genom registrering har beviljats skydd i Sverige enligt äldre föreskrifter ska anses utgöra sådana varumärken som avses i 10 § andra stycket 1.

Konkurrenslag (2008:579)

Uppdaterad t.o.m. SFS 2011:872

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens ändamål m.m.

1 § Denna lag har till ändamål att undanröja och motverka hinder för en effektiv konkurrens i fråga om produktion av och handel med varor, tjänster och andra nyttigheter.

2 § Lagen är inte tillämplig på överenskommelser mellan arbetsgivare och arbetstagare om lön eller andra anställningsvillkor.

3 § I rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget och rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer finns bestämmelser av betydelse för tillämpningen av denna lag.

4 § Regeringen meddelar föreskrifter om vilka domstolar och andra myndigheter som är konkurrensmyndigheter enligt rådets förordning (EG) nr 1/2003, om det inte följer av denna lag.

Definitioner

5 § I denna lag avses med företag en fysisk eller juridisk person som driver verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur, dock inte till den del verksamheten består i myndighetsutövning.

Med företag avses också en sammanslutning av företag.

6 § Det som i lagen sägs om avtal ska tillämpas även på

1. beslut av en sammanslutning av företag, och
2. samordnade förfaranden av företag.

7 § Med primär lantbruksförening avses i denna lag en ekonomisk förening vars medlemmar är enskilda lantbrukare eller andra företag som bedriver jordbruk, trädgårdsverksamhet eller skogsbruk. Om sammanslutningar av sådana företag är medlemmar i föreningen, anses den dock vara primär lantbruksförening endast om sammanslutningarna bara utgörs av lokala sammanslutningar av företag med verksamhet av angivet slag.

I lagen (2000:1025) om innebörden av begreppen jordbruks-, trädgårds- och skogsprodukter i konkurrenslagen (2008:579) finns be-

stämmelser om vad som avses med sådana produkter.

8 § Med taxiföretag avses i denna lag ett företag som tillhandahåller eller utför taxitjänster eller därmed jämförbara transporttjänster.

Med beställningscentral avses en gemensam eller fristående funktion som tar emot beställningar och fördelar transportuppdrag mellan taxiföretag. Funktionen kan även utföra sådan verksamhet som har samband därmed.

9 § En företagskoncentration enligt denna lag ska anses uppstå om kontrollen av företag varaktigt förändras till följd av

1. att två eller flera tidigare självständiga företag slås samman, eller
2. att antingen en eller flera personer, som redan kontrollerar minst ett företag, eller också ett eller flera företag genom förvärv av värdepapper eller tillgångar, genom avtal eller på annat sätt direkt eller indirekt får kontroll över ett eller flera företag eller delar därav.

Bildandet av ett gemensamt företag som på varaktig basis fyller en självständig ekonomisk enhets samtliga funktioner utgör en företagskoncentration enligt första stycket 2.

Lagens disposition

- 10 § Lagen innehåller bestämmelser om- förbjudna konkurrensbegränsningar (2 kap.),
- åtgärder mot konkurrensbegränsningar (3 kap.),
  - företagskoncentrationer (4 kap.),
  - utredning av konkurrensärenden (5 kap.),
  - vite (6 kap.),
  - överklagande (7 kap.), och
  - handläggningen i domstol (8 kap.).

2 kap. Förbjudna konkurrensbegränsningar
Konkurrensbegränsande samarbete mellan företag

1 § Sådana avtal mellan företag som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen på marknaden på ett märkbart sätt är förbjudna, om inte annat följer av denna lag.

Detta gäller särskilt sådana avtal som innebär att

1. inköps- eller försäljningspriser eller andra affärsvillkor direkt eller indirekt fastställs,
2. produktion, marknader, teknisk utveckling eller investeringar begränsas eller kontrolleras,
3. marknader eller inköpskällor delas upp,
4. olika villkor tillämpas för likvärdiga transaktioner, varigenom vissa handelspartner får en konkurrensnackdel, eller

5. det ställs som villkor för att ingå ett avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

Undantag från förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete mellan företag

2 § Förbudet i 1 § gäller inte för ett avtal som

1. bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande,
2. tillförsäkrar konsumenterna en skälig andel av den vinst som därigenom uppnås,
3. bara ålägger de berörda företagen begränsningar som är nödvändiga för att uppnå målet i 1, och
4. inte ger de berörda företagen möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av nyttigheterna i fråga.

3 § Från förbudet i 1 § gäller undantag för sådana grupper av avtal (gruppundantag) som avses i

1. lagen (2008:580) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om viss taxisamverkan,
2. lagen (2008:581) om gruppundantag för vertikala konkurrensbegränsande avtal,
3. lagen (2008:582) om gruppundantag för konkurrensbegränsande specialiseringsavtal,
4. lagen (2008:583) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om forskning och utveckling,
5. lagen (2008:584) om gruppundantag för vertikala konkurrensbegränsande avtal inom motorfordonssektorn,
6. lagen (2008:585) om gruppundantag för vissa konkurrensbegränsande avtal inom försäkringssektorn, och
7. lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring.

Om ett enskilt avtal enligt lag som sägs i första stycket är undantaget från förbudet i 1 § men avtalet har följder som är oförenliga med 2 §, får Konkurrensverket besluta att avtalet inte ska omfattas av gruppundantaget.

4 § Förbudet i 1 § gäller inte för sådana avtal inom en primär lantbruksförening eller dess dotterföretag som avser samverkan mellan föreningens medlemmar om

1. produktion, insamling, förädling, försäljning eller därmed sammanhängande verksamhet såsom användandet av gemensamma anläggningar, lagring, beredning, distribution eller

marknadsföring i fråga om jordbruksprodukter, trädgårdsprodukter eller skogsprodukter, eller

2. inköp av varor eller tjänster för sådan verksamhet som avses i 1.

Första stycket gäller dock inte avtal som har till syfte eller ger till resultat

1. att en medlems fria rörlighet på marknaden förhindras eller försvåras

- a) i fråga om valet av avnämare eller leverantör,
- b) i fråga om möjligheten att lämna föreningen, eller
- c) i annat avseende av motsvarande betydelse, eller

2. att försäljningspriser direkt eller indirekt fastställs på varor när försäljningen sker direkt mellan medlemmen och tredje man.

5 § Förbudet i 1 § gäller inte för ett skriftligt avtal mellan taxiföretag eller mellan en beställningscentral och taxiföretag om avtalet

1. avser gemensam transportverksamhet genom samverkan i en beställningscentral eller på något annat sätt i syfte att uppnå effektivitetsvinster eller andra sådana ekonomiska fördelar,
2. behövs för att tillgodose det samhälleliga intresset av tillgång till taxiservice, och
3. omfattar högst 40 taxifordon.

Undantag enligt första stycket gäller inte

1. till den del samarbetet avser förfarande eller villkor som innebär eller omfattar

- a) fastställande av gemensamma priser,
- b) uppdelning av marknader,
- c) en uppsägningstid för anslutet taxiföretag som överstiger sex månader från uppsägnings-tillfället eller, i fråga om en ekonomisk förening, villkor att uppsägning inte får göras förrän tidigast efter sex månader eller längre tid från inträdet, eller
- d) förbud för anslutet taxiföretag att efter avtalstidens utgång konkurrera med den gemensamma transportverksamheten, och

2. till den del det är uppenbart att syftet med den gemensamma transportverksamheten eller intresset av tillgång till taxiservice enligt första stycket 1 och 2 kan tillgodoses utan att samarbetet omfattar ett sådant förfarande eller villkor som avses i 1.

Ogiltighet

6 § Avtal eller avtalsvillkor som är förbjudna enligt 1 § är ogiltiga.

Företags missbruk av en dominerande ställning
7 § Missbruk från ett eller flera företags sida av en dominerande ställning på marknaden är förbjudet.

Sådant missbruk kan särskilt bestå i att

1. direkt eller indirekt påtvinga någon oskäligen inköps- eller försäljningspriser eller andra oskäligen affärsvillkor,
2. begränsa produktion, marknader eller teknisk utveckling till nackdel för konsumenterna,
3. tillämpa olika villkor för likvärdiga transaktioner, varigenom vissa handelspartner får en konkurrensnackdel, eller
4. ställa som villkor för att ingå ett avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

MD 2010:5 Överklagande av ett av Konkursverket meddelat interimistiskt åläggande i fråga om tilldelning av...

MD 2010:7 Överklagande av ett av Konkursverket meddelat interimistiskt åläggande att ansluta ett gatu- och...

MD 2011:2 Bolags tilldelning av taxifiler på Arlanda Flygplats Terminal 5 har inte ansetts utgöra missbruk av...

MD 2011:14 En s.k. sorteringsrabatt har ansetts utgöra missbruk av dominerande ställning, varvid åläggande vid...

3 kap. Åtgärder mot konkurrensbegränsningar Åläggande

1 § Konkursverket får ålägga ett företag att upphöra med överträdelser av förbuden i 2 kap. 1 eller 7 § eller i artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget.

Ett åläggande enligt första stycket gäller omedelbart, om något annat inte bestäms. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

2 § Om Konkursverket i ett visst fall beslutar att inte meddela ett åläggande enligt 1 §, får Marknadsdomstolen göra det på talan av ett företag som berörs av överträdelserna. En sådan talerätt gäller dock inte i de fall verket har tillämpat artikel 13 i rådets förordning (EG) nr 1/2003.

MD 2011:2 Bolags tilldelning av taxifiler på Arlanda Flygplats Terminal 5 har inte ansetts utgöra missbruk av...

MD 2011:14 En s.k. sorteringsrabatt har ansetts utgöra missbruk av dominerande ställning, varvid åläggande vid...

3 § Om det finns särskilda skäl, får ett åläggande enligt 1 § meddelas för tiden till dess att frågan slutligt har avgjorts. Marknadsdomstolen får meddela ett sådant åläggande bara sedan rättegång inletts.

MD 2010:5 Överklagande av ett av Konkursverket meddelat interimistiskt åläggande i fråga om tilldelning av...

MD 2010:7 Överklagande av ett av Konkursverket meddelat interimistiskt åläggande att ansluta ett gatu- och...

Åtagande från företag

4 § Har fråga uppkommit om ett företag överträder något av förbuden i 2 kap. 1 eller 7 § eller i artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget, kan ett åtagande från företaget ge Konkursverket anledning att inte ingripa. Verkets beslut att godta åtagandet får avse en begränsad tid. Så länge beslutet gäller får verket i de avseenden som åtagandet omfattar inte meddela ett åläggande enligt 1 eller 3 §.

Konkursverket får återkalla ett beslut enligt första stycket om

1. de omständigheter som låg till grund för beslutet har förändrats i något väsentligt avseende,
2. den som beslutet gäller bryter mot något åtagande som har angetts i beslutet, eller
3. beslutet grundades på ofullständiga, oriktiga eller vilseledande uppgifter som parterna har lämnat. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

Konkursenskadeavgift

5 § Stockholms tingsrätt får på talan av Konkursverket besluta att ett företag ska betala en särskild avgift (konkursenskadeavgift), om företaget eller någon som handlar på dess vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har överträtt förbuden i 2 kap. 1 eller 7 § eller i artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget.

Avgiften tillfaller staten.

Innan Konkursverket väcker talan om konkursenskadeavgift mot ett företag, ska företaget ges tillfälle att yttra sig över verkets utkast till stämningsansökan. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

6 § Konkurrensskadeavgiften får inte överstiga tio procent av företagets omsättning föregående räkenskapsår.

Om talan riktas mot flera företag, ska avgiften fastställas särskilt för vart och ett av dem.

7 § Konkurrensskadeavgift får inte påföras

1. för åtgärder som omfattas av ett åläggande enligt 1, 2 eller 3 § eller ett förbud enligt 27 eller 30 § som har meddelats vid vite enligt denna lag,

2. för åtgärder som har vidtagits under den tid då ett beslut om att godta åtagande enligt 4 § första stycket har gällt, om åtgärderna är förenliga med beslutet, eller

3. i ringa fall.

I fall som avses i första stycket 2 får konkurrensskadeavgift påföras om beslutet har återkallats med stöd av 4 § andra stycket 3. Lag (2009:1280).

8 § Konkurrensskadeavgiften ska bestämmas efter överträdelsens sanktionsvärde.

Vid bedömningen av sanktionsvärdet ska det beaktas hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått.

Vid bedömningen av överträdelsens allvar ska särskilt följande beaktas:

1. överträdelsens art,
2. marknadens omfattning och betydelse, och
3. överträdelsens konkreta eller potentiella påverkan på konkurrensen på marknaden.

9 § Som försvärande omständigheter vid bedömningen av företagets överträdelse ska det särskilt beaktas:

1. om företaget har förmått annat företag att medverka i överträdelsen, eller
2. om företaget har haft en ledande roll i överträdelsen.

10 § Som förmildrande omständighet vid bedömningen av företagets överträdelse ska det särskilt beaktas om företagets medverkan i överträdelsen har varit begränsad.

11 § När konkurrensskadeavgiftens storlek bestäms ska, förutom omständigheter hänförliga till själva överträdelsen, särskilt följande beaktas:

1. om företaget tidigare har överträtt förbudet i 2 kap. 1 eller 7 § eller i artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget,

2. om företaget snabbt har upphört med överträdelsen sedan den påtalats av Konkurrensverket, eller

3. företagets ekonomiska situation. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

Eftergift och nedsättning av konkurrensskadeavgift

12 § Konkurrensskadeavgift får efterges för ett företag som har överträtt förbudet i 2 kap. 1 § eller i artikel 101 i EUF-fördraget, om företaget är det första att anmäla överträdelsen till Konkurrensverket och anmälan innehåller sådana uppgifter att verket först genom dessa har tillräckligt underlag för att ingripa mot överträdelsen.

När Konkurrensverket redan har tillräckligt underlag för att ingripa mot överträdelsen och ingen förklaring enligt 15 § har meddelats, får konkurrensskadeavgift efterges för ett företag som överträtt nämnda förbud om

1. företaget är först med att lämna sådana uppgifter som leder till att det kan klarläggas att överträdelsen förekommit, eller

2. företaget på annat sätt i högst väsentlig mån har underlättat utredningen av överträdelsen.

Konkurrensskadeavgift får dock inte efterges för ett företag som har tvingat ett annat företag att delta i överträdelsen. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

13 § Konkurrensskadeavgift får fastställas till ett lägre belopp än vad som bort ske med tillämpning av 8–11 §§ för ett företag som har överträtt förbudet i 2 kap. 1 § eller i artikel 101 i EUF-fördraget, om företaget till Konkurrensverket lämnar uppgifter som i väsentlig mån underlättar utredningen av överträdelsen.

Vid bedömning av nedsättningens storlek ska det beaktas om något annat företag redan lämnat sådana uppgifter som i väsentlig mån underlättat utredningen. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

14 § För att komma i fråga för eftergift enligt 12 § eller nedsättning enligt 13 § ska företaget utöver vad som anges där

1. lämna Konkurrensverket all den information och bevisning om överträdelsen som det har eller får tillgång till,

2. aktivt samarbeta med Konkurrensverket under utredningen av överträdelsen,
3. inte förstöra bevis eller på något annat sätt försvåra framtida eller pågående utredning av överträdelsen, och
4. när anmälan görs eller uppgifter lämnas ha upphört eller snarast därefter upphöra med sitt deltagande i överträdelsen.

15 § På ansökan av ett företag som anmäler en överträdelse av förbudet i 2 kap. 1 § eller i artikel 101 i EUF-fördraget ska Konkurrensverket i ett beslut förklara om förutsättningarna för eftergift enligt 12 § första stycket är uppfyllda. Ett sådant beslut är bindande för verket samt för Stockholms tingsrätt och Marknadsdomstolen. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

Avgiftsföreläggande

16 § I stället för att väcka talan om konkurrensskadeavgift enligt 5 § får Konkurrensverket förelägga ett företag att betala en sådan avgift (avgiftsföreläggande).

Ett sådant föreläggande får meddelas endast om Konkurrensverket bedömer att sakomständigheterna rörande överträdelsen är klara.

17 § Ett avgiftsföreläggande ska innehålla uppgift om

1. det företag som föreläggandet avser,
2. överträdelsen och de omständigheter som är nödvändiga för att känneteckna den,
3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och
4. den konkurrensskadeavgift som föreläggs företaget.

Företaget ska i föreläggandet upplysas om att talan om konkurrensskadeavgift kan väckas, om företaget inte godkänner föreläggandet inom den tid som Konkurrensverket anger.

18 § Om ett avgiftsföreläggande godkänns skriftligen av företaget inom den tid som Konkurrensverket anger, får talan enligt 5 § inte väckas. Ett godkännande som inte sker på detta sätt saknar verkan.

19 § Ett avgiftsföreläggande som har godkänts ska efter klagan undanröjas under de förutsättningar som anges i 59 kap. 6 § första stycket rättegångsbalken. Vad som där sägs om strafföreläggande och den misstänkte gäller

därvid i stället avgiftsföreläggande respektive företag.

Den som vill klaga ska göra det skriftligen hos Stockholms tingsrätt inom ett år från det att föreläggandet godkändes. I mål om klagan på ett avgiftsföreläggande är Konkurrensverket motpart.

Har ett avgiftsföreläggande undanröjts, får företaget inte därefter åläggas skyldighet att betala en högre konkurrensskadeavgift för samma överträdelse.

Preskription

20 § Konkurrensskadeavgift får påföras bara om stämningsansökan har delgetts den som anspråket riktas mot inom fem år från det att överträdelsen upphörde. Om det berörda företaget inom denna tid får del av ett beslut om undersökning enligt 5 kap. 3 § eller ges tillfälle att yttra sig över Konkurrensverkets utkast till stämningsansökan, ska tiden i stället räknas från den dag detta skedde. I sådana fall gäller dock att avgift får påföras endast om den som anspråket riktas mot har delgetts stämningsansökan inom tio år från det att överträdelsen upphörde.

Kvarstad

21 § För att säkerställa ett anspråk på konkurrensskadeavgift får rätten besluta om kvarstad. Därvid gäller föreskrifterna i 15 kap. rättegångsbalken om kvarstad för fordran. Om talan om konkurrensskadeavgift ännu inte har väckts, ska en ansökan om kvarstad dock prövas av Stockholms tingsrätt.

Betalning av konkurrensskadeavgift m.m.

22 § Konkurrensskadeavgift ska betalas till Konkurrensverket inom trettio dagar från det att domen vann laga kraft eller avgiftsföreläggandet godkändes eller inom den längre tid som anges i domen eller föreläggandet.

Om konkurrensskadeavgiften inte betalas i tid, ska Konkurrensverket lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Verkställighet får ske enligt utskönningsbalkens bestämmelser.

23 § En påfordrån konkurrensskadeavgift faller bort i den mån verkställighet inte har skett inom fem år från det att domen vann laga kraft eller avgiftsföreläggandet godkändes.

Näringsförbud

24 § I lagen (1986:436) om näringsförbud finns bestämmelser om att näringsförbud kan

meddelas för vissa överträdelser av förbudet i 2 kap. 1 § eller i artikel 101 i EUF-fördraget. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

Skadestånd

25 § Om ett företag uppsåtligen eller av oakt-samhet överträder förbuden i 2 kap. 1 eller 7 § eller i artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget, ska företaget ersätta den skada som därigenom uppkommer.

Rätten till ersättning faller bort, om talan inte väcks inom tio år från det att skadan uppkom. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

26 § Stockholms tingsrätt är alltid behörig att pröva frågor om skadestånd enligt 25 §.

Konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet

27 § Staten, en kommun eller ett landsting får förbjudas att i en säljverksamhet som omfattas av 1 kap. 5 § första stycket tillämpa ett visst förfarande, om detta

1. snedvrider, eller är ägnat att snedvrída, för-utsättningarna för en effektiv konkurrens på marknaden, eller

2. hämmar, eller är ägnat att hämma, före-komsten eller utvecklingen av en sådan kon-kurrens.

Förbud får inte meddelas för förfaranden som är försvarbara från allmän synpunkt.

En kommun eller ett landsting får även för-bjudas att bedriva en viss säljverksamhet i fall som avses i första stycket. En sådan verksam-het får dock inte förbjudas, om den är förenlig med lag.

Ett förbud gäller omedelbart, om något annat inte bestäms. Lag (2009:1280).

Införd 2009-12-08 gm SFS 2009:1280, ikraft 2010-01-01

Rubrik 2009-12-08 gm SFS 2009:1280, ikraft 2010-01-01

28 § Det som sägs i 27 § gäller även ett förfarande eller en verksamhet i en annan juridisk person om staten, en kommun eller ett lands-ting direkt eller indirekt har ett dominerande inflytande över den juridiska personen genom ägarskap, finansiell medverkan, gällande regler eller på annat sätt. Det som sägs om staten, en

kommun eller ett landsting tillämpas då på den juridiska personen. Lag (2009:1280).

Införd 2009-12-08 gm SFS 2009:1280, ikraft 2010-01-01

29 § Ett förbud enligt 27 § får även omfatta ett förfarande eller en verksamhet som väsentligen överensstämmer med det förfarande eller den verksamhet som förbjuds. Lag (2009:1280).

Införd 2009-12-08 gm SFS 2009:1280, ikraft 2010-01-01

30 § Om det finns särskilda skäl för det, får ett förbud enligt 27 § meddelas för tiden till dess att frågan slutligt har avgjorts. Ett sådant för-bud får meddelas bara sedan rättegång inletts. Lag (2009:1280).

Införd 2009-12-08 gm SFS 2009:1280, ikraft 2010-01-01

31 § Har rätten lämnat en talan om förbud enligt 27 § utan bifall, får frågan prövas på nytt, om de omständigheter som låg till grund för avgörandet har förändrats i något väsentligt avseende.

Ett förbud enligt 27 § får omprövas, om det finns särskilda skäl för att upphäva eller mildra förbudet. Lag (2009:1280).

Införd 2009-12-08 gm SFS 2009:1280, ikraft 2010-01-01

32 § Frågor om förbud enligt 27 § eller om-prövning enligt 31 § andra stycket prövas av Stockholms tingsrätt på talan av Konkurrens-verket. Talan om omprövning av ett meddelat förbud får också väckas av den som förbudet riktar sig mot.

Om Konkurrensverket för ett visst fall beslutar att inte väcka en talan om förbud enligt 27 §, får talan väckas av ett företag som berörs av förfarandet eller av verksamheten. Lag (2009:1280).

Införd 2009-12-08 gm SFS 2009:1280, ikraft 2010-01-01

4 kap. Företagskoncentrationer

Förbud mot företagskoncentrationer m.m.

1 § En företagskoncentration som prövas enligt denna lag ska förbjudas, om koncentrationen är ägnad att påtagligt hämma förekomsten eller utvecklingen av en effektiv konkurrens inom landet i dess helhet eller en avsevärd del av

det. Vid prövningen av om en företagskoncentration ska förbjudas ska det särskilt beaktas om den medför att en dominerande ställning skapas eller förstärks.

Ett förbud får meddelas endast om inga väsentliga nationella säkerhets- eller försörjningsintressen därigenom åsidosätts.

I den utsträckning som bildandet av ett gemensamt företag, som utgör en företagskoncentration enligt 1 kap. 9 § andra stycket, har till syfte eller får till resultat att samordna konkurrensbeteendet hos företag som förblir självständiga, ska vid prövningen av fråga om förbud mot företagskoncentrationen samordningen bedömas enligt 2 kap. 1 och 2 §§.

2 § Om det är tillräckligt för att undanröja de skadliga effekterna av en företagskoncentration, får en part i koncentrationen i stället för förbud enligt 1 § åläggas att

1. avyttra ett företag eller en del av ett företag, eller
2. genomföra någon annan konkurrensfrämjande åtgärd.

Ett åläggande enligt första stycket får inte vara mer långtgående än vad som krävs för att de skadliga effekterna av konkurrensbegränsningen ska undanröjas.

3 § Ett förbud mot en företagskoncentration innebär att en rättshandling som utgör en del i företagskoncentrationen eller som har till syfte att genomföra koncentrationen därefter blir ogiltig. Detta gäller dock inte sådana rättshandlingar som utgörs av förvärv som har skett på en reglerad marknad som avses i 1 kap. 5 § 20 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en handelsplattform som avses i 1 kap. 5 § 12 lagen om värdepappersmarknaden eller genom inrop på exekutiv auktion. I sådana fall får förvärvaren i stället åläggas att avyttra det som har förvärvats.

4 § Har fråga uppkommit om förbud enligt 1 § eller åläggande enligt 2 §, kan ett åtagande från en part i företagskoncentrationen medföra att Konkurrensverket lämnar koncentrationen utan åtgärd.

5 § Ett beslut av Konkurrensverket att lämna en företagskoncentration utan åtgärd ska även omfatta sådana begränsningar som har direkt anknytning till och är nödvändiga för genomförandet av den anmälda företagskoncentrationen.

Anmälan om företagskoncentration

6 § En företagskoncentration ska anmälas till Konkurrensverket, om

1. de berörda företagen tillsammans har haft en omsättning föregående räkenskapsår i Sverige som överstiger en miljard kronor, och
2. minst två av de berörda företagen har haft en omsättning i Sverige föregående räkenskapsår som överstiger 200 miljoner kronor för vart och ett av företagen.

7 § Om omsättningskravet enligt 6 § 1 är uppfyllt men omsättningen inte överstiger vad som anges i 6 § 2, får

1. Konkurrensverket ålägga en part i en företagskoncentration att anmäla koncentrationen, när det är påkallat av särskilda skäl, eller
2. part eller annan medverkande i en koncentration frivilligt anmäla koncentrationen.

8 § Om en företagskoncentration består av flera transaktioner mellan samma personer eller företag, varigenom delar av ett eller flera företag förvärvas, ska vid beräkningen av omsättningen de transaktioner som ägt rum inom en tvåårsperiod behandlas som endast en koncentration.

9 § Om anmälningsskyldighet gäller enligt 6 §, ska anmälan göras av den eller dem som förvärvar kontrollen över ett företag eller en del av det. Om koncentrationen innebär att två eller flera företag slås samman, ska koncentrationen anmälas av dessa företag.

10 § En anmälan om företagskoncentration får göras så snart part eller någon annan medverkande kan visa att de avser att genomföra en koncentration.

En anmälan om företagskoncentration ska göras innan koncentrationen genomförs.

Särskild undersökning av företagskoncentration

11 § Konkurrensverket ska inom tjugofem arbetsdagar från det att en fullständig anmälan om företagskoncentration har kommit in till verket meddela beslut om att antingen genomföra en särskild undersökning av koncentrationen eller lämna koncentrationen utan åtgärd.

Om Konkurrensverket inom fristen i första stycket har mottagit ett åtagande från en part i företagskoncentrationen som syftar till att verket ska lämna koncentrationen utan åtgärd, förlängs fristen till trettiofem arbetsdagar.

12 § När en frist enligt 11 § löper får part och annan medverkande i en företagskoncentration inte vidta någon åtgärd för att fullfölja koncentrationen. Förbudet gäller inte om Konkursverket före fristens utgång beslutar att lämna koncentrationen utan åtgärd.

Om det finns särskilda skäl, får Konkursverket besluta om undantag från förbudet i första stycket.

Om det är nödvändigt för att säkerställa att förbudet i första stycket efterlevs, får Konkursverket meddela förbud eller åläggande för parterna eller andra medverkande i företagskoncentrationen.

Talan om åtgärd mot företagskoncentration

13 § Om Konkursverket inom den i 11 § angivna fristen har beslutat om särskild undersökning, får verket väcka talan vid Stockholms tingsrätt om förbud enligt 1 § eller åläggande enligt 2 §.

Talan ska väckas inom tre månader från ett beslut om särskild undersökning. Innan Konkursverket väcker talan, ska den som avses med talan ges tillfälle att yttra sig över verkets utkast till stämningsansökan.

Har Konkursverket beslutat att lämna en företagskoncentration utan åtgärd, får talan enligt första stycket väckas endast om verkets beslut har grundat sig på oriktig uppgift som lämnats av part eller annan medverkande i koncentrationen.

14 § På begäran av Konkursverket får Stockholms tingsrätt förlänga fristen i 13 § andra stycket med högst en månad i sänder, om parterna i koncentrationen samtycker. I de fall annan medverkande anmält koncentrationen enligt 7 § 2 krävs även dennes samtycke. Om koncentrationen ägt rum på det sätt som anges i 3 § andra meningen, är förvärvarens samtycke tillräckligt.

Om det finns synnerliga skäl, får fristen förlängas utan sådant samtycke som anges i första stycket.

15 § Ett förbud enligt 1 § eller ett åläggande enligt 2 § får inte meddelas senare än sex månader efter det att talan väckts vid Stockholms tingsrätt.

Den i första stycket angivna fristen får förlängas under samma förutsättningar som anges i 14 §. Ett förbud enligt 1 § eller ett åläggande enligt 2 § får dock inte meddelas senare än två år efter det att företagskoncentrationen uppkom.

16 § Om Stockholms tingsrätts dom överklagas, ska Marknadsdomstolen avgöra målet inom tre månader från det att tiden för överklagande gick ut. Bestämmelserna i 15 § andra stycket gäller också för Marknadsdomstolens prövning.

Förbud i väntan på slutlig prövning

17 § Innan frågan om förbud eller åläggande slutligt har avgjorts får rätten på yrkande av Konkursverket förbjuda part och annan medverkande i en företagskoncentration att vidta någon åtgärd för att fullfölja koncentrationen. Ett sådant beslut förutsätter dock att ett förbud är motiverat av ett allmänt intresse som väger tyngre än den olägenhet som åtgärden medför.

18 § Ett yrkande om förbud enligt 17 § får inte bifallas utan att den som beslutet gäller och den som gjort anmälan enligt 7 § 2 fått tillfälle att yttra sig. Om koncentrationen ägt rum på det sätt som anges i 3 § andra meningen, är det tillräckligt att förvärvaren har fått tillfälle att yttra sig.

Finns det synnerliga skäl, får ett förbud enligt 17 § meddelas omedelbart att gälla till dess att något annat beslutas, utan att de som avses i första stycket fått tillfälle att yttra sig.

Om rättegång inte pågår, ska ett yrkande om förbud enligt 17 § framställas skriftligen.

19 § Ett förbud enligt 17 § som har beslutats då rättegång inte pågår ska omedelbart hävas om Konkursverket inte väcker talan enligt 13 §. Detsamma gäller om verket beslutar att lämna företagskoncentrationen utan åtgärd.

Rättskraft och omprövning

20 § Har rätten lämnat en talan om förbud enligt 1 § eller åläggande enligt 2 § utan bifall, får frågan prövas på nytt, om part eller annan medverkande i företagskoncentrationen har lämnat oriktiga uppgifter om sakförhållanden av väsentlig betydelse för avgörandet. Talan ska väckas inom ett år från det att saken slutligt har avgjorts.

21 § Ett förbud enligt 1 § eller ett åläggande enligt 2 § får omprövas, om det finns anledning att upphäva eller mildra förbudet eller åläggandet därför att detta inte längre behövs eller inte längre är lämpligt.

Talan om omprövning ska väckas vid Stockholms tingsrätt av Konkursverket eller av någon som berörs av avgörandet.

5 kap. Utredning av konkurrensärenden

Utredning initierad av Konkurrensverket

1 § Om det behövs för att Konkurrensverket ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna lag, får verket ålägga

1. ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat,
2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig för förhör på tid och plats som verket bestämmer, eller
3. en kommun eller ett landsting som driver verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur att redovisa kostnader och intäkter i verksamheten.

Ett åläggande enligt första stycket gäller omedelbart, om något annat inte bestäms.

2 § Vid förhör enligt 1 § första stycket 2 ska utsaga av den som förhörs upptecknas. Utsagan ska läsas upp eller tillfälle ges den förhörde att på annat sätt granska uppteckningen.

Uppteckning och granskning ska ske innan förhöret avslutats eller, om förhöret är särskilt omfattande eller behandlar komplicerade sakförhållanden, så snart som möjligt därefter.

Den förhörde ska tillfrågas om han eller hon har något att invända mot innehållet i uppteckningen. En invändning som inte medför någon ändring ska antecknas. Efter granskningen får uppteckningen inte ändras.

3 § Stockholms tingsrätt får på ansökan av Konkurrensverket besluta att verket får genomföra en undersökning hos ett företag för att utreda om det har överträtt förbuden i 2 kap. 1 eller 7 § eller i artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget, om

1. det finns anledning att anta att en överträdelse har skett,
2. företaget inte rättar sig efter ett åläggande enligt 1 § första stycket 1 eller det annars finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas, och
3. vikten av att åtgärden vidtas är tillräckligt stor för att uppväga det intrång eller annat men som åtgärden innebär för den som drabbas av åtgärden. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

4 § Ett beslut enligt 3 § får avse även ett annat företag än det som är föremål för utredning, om

1. det som föreskrivs i 3 § första stycket 1 och 3 är uppfyllt,
2. det finns särskild anledning att anta att bevis finns hos företaget, och
3. företaget inte rättar sig efter ett åläggande enligt 1 § första stycket 1 eller det annars finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas.

5 § Ett beslut enligt 3 § får avse även bostäder och andra utrymmen som nyttjas av styrelseledamöter och anställda i det företag som är föremål för utredning, om

1. det som föreskrivs i 3 § 1 och 3 är uppfyllt,
2. det finns särskild anledning att anta att bevis finns hos den som ansökan avser,
3. den som ansökan avser inte rättar sig efter ett åläggande enligt 1 § första stycket 1 eller det annars finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas, och
4. utredningen avser en allvarlig överträdelse.

6 § När Konkurrensverket genomför en undersökning har verket rätt att

1. granska bokföring och andra affärshandlingar,
2. ta kopior av eller göra utdrag ur bokföring och affärshandlingar,
3. begära muntliga förklaringar direkt på platsen, och
4. få tillträde till lokaler, markområden, transportmedel och andra utrymmen.

7 § Ett beslut om undersökning får meddelas utan att den som ansökan avser får tillfälle att yttra sig, om det kan befaras att undersökningen annars skulle förlora i betydelse.

Beslut enligt första stycket ska sändas endast till Konkurrensverket. När undersökningen börjar ska verket överlämna ett exemplar av beslutet till den hos vilken undersökningen ska genomföras.

8 § Ett beslut om undersökning ska innehålla uppgifter om

1. föremålet för och syftet med undersökningen,
2. tidpunkten när undersökningen ska börja, och
3. Konkurrensverkets befogenheter enligt 6 §.

Beslut enligt första stycket gäller omedelbart, om rätten inte bestämmer något annat.

9 § Den som Konkurrensverket ska genomföra en undersökning hos har rätt att tillkalla ett juridiskt biträde.

I avvaktan på att ett sådant biträde inställer sig får Konkurrensverket inte påbörja undersökningen. Detta gäller dock inte, om

1. undersökningen härigenom onödigt fördröjs, eller
2. undersökningen har beslutats enligt 7 § första stycket.

10 § Konkurrensverket får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att genomföra de åtgärder som avses i 6 § 1, 2 eller 4.

Vid handräckning gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet eller avhysning. Kronofogdemyndigheten ska dock inte underrätta den hos vilken undersökningen ska genomföras innan verkställighet sker.

11 § Åtgärder enligt 1 eller 6 § får inte avse en skriftlig handling

1. vars innehåll kan antas vara sådant att en advokat eller en advokats biträde inte får höras som vittne om innehållet, och
2. som innehåller av advokaten eller biträdet eller av den till förmån för vilken tystnadsplikten gäller.

Om Konkurrensverket anser att en viss handling bör omfattas av en undersökning och den som åtgärden avser åberopar att handlingen är skyddad enligt första stycket, ska handlingen omedelbart förseglas och skyndsamt överlämnas till Stockholms tingsrätt av Konkurrensverket.

Tingsrätten ska utan dröjsmål pröva om handlingen ska omfattas av Konkurrensverkets undersökning.

12 § Vid åtgärder som Konkurrensverket vidtar enligt 1 eller 6 § finns det inte någon skyldighet att röja företagshemligheter av teknisk natur.

13 § Den som är uppgiftsskyldig eller är föremål för undersökning enligt denna lag får inte betungas onödigt.

Utredning på begäran av EU-kommissionen eller myndighet i annan medlemsstat

14 § Bestämmelserna i 1 och 11-13 §§ om inhämtande av uppgifter gäller även när Konkurrensverket vidtar sådana åtgärder på begäran av en konkurrensmyndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

Rubrik 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

15 § Bestämmelserna i 3-13 §§ om undersökningar gäller även när Konkurrensverket vidtar sådana åtgärder på begäran av en konkurrensmyndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

16 § Bestämmelserna i 6 och 9-13 §§ gäller även när Konkurrensverket, på begäran av Europeiska kommissionen, genomför en sådan undersökning som avses i artikel 22.2 i rådets förordning (EG) nr 1/2003. Bestämmelsen i 9 § andra stycket första meningen gäller dock inte om det kan befaras att undersökningen skulle förlora i betydelse, om den inte påbörjas omedelbart.

Första stycket gäller även när Konkurrensverket på begäran av kommissionen genomför en sådan undersökning som avses i artikel 12.1 i rådets förordning (EG) nr 139/2004. Lag (2011:872).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

Ändrad 2011-06-30 gm SFS 2011:872, ikraft 2011-08-01

17 § När Europeiska kommissionen har beslutat om en undersökning enligt artikel 20.4 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 eller enligt artikel 13.4 i rådets förordning (EG) nr 139/2004, får Kronofogdemyndigheten på ansökan av Konkurrensverket besluta om handräckning för att undersökningen ska kunna genomföras.

Vid handräckning enligt första stycket tillämpas 10 § andra stycket. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

18 § Frågor om förhandsgodkännande enligt artikel 21.3 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 prövas av Stockholms tingsrätt på ansökan av Konkurrensverket.

Om beslut om förhandsgodkännande meddelas enligt första stycket, gäller bestämmelserna i 17 § om handräckning.

Rättslig hjälp åt myndighet i annan stat

19 § Konkurrensverket får meddela ett åläggande enligt 1 §, om det begärs av en myndighet i en stat med vilken Sverige har ingått en överenskommelse om rättslig hjälp i konkurrensärenden. Om åläggande meddelas ska bestämmelserna i 11-13 §§ gälla.

20 § Efter begäran av en myndighet i en stat med vilken Sverige har ingått en överenskommelse om rättslig hjälp i konkurrensärenden får Stockholms tingsrätt på ansökan av Konkurrensverket besluta att verket får genomföra en undersökning hos ett företag eller någon annan för att bistå den andra staten med att utreda om någon har överträtt den statens konkurrensregler, om

1. det som föreskrivs i 5 § 1–3 är uppfyllt, och
2. det förfarande som utreds är av ett slag som vid tillämpningen av denna lag eller Europeiska unionens konkurrensregler skulle ha innefattat en överträdelse av förbuden i 2 kap. 1 eller 7 § eller i artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget, om något av dessa regelverk hade tillämpats på förfarandet.

I fall som avses i första stycket gäller bestämmelserna i 6–13 §§. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

6 kap. Vite

Föreläggande av vite

1 § Följande ålägganden eller förbud får förenas med vite:

1. åläggande enligt 3 kap. 1, 2 eller 3 §,
2. förbud enligt 3 kap. 27 eller 30 §,
3. förbud enligt 4 kap. 1 §,
4. åläggande enligt 4 kap. 2 eller 3 §,
5. förbud eller åläggande enligt 4 kap. 12 § tredje stycket,
6. förbud enligt 4 kap. 17 §, och
7. åläggande enligt 5 kap. 1 §.

Ett beslut om undersökning enligt 5 kap. 3 eller 20 § får förenas med vite. Konkurrensverket får förena ett beslut om fullgörande av skyldigheter enligt 4 kap. 6 § eller 7 § 1 med vite.

Konkurrensverket får förena ett beslut att godta ett åtagande som har lämnats enligt 3 kap. 4 § första stycket eller enligt 4 kap. 4 § med vite. Ett sådant beslut gäller omedelbart, om något annat inte bestäms. Lag (2009:1280).

Ändrad 2009-12-08 gm SFS 2009:1280, ikraft 2010-01-01

MD 2011:14 En s.k. sorteringsrabatt har ansetts utgöra missbruk av dominerande ställning, varvid åläggande vid...

Utdömning av vite

2 § Talan om att döma ut vite som förelagts med stöd av denna lag förs av Konkurrensver-

ket vid tingsrätt. I fråga om vite som Marknadsdomstolen har förelagt på talan av ett företag får talan om att döma ut vitet föras även av det företaget.

Stockholms tingsrätt är alltid behörig att pröva en talan enligt första stycket.

7 kap. Överklagande

1 § Beslut av Konkurrensverket i följande frågor får överklagas hos Marknadsdomstolen:

1. åtgärder enligt 2 kap. 3 § andra stycket,
2. ålägganden som verket har meddelat enligt 3 kap. 1 § första stycket eller 3 §,
3. beslut enligt 3 kap. 4 § andra stycket,
4. förbud eller ålägganden enligt 4 kap. 12 § tredje stycket,
5. ålägganden enligt 5 kap. 1 §, och
6. återkallelser av undantag enligt artikel 29.2 i rådets förordning (EG) nr 1/2003.

Andra beslut av Konkurrensverket enligt denna lag får inte överklagas.

MD 2010:5 Överklagande av ett av Konkurrensverket meddelat interimistiskt åläggande i fråga om tilldelning av...

MD 2010:7 Överklagande av ett av Konkurrensverket meddelat interimistiskt åläggande att ansluta ett gatu- och...

2 § Domar och beslut av Stockholms tingsrätt i mål och ärenden enligt denna lag överklagas hos Marknadsdomstolen. För domar och beslut i mål om skadestånd gäller detta dock endast när ett sådant mål handlagts gemensamt med ett mål om konkurrensskadeavgift enligt 8 kap. 7 §.

Första stycket gäller inte i mål där talan förs om att döma ut vite enligt 6 kap. 2 §.

Beslut av tingsrätten i frågor som avses i 3 kap. 30 § och 4 kap. 17 § får överklagas särskilt. Lag (2009:1280).

Ändrad 2009-12-08 gm SFS 2009:1280, ikraft 2010-01-01

8 kap. Handläggningen i domstol

Tillämpligt regelsystem

1 § Om något annat inte följer av denna lag tillämpas i domstol de bestämmelser som anges i 2-4 §§.

I andra fall än som avses i första stycket tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden.

2 § Bestämmelserna i rättegångsbalken om tvistemål där förlikning om saken inte är tillåten tillämpas i mål som avses i

- 3 kap. 2, 5, 27 och 31 §§ samt 32 § andra stycket,
- 3 kap. 21 § och 4 kap. 17 §, även om någon talan inte väckts, och
- 4 kap. 13 och 20 §§ samt 21 § andra stycket. Lag (2009:1280).

Ändrad 2009-12-08 gm SFS 2009:1280, ikraft 2010-01-01

3 § I mål om undanröjande av godkänt avgiftsföreläggande enligt 3 kap. 19 § tillämpas följande bestämmelser.

Vid handläggningen i Stockholms tingsrätt tillämpas 52 kap. 2, 3 och 5-12 §§ rättegångsbalken. Bestämmelser som avser hovrätt gäller därvid i stället för tingsrätten.

I fråga om överklagande av tingsrättens beslut med anledning av klagan på avgiftsföreläggande gäller 49 och 52 kap. rättegångsbalken. Det som där sägs om hovrätten gäller i stället Marknadsdomstolen.

Tingsrätten och Marknadsdomstolen får besluta att ett avgiftsföreläggande tills vidare inte får verkställas.

4 § I mål om utdömande av vite enligt 6 kap. 2 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om brottmål.

5 § I mål och ärenden enligt 7 kap. 2 § ska det som sägs om hovrätten i 49, 50 och 52 kap. rättegångsbalken samt 39 § första stycket lagen (1996:242) om domstolsärenden i stället gälla Marknadsdomstolen.

Gemensam handläggning

6 § Mål och ärende enligt denna lag som handläggs av samma domstol får handläggas gemensamt, om det är till fördel för utredningen. Handläggningen ska ske enligt 2 §.

Första stycket gäller inte för mål enligt 6 kap. 2 §. Detsamma gäller mål om skadestånd, om inte sådant mål handläggs gemensamt med mål om konkurrensskadeavgift enligt 7 §.

Vid gemensam handläggning i Marknadsdomstolen av mål som avses i 3 kap. 2 § och ärende enligt denna lag ska bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tingsrätt tillämpas. I andra fall tillämpas vid gemensam handläggning i Marknadsdomstolen rättegångsbalkens regler om rättegången i hovrätt.

7 § Stockholms tingsrätt får, om det är lämpligt, besluta att ett mål om skadestånd ska handläggas gemensamt med ett mål om konkurrensskadeavgift. Om en fortsatt gemensam

handläggning skulle medföra väsentliga olägenheter, får tingsrätten besluta att särskilja målen.

Tingsrättens sammansättning

8 § Vid huvudförhandling i sådana mål som avses i 7 kap. 2 § första stycket och som inte gäller vite ska tingsrätten bestå av fyra ledamöter, av vilka två ska vara lagfarna domare och två ekonomiska experter. En av de lagfarna domarna ska vara rättens ordförande.

Om någon av ledamöterna får förhinder efter det att huvudförhandlingen har påbörjats, är rätten ändå domför.

Vid huvudförhandling i fall som avses i 1 kap. 3 a § andra eller tredje stycket rättegångsbalken ska tingsrätten bestå av en lagfaren domare. I sådana fall får även en ekonomisk expert delta.

9 § När mål avgörs utan huvudförhandling och när frågor som hör till rättegången prövas består tingsrätten av en lagfaren domare. I sådana fall får även en ekonomisk expert delta. Om det finns särskilda skäl med hänsyn till målets eller frågans beskaffenhet, får tingsrätten ha den sammansättning som anges i 8 § första stycket.

10 § När tingsrätten prövar ärenden enligt 5 kap. 3 §, 11 § tredje stycket, 18 eller 20 § i sak ska tingsrätten ha den sammansättning som anges i 8 § första stycket. Om det är tillräckligt med hänsyn till ärendets beskaffenhet, får tingsrätten bestå av en lagfaren domare eller av en lagfaren domare och en ekonomisk expert.

Vid annan handläggning av ärenden ska tingsrätten bestå av en lagfaren domare eller av en lagfaren domare och en ekonomisk expert.

11 § Regeringen förordnar för viss tid dem som ska tjänstgöra som ekonomiska experter i Stockholms tingsrätt.

Om det deltar en ekonomisk expert i behandlingen av ett mål eller ärende och det då inträffar något som medför att förordnandet ska upphöra att gälla, ska förordnandet trots detta anses ha fortsatt giltighet i fråga om det pågående målet eller ärendet.

Den som ska tjänstgöra som ekonomisk expert ska vara svensk medborgare och får inte vara underårig eller i konkurstillstånd eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Konkurrensverket som part

12 § För Konkurrensverket som part i mål enligt denna lag gäller i fråga om föreläggande för part och parts utvaro det som i rättegångsbalken är föreskrivet för åklagare.

Yttrande från annan än part

13 § Ett yttrande som har lämnats av Europeiska kommissionen eller Konkurrensverket med tillämpning av artikel 15 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 får beaktas av rätten utan att det åberopas av part. Parterna ska ges tillfälle att yttra sig över yttrandet. Lag (2010:642).

Ändrad 2010-06-28 gm SFS 2010:642, ikraft 2010-08-01

Förhör i domstol

14 § Vid förhör i domstol med en part eller någon annan ska 36 kap. 16 § andra stycket rättegångsbalken tillämpas i fråga om det som han eller hon har berättat vid ett förhör enligt 5 kap. 1 § hos Konkurrensverket.

Rättegångskostnader

15 § I mål och ärenden enligt denna lag tillämpas i fråga om rättegångskostnader 31 kap. rättegångsbalken, om inte något annat anges i denna lag.

I mål som avses i 3 kap. 2 § och 32 § andra stycket samt i mål om skadestånd tillämpas 18 kap. rättegångsbalken. Om det finns särskilda skäl, får rätten i ett mål som avses i 3 kap. 2 § eller 32 § andra stycket besluta att var och en av parterna ska svara för sina rättegångskostnader. Lag (2009:1280).

Ändrad 2009-12-08 gm SFS 2009:1280, ikraft 2010-01-01

16 § I mål enligt 3 kap. 5 § får ersättning för rättegångskostnad utgå för skäligen kostnad som uppkommit efter det att part fått tillfälle att yttra sig över Konkurrensverkets utkast till stämningsansökan. I ett sådant mål får ersättning till staten utgå för Konkurrensverkets kostnader som därefter uppstått på grund av att part uppsåtligen eller genom vårdslöshet orsakat onödig rättegång.

17 § I mål enligt 4 kap. 13 § får ersättning för rättegångskostnad utgå för skäligen kostnad som uppkommit efter det att part fått tillfälle att yttra sig över Konkurrensverkets utkast till stämningsansökan. Avskrivs ett sådant mål på grund av att Konkurrensverket har återkallat sin talan, svarar inte staten för parternas rättegångskostnader. Detta gäller endast när

återkallelsen beror på att parterna i företagskoncentrationen återkallat sin anmälan till Konkurrensverket.

18 § Har mål om skadestånd handlagts gemensamt med mål om konkurrensskadeavgift svarar den som fört talan om skadestånd endast för den särskilda kostnad som denne orsakat. För sådan kostnad svarar inte part som yrkat konkurrensskadeavgift.

Övergångsregler

Övergångsbestämmelser

2008:579

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2008, då konkurrenslagen (1993:20) ska upphöra att gälla samt lagen (2005:702) om ändring i konkurrenslagen (1993:20) utgå.

2. Förbuden i 2 kap. 1 och 7 §§ gäller även i fråga om avtal som föreligger eller förfaranden som tillämpas när denna lag träder i kraft, om inte avtalet eller förfarandet är tillåtet enligt äldre bestämmelser. Detsamma gäller i fråga om avtal som förelegat eller förfaranden som tillämpats före ikraftträdandet av denna lag.

3. Domar och beslut som har meddelats enligt den äldre lagen ska fortfarande gälla, om inte annat föreskrivs i punkt 4-6.

4. I fråga om undantag som har beslutats enligt 8 § konkurrenslagen (1993:20) i dess lydelse före den 1 juli 2004 tillämpas då gällande bestämmelser så länge undantaget gäller enligt beslutet om detta. Ett beslut om undantag ska dock efter ikraftträdandet inte kunna förnyas enligt 11 eller 16 § i den äldre lagens lydelse före den 1 juli 2004.

5. I fråga om undantag som gäller till följd av bestämmelsen i 13 § konkurrenslagen (1993:20) i dess lydelse före den 1 juli 2004 tillämpas då gällande bestämmelser.

6. I fråga om icke-ingripandebesked som har beslutats före den 1 juli 2004 tillämpas då gällande bestämmelser i konkurrenslagen (1993:20).

7. Konkurrensskadeavgift får påföras för överträdelser av förbuden i artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget såvitt avser tid efter den 1 januari 2001. Lag (2010:642).

8. För överträdelser som begåtts före den 1 augusti 2005 ska vid bestämmande av konkurrensskadeavgiften inte beaktas att företaget tidigare överträtt förbuden i artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget. Lag (2010:642).

9. Bestämmelsen i 3 kap. 20 § tillämpas även på överträdelser som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att påföra konkurrensskadeavgift har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.

10. För fordringar på skadestånd som har uppkommit före den 1 augusti 2005 ska rätten till

ersättning anses ha fallit bort om talan inte väcks inom fem år från det att skadan uppkom.

11. Beträffande företagskoncentrationer som har uppstått före ikraftträdandet gäller den äldre konkurrenslagen.

12. I fråga om mål och ärenden som före ikraftträdandet är anhängiggjorda vid domstol ska äldre bestämmelser tillämpas.

Marknadsföringslag (2008:486)

Uppdaterad t.o.m. SFS 2011:1216

Inledande bestämmelse

1 § Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a.

i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- distans- och hemförsäljningslagen (2005:59),
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622),
- konsumentkreditlagen (2010:1846), och
- lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt. Lag (2011:915).

Lagens tillämpningsområde

2 § Lagen tillämpas

1. då näringsidkare marknadsför eller själva efterfrågar produkter i sin näringsverksamhet,
2. på sådana tv-sändningar över satellit som omfattas av radio- och tv-lagen (2010:696),
3. då Konsumentombudsmannen fullgör sina skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen, och
4. då behörig myndighet fullgör sina skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

Bestämmelserna om garantier i 22 § tillämpas inte i fråga om en tjänst som tillhandahålls av en näringsidkare som är etablerad i en an-

nan stat än Sverige inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Detsamma gäller 4 § tredje stycket och 7 § när en näringsidkare, som är etablerad i en annan stat än Sverige inom EES, riktar marknadsföring mot en annan näringsidkare. Förordning (2011:1216).

Definitioner

3 § I denna lag avses med affärsbeslut: ett beslut som fattas av en konsument eller en näringsidkare om huruvida, hur och under vilka förutsättningar en produkt ska köpas, om hela eller delar av köpesumman ska betalas, om produkten ska behållas eller överlätas, eller om en avtalsenlig rättighet i samband med produkten ska utnyttjas, oavsett om konsumenten eller näringsidkaren beslutar att handla eller att avstå från att handla,

elektronisk post: ett adresserat eller på något annat sätt individualiserat elektroniskt meddelande i form av text, röst, ljud eller bild som sänds via ett allmänt kommunikationsnät och som kan lagras i nätet eller i mottagarens terminalutrustning tills mottagaren hämtar det, god marknadsföringssed: god affärssed eller andra vedertagna normer som syftar till att skydda konsumenter och näringsidkare vid marknadsföring av produkter,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

marknadsföring: reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsättningen av och tillgången till produkter inbegripet en näringsidkares handlande, underlåtenhet eller någon annan åtgärd eller betedande i övrigt före, under eller efter försäljning eller leverans av produkter till konsumenter eller näringsidkare,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

produkter: varor, tjänster, fast egendom, arbetstillfällen och andra nyttigheter.

Otillbörlig marknadsföring

Direktivbilagan

4 § Bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG,

98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 ska gälla som lag i Sverige. Rege-

ringen tillkännager den aktuella bilagan i Svensk författningssamling.

Vid en prövning enligt någon av bestämmelserna i bilaga I till direktivet ska denna lag tillämpas.

Bestämmelserna i punkterna 1-31 i bilaga I till direktivet ska tillämpas även om marknadsföringen riktas till näringsidkare.

Bestämmelsen i punkt 14 i bilaga I till direktivet ska tillämpas på åtgärder som skett i strid med denna punkt om inte åtgärden omfattas av lotterilagen (1994:100).

God marknadsföringssed

5 § Marknadsföring ska stämma överens med god marknadsföringssed.

6 § Marknadsföring som strider mot god marknadsföringssed enligt 5 § är att anse som otillbörlig om den i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Aggressiv marknadsföring

7 § En näringsidkare får inte använda sig av aggressiv marknadsföring.

Marknadsföringen är att anse som aggressiv om den innefattar trakasserier, tvång, fysiskt våld, hot eller annat aggressivt påtryckningsmedel.

Aggressiv marknadsföring är att anse som otillbörlig om den i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Sådan aggressiv marknadsföring som anges i punkterna 24-31 i bilaga I till direktiv 2005/29/EG är alltid att anse som otillbörlig.

Vilseledande marknadsföring

8 § Marknadsföring som är vilseledande enligt någon av bestämmelserna i 9, 10 eller 12-17 §§ är att anse som otillbörlig om den påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Sådan vilseledande marknadsföring som anges i punkterna 1-23 i bilaga I till direktiv 2005/29/EG är alltid att anse som otillbörlig.

Reklamidentifiering

9 § All marknadsföring ska utformas och presenteras så att det tydligt framgår att det är fråga om marknadsföring.

Det ska också tydligt framgå vem som svarar för marknadsföringen. Detta gäller dock inte framställningar vars enda syfte är att skapa uppmärksamhet inför uppföljande framställningar.

Förbud mot vilseledande marknadsföring

10 § En näringsidkare får vid marknadsföringen inte använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet.

Första stycket gäller särskilt framställningar som rör

1. produktens förekomst, art, mängd, kvalitet och andra utmärkande egenskaper,
2. produktens ursprung, användning och risker såsom inverkan på hälsa och miljö,
3. kundservice, reklamationshantering samt metod och datum för tillverkning eller tillhandahållande,
4. produktens pris, grunderna för prisberäkningen, särskilda prisfördelar och betalningsvillkoren,
5. näringsidkarens egna eller andra näringsidkares kvalifikationer, ställning på marknaden, åtaganden, varumärken, varunamn, kännetecken och andra rättigheter,
6. belöningar och utmärkelser som har tilldelats näringsidkaren,
7. leveransvillkor för produkten,
8. behovet av service, reservdelar, byte eller reparation,
9. näringsidkarens åtagande att följa uppförandekoder, och
10. konsumentens rättigheter enligt lag eller annan författning.

En näringsidkare får inte heller utelämna väsentlig information i marknadsföringen av sin egen eller någon annans näringsverksamhet. Med vilseledande utelämnande avses även sådana fall när den väsentliga informationen ges på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller annat olämpligt sätt.

Begränsningar i kommunikationsmediet m.m.

11 § Vid bedömningen av om en framställning är vilseledande enligt 10 § tredje stycket, får beaktas det använda kommunikationsmediets begränsningar i tid och utrymme samt de åtgärder som näringsidkaren har vidtagit för att på något annat sätt lämna informationen.

Köperbjudanden

12 § Marknadsföringen är vilseledande om näringsidkaren i en framställning erbjuder konsumenter en bestämd produkt med en prisangivelse utan att följande väsentliga information framgår:

1. produktens utmärkande egenskaper i den omfattning som är lämplig för mediet och produkten,

2. pris och jämförpris angivet på det sätt som framgår av 7-10 §§ prisinformationslagen (2004:347),
3. näringsidkarens identitet och geografiska adress,
4. villkor för betalning, leverans, fullgörande och hantering av reklamationer om dessa avviker från vad som är normalt för branschen eller produkten i fråga,
5. information om ångerrätt eller rätt att häva ett köp som ska lämnas till konsumenten enligt lag.

Marknadsföringen är också vilseledande om näringsidkaren i en framställning erbjuder konsumenter flera bestämda produkter med en uppgift om ett gemensamt pris, utan att erbjudandet innehåller väsentlig information enligt punkterna 1-5 i första stycket.

Vilseledande förpackningsstorlekar

13 § En näringsidkare får vid marknadsföringen inte använda förpackningar som genom sin storlek eller yttre utformning i övrigt är vilseledande i fråga om produktens mängd, storlek eller form.

Vilseledande efterbildningar

14 § En näringsidkare får vid marknadsföringen inte använda efterbildningar som är vilseledande genom att de lätt kan förväxlas med någon annan näringsidkares kända och särpräglade produkter. Detta gäller dock inte efterbildningar vilkas utformning huvudsakligen tjänar till att göra produkten funktionell.

Konkursutförsäljningar

15 § En näringsidkare får vid marknadsföringen använda uttrycket "konkurs", ensamt eller i förening med något annat uttryck, bara om produkterna bjuds ut av konkursboet eller för dess räkning.

Utförsäljningar

16 § En näringsidkare får vid marknadsföring av produkter använda uttrycken "slutförsäljning", "utförsäljning" eller något annat uttryck med motsvarande innebörd bara om

1. det är fråga om en slutförsäljning av näringsidkarens hela varulager eller en klart avgränsad del av det,
2. försäljningen sker under en begränsad tid, och
3. priserna är väsentligt lägre än näringsidkarens normala priser för motsvarande produkter.

Realisationer

17 § En näringsidkare får vid marknadsföring av produkter använda uttrycket "realisation" eller något annat uttryck med motsvarande innebörd bara om

1. försäljningen avser produkter som ingår i näringsidkarens ordinarie sortiment,
2. försäljningen sker under en begränsad tid, och
3. priserna är väsentligt lägre än näringsidkarens normala priser för motsvarande produkter.

Jämförande reklam

18 § En näringsidkare får i sin reklam direkt eller indirekt peka ut en annan näringsidkare eller dennes produkter bara om jämförelsen

1. inte är vilseledande,
2. avser produkter som svarar mot samma behov eller är avsedda för samma ändamål,
3. på ett objektivt sätt avser väsentliga, relevanta, kontrollerbara och utmärkande egenskaper hos produkterna,
4. inte medför förväxling mellan näringsidkaren och en annan näringsidkare eller mellan deras produkter, varumärken, firmor eller andra kännetecken,
5. inte misskrediterar eller är nedsättande för en annan näringsidkares verksamhet, förhållanden, produkter, varumärken, firma eller andra kännetecken,
6. i fråga om varor med ursprungsbeteckning alltid avser varor med samma beteckning,
7. inte drar otillbörlig fördel av en annan näringsidkares renommé som är förknippat med näringsidkarens varumärke, firma eller andra kännetecken eller varans ursprungsbeteckning, och
8. inte framställer en produkt som en imitation eller kopia av en produkt som har ett skyddat varumärke eller firma.

Obeställd reklam

19 § En näringsidkare får vid marknadsföring till en fysisk person använda elektronisk post, telefax eller sådana uppringningsautomater eller andra liknande automatiska system för individuell kommunikation som inte betjänas av någon enskild, bara om den fysiska personen har samtyckt till det på förhand.

Har näringsidkaren fått den fysiska personens uppgifter om elektronisk adress för elektronisk post i samband med försäljning av en produkt till personen, gäller inte kravet på samtycke enligt första stycket om,

1. den fysiska personen inte motsatt sig att uppgiften om elektronisk adress används i

marknadsföringssyfte med användande av elektronisk post,
2. marknadsföringen avser näringsidkarens egna, likartade produkter och
3. den fysiska personen klart och tydligt ges möjlighet att kostnadsfritt och enkelt motsätta sig att uppgiften används i marknadsföringssyfte när den samlas in och vid varje följande marknadsföringsmeddelande.

20 § Vid marknadsföring med elektronisk post ska meddelandet alltid innehålla en giltig adress till vilken mottagaren kan sända en begäran om att marknadsföringen ska upphöra. Detta gäller även vid marknadsföring till en juridisk person.

20 a § Vid marknadsföring av informations-samhällets tjänster med elektronisk post får mottagaren inte uppmanas att besöka webbplatser vars marknadsföring strider mot 9 § eller 10 § tredje stycket. Lag (2011:591).

Införd 2011-06-10 gm SFS 2011:591, ikraft 2011-07-01

21 § En näringsidkare får använda andra metoder för individuell kommunikation på distans än sådana som avses i 19 §, om inte den fysiska personen tydligt motsatt sig att metoden används.

Information om garantier

22 § En näringsidkare, som vid marknadsföringen erbjuder sig att genom en garanti eller liknande utfästelse under en viss tid svara för en produkt eller del därav eller för en egenskap hos produkten, ska vid försäljningen lämna köparen tydlig information om utfästelsens innehåll och de uppgifter som är nödvändiga för att köparen ska kunna göra den gällande. Information ska även lämnas om att köparens rättigheter enligt lag inte påverkas av utfästelsen.

Utfästelsen och informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen.

Förbud och ålägganden

Förbud mot viss marknadsföring

23 § En näringsidkare vars marknadsföring är otillbörlig får förbjudas att fortsätta med denna eller med någon annan liknande åtgärd.

Ett förbud enligt första stycket får meddelas också

1. en anställd hos näringsidkaren,

2. någon annan som handlar på näringsidkarens vägnar, och
3. var och en som i övrigt väsentligt har bidragit till marknadsföringen.

Åläggande att lämna information

24 § En näringsidkare som vid sin marknadsföring låter bli att lämna väsentlig information får åläggas att lämna sådan information.

Ett sådant åläggande får meddelas också

1. en anställd hos näringsidkaren, och
2. någon annan som handlar på näringsidkarens vägnar.

Ett åläggande enligt första stycket får innehålla en skyldighet att lämna informationen

1. i annonser eller andra framställningar som näringsidkaren använder vid marknadsföringen,
2. genom märkning på varan eller i någon annan form på säljstället, eller
3. i viss form till konsumenter som begär det.

Åläggande att tillhandahålla tekniska hjälpmedel

25 § En tjänsteleverantör enligt lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster som i strid med 10 § i den lagen låter bli att tillhandahålla sådana tekniska hjälpmedel som avses där får åläggas att tillhandahålla hjälpmedlen.

Vite

26 § Ett förbud enligt 23 § och ett åläggande enligt 24 eller 25 § ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Interimistiska beslut

27 § Rätten får meddela förbud enligt 23 § eller åläggande enligt 24 eller 25 § att gälla tills vidare om

1. käranden visar sannolika skäl för sin talan, och
2. det skäligen kan befaras att svaranden genom att vidta eller låta bli att vidta en viss handling minskar betydelsen av ett förbud eller åläggande.

I fråga om beslut enligt första stycket tillämpas 15 kap. 5 § andra–fjärde styckena samt 6 och 8 §§ rättegångsbalken. Beslutet får verkställas genast. Förordning (2011:1216).

Förelägganden

28 § I fall som inte är av större vikt får Konsumentombudsmannen meddela föreläggande om

1. förbud som avses i 23 § (förbuds föreläggande),
2. åläggande som avses i 24 § (informationsföreläggande), eller
3. åläggande som avses i 25 §.

Föreläggandet ska förenas med vite.

För att bli gällande ska näringsidkaren godkänna föreläggandet omedelbart eller inom en viss tid. Om föreläggandet har godkänts gäller det som en lagakraftvunnen dom.

Ett godkännande som sker efter den utsatta tiden gäller inte.

Marknadsstörningsavgift

Förutsättningar för avgift

29 § En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift) om näringsidkaren, eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar, uppsåtligt eller av oaktsamhet har brutit mot-

- 7 §,
- 8 § och någon av bestämmelserna i 9, 10, 12-17 §§,
- 18 §,
- 20 §, eller
- någon av bestämmelserna i bilaga I till direktiv 2005/29/EG.

Detsamma gäller om en näringsidkare uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i- 14 § första stycket 2 eller 3 eller 14 a § första stycket 2 eller 3 tobakslagen (1993:581),

- 7 kap. 3 § alkohollagen (2010:1622),
- 8 kap. 7 § första stycket, 8, 9 eller 14 § första eller andra stycket samt 15 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696),
- 11 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller 8 § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet när det gäller ett erbjudande som inte är riktat bara till andra än konsumenter.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller också en näringsidkare som uppsåtligt eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelsen.

Avgiften tillfaller staten. Lag (2010:1632).

30 § En marknadsstörningsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett åläggande som har meddelats vid vite enligt denna lag.

Avgiftens storlek

31 § Marknadsstörningsavgiften ska fastställas till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning.

Årsomsättningen ska avse omsättningen närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om årsomsättning annars saknas eller är bristfälliga, får årsomsättningen uppskattas.

Riktas talan mot flera näringsidkare ska avgiften fastställas särskilt för var och en av dem.

32 § När marknadsstörningsavgiften fastställs ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått.

I ringa fall ska någon avgift inte dömas ut. Avgiften får efterges om det finns synnerliga skäl för det.

Betalning av avgiften

33 § Marknadsstörningsavgift ska betalas till Kammarkollegiet inom trettio dagar efter det att domen har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i domen.

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket ska Kammarkollegiet lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Preskription

34 § En marknadsstörningsavgift får dömas ut bara om stämningsansökan har delgetts den som anspråket riktar sig mot inom fem år från det att överträdelsen upphörde.

35 § En marknadsstörningsavgift faller bort om domen inte har kunnat verkställas inom fem år från det att den vann laga kraft.

Kvarstad

36 § För att säkerställa ett anspråk på marknadsstörningsavgift får rätten besluta om kvarstad. I sådant fall gäller föreskrifterna i 15 kap. rättegångsbalken om kvarstad för fordran.

Skadestånd

37 § Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 23, 24 eller 25 §, eller mot 7 §, eller mot 8 § och någon av bestämmelserna i 9, 10, 12-17 §§, eller mot någon av bestämmelserna i 18-22 §§, eller mot

någon av punkterna i bilaga I till direktiv 2005/29/EG, ska ersätta den skada som däri- genom uppkommer för en konsument eller nå- gon annan näringsidkare.

När ersättningen till näringsidkare bestäms får hänsyn tas även till omständigheter av an- nan än ekonomisk art.

38 § Rätten till skadestånd faller bort om talan inte väcks inom fem år från det att skadan uppkom.

Utplånande

Utplånande m.m. av vilseledande framställ- ningar

39 § Vid överträdelse av ett vitesförbud enligt 23 §, eller av 8 § och någon av bestämmelser- na i 9, 10, 12-17 §§, eller av 18 §, eller av nå- gon av punkterna 1-23 i bilaga I till direktiv 2005/29/EG, får rätten efter vad som är skäligt besluta att en vilseledande framställning som finns på en vara, förpackning, trycksak, affärs- handling eller liknande ska utplånas eller änd- ras så att den inte längre är vilseledande. Om detta syfte inte kan uppnås på något annat sätt får rätten besluta att egendomen ska förstöras.

Säkerhetsåtgärder

40 § Om käranden visar sannolika skäl för bifall till ett yrkande enligt 39 § och det skäligen kan befaras att svaranden genom att vidta eller att låta bli att vidta en viss handling minskar bety- delsen av ett beslut om utplånande, får rätten besluta om lämplig åtgärd att gälla tills vidare. I fråga om en sådan åtgärd gäller 15 kap. 3 § andra stycket, 5 § andra-fjärde styckena samt 6 och 8 §§ rättegångsbalken. Beslutet får verk- ställas genast.

Framställs ett yrkande enligt 39 § i ett mål om utdömande av vite som har förelagts med stöd av denna lag gäller i stället för bestäm- melserna i första stycket att egendomen får tas i beslag. I sådant fall tillämpas föreskrifterna i 27 kap. rättegångsbalken om beslag i brottmål. Beslutet får verkställas genast.

41 § Beslut att utplåna vilseledande framställ- ningar enligt 39 § och beslut om säkerhetsåtg- ärd enligt 40 § meddelas på yrkande av part av den domstol där en rättegång om förbud enligt 23 §, marknadsstörningsavgift enligt 29 § eller skadestånd enligt 37 § pågår.

Beslut att utplåna framställningar på grund av överträdelse av ett vitesförbud enligt 23 och 26 §§ får meddelas på yrkande av part av den domstol där en rättegång om utdömande av vitet pågår.

Upplysningsskyldighet m.m.

42 § På uppmaning av Konsumentombuds- mannen ska

1. var och en yttra sig och lämna de upplys- ningar som behövs i ett ärende om tillämp- ningen av denna lag,

2. en näringsidkare tillhandahålla de handling- ar, varuprover och liknande som kan ha bety- delse för utredningen i ett ärende där beslut om förbud eller åläggande enligt 23, 24 eller 25 § kan antas komma i fråga.

43 § Den som har meddelats ett förbud eller åläggande enligt 23, 24 eller 25 § är skyldig att på uppmaning av Konsumentombudsmannen tillhandahålla de upplysningar, handlingar, va- ruprover och liknande som behövs för tillsynen över att förbudet eller åläggandet följs.

44 § Om det behövs för tillsynen i ett ärende som avses i 42 § 2 eller 43 § får Konsument- ombudsmannen uppmana näringsidkaren att hålla de lokaler eller motsvarande utrymmen där näringsverksamheten utövas, dock inte bostäder, tillgängliga för inspektion.

45 § Om en uppmaning enligt 42, 43 eller 44 § inte följs får Konsumentombudsmannen före- lägga den som berörs att fullgöra sin skyldighet vid vite.

46 § Konsumentombudsmannen får lämna er- sättning för sådana varuprover och liknande som avses i 42 och 43 §§ om det finns sär- skilda skäl för det.

Regeringen eller den myndighet som rege- ringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en näringsidkare att ersätta Kon- sumentombudsmannens kostnader för prov- tagning och undersökning av prov i fall som avses i 43 §.

Var och av vem talan får väckas

Förbud och ålägganden

47 § Talan om förbud eller åläggande enligt 23, 24 eller 25 § väcks vid Marknadsdomstolen. Om samma kärande, eller en annan kärande i samråd med denne, samtidigt väcker en talan om marknadsstörningsavgift enligt 29 § eller skadestånd enligt 37 § med anledning av marknadsföringen, ska dock en talan om för- bud eller åläggande väckas vid Stockholms tingsrätt.

Talan om förbud eller åläggande får väckas av

1. Konsumentombudsmannen,
2. en näringsidkare som berörs av marknadsföringen, eller
3. en sammanslutning av konsumenter, näringsidkare eller löntagare.

Ett interimistiskt beslut enligt 27 § meddelas av den domstol där en rättegång enligt första stycket pågår.

MD 2008:21 Ansökan om förbud enligt marknadsföringslagen att vid marknadsföring av konfektyrer/godis använda...

Marknadsstörningsavgift

48 § Talan om marknadsstörningsavgift enligt 29 § väcks vid Stockholms tingsrätt av Konsumentombudsmannen.

Om Konsumentombudsmannen i ett visst fall beslutar att inte föra talan om marknadsstörningsavgift, får en enskild näringsidkare som berörs av marknadsföringen eller en sammanslutning av näringsidkare väcka en sådan talan.

Beslut om kvarstad enligt 36 § meddelas av den domstol där en rättegång om marknadsstörningsavgift pågår. Om talan ännu inte har väckts gäller i fråga om behörig domstol vad som föreskrivs i första stycket.

Utdömning av vite

49 § Talan om utdömning av vite som har förelagts med stöd av denna lag väcks vid en tingsrätt som är behörig enligt 10 kap. rättegångsbalken. En sådan talan får alltid väckas vid Stockholms tingsrätt.

Talan får väckas av den som har begärt vitesföreläggandet och av Konsumentombudsmannen.

Skadestånd

50 § Talan om skadestånd enligt 37 § väcks vid Stockholms tingsrätt. En sådan talan får även väckas vid en tingsrätt som är behörig enligt 10 kap. rättegångsbalken.

Överklagande

51 § Konsumentombudsmannens beslut enligt 42-44 §§ samt om vitesföreläggande efter en sådan uppmaning överklagas hos Stockholms tingsrätt. Detsamma gäller beslut om ersättning enligt 46 § eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av nämnda paragraf.

52 § Tingsrätts domar och beslut i mål och ärenden enligt denna lag överklagas hos Marknadsdomstolen. Domar och beslut i mål om utdömning av vite som har förelagts med stöd

av denna lag överklagas dock hos hovrätt enligt vad som föreskrivs i lagen (1985:206) om viten.

Beslut under rättegången i frågor som avses i 27 § och 40 § första stycket får överklagas särskilt. Besluten ska vid handläggningen i Marknadsdomstolen anses röra åtgärd enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Rättskraft

53 § En dom i vilken frågan om förbud enligt 23 § eller åläggande enligt 24 eller 25 § har prövats, hindrar att en ny talan enligt 23, 24 eller 25 § väcks med anledning av marknadsföringen. En sådan dom hindrar dock inte att samma fråga prövas på nytt när ändrade förhållanden föranleder det.

Rättens sammansättning m.m.

54 § Vid huvudförhandling i mål enligt denna lag ska Stockholms tingsrätt bestå av fyra ledamöter, av vilka två ska vara lagfarna domare och två ekonomiska experter. En av de lagfarna domarna ska vara rättens ordförande.

Om det sedan huvudförhandlingen har påbörjats inträffar förfall för en av ledamöterna är rätten ändå domför.

Om inte annat följer av 55 § ska tingsrätten bestå av en lagfaren domare

1. vid huvudförhandling i fall som avses i 1 kap. 3 a § andra och tredje styckena rättegångsbalken,
2. vid avgörande av mål utan huvudförhandling, och
3. vid handläggning som inte sker vid huvudförhandling.

I fall som avses i tredje stycket får även en ekonomisk expert delta i tingsrätten.

55 § Vid avgörande av mål utan huvudförhandling och vid prövning av frågor som hör till rättegången får Stockholms tingsrätt ha den sammansättning som anges i 54 § första stycket, om det finns särskilda skäl för det med hänsyn till målets eller frågans beskaffenhet.

56 § I mål som bara rör skadestånd enligt 37 § får Stockholms tingsrätt ha den sammansättning som följer av 1 kap. 3 a, 3 c och 3 d §§ rättegångsbalken.

57 § Vid handläggning av ärenden som avses i 51 § ska Stockholms tingsrätt bestå av en lagfaren domare eller av en lagfaren domare och en ekonomisk expert. Om det finns särskilda skäl med hänsyn till ärendets beskaffenhet får

tingsrätten dock ha den sammansättning som anges i 54 § första stycket.

58 § Regeringen förordnar för viss tid dem som ska tjänstgöra som ekonomiska experter enligt 54 §. Om det medan en ekonomisk expert deltar i behandlingen av ett mål eller ärende inträffar en omständighet som medför att förordnandet ska upphöra att gälla, ska förordnandet oberoende därav anses ha fortsatt giltighet för det pågående målet eller ärendet.

Den som ska tjänstgöra som ekonomisk expert ska vara svensk medborgare och får inte vara underårig eller i konkurstillstånd eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Rättegångsbestämmelser

Handläggningen vid Stockholms tingsrätt och Marknadsdomstolen

59 § Om något annat inte följer av denna lag ska föreskrifterna i rättegångsbalken om tvistemål där förlikning om saken inte är tillåten tillämpas på mål om förbud eller åläggande enligt 23, 24 eller 25 § och mål om marknadsstörningsavgift enligt 29 §.

I mål om skadestånd enligt 37 § gäller vad som är föreskrivet i rättegångsbalken om tvistemål där förlikning om saken är tillåten.

I ärenden som avses i 51 § gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden, om något annat inte följer av denna lag.

60 § När Marknadsdomstolen handlägger mål och ärenden efter överklagande enligt 52 § ska det som sägs om hovrätten i 49, 50 och 52 kap. rättegångsbalken och i 39 § första stycket lagen (1996:242) om domstolsärenden i stället gälla Marknadsdomstolen. Prövningstillstånd krävs dock inte för att Marknadsdomstolen ska pröva tingsrättens avgörande.

61 § Om en talan enligt denna lag har väckts av någon annan än Konsumentombudsmannen ska rätten underrätta ombudsmannen om rättegången.

När ett mål om marknadsstörningsavgift eller skadestånd väcks ska tingsrätten underrätta Marknadsdomstolen om rättegången.

Kumulation

62 § Mål om skadestånd enligt 37 § får i tingsrätt endast förenas med annat mål enligt denna lag.

Intervention

63 § I mål om förbud eller åläggande enligt 23, 24 eller 25 § har den som har talerätt enligt 47 § andra stycket rätt att delta i rättegången som intervenient enligt 14 kap. rättegångsbalken.

Rättegångskostnader

64 § I mål enligt denna lag gäller i fråga om rättegångskostnader 18 kap. rättegångsbalken. Bestämmelsen i 18 kap. 16 § rättegångsbalken ska dock inte tillämpas i mål om förbud eller åläggande enligt 23, 24 eller 25 §. I sådana mål får rätten bestämma att var och en av parterna ska svara för sina rättegångskostnader.

Utevaror

65 § För Konsumentombudsmannen som part i mål och ärenden enligt denna lag gäller, i fråga om föreläggande för part och parts utevaror, vad som i rättegångsbalken är föreskrivet för åklagare.

Övriga bestämmelser

66 § Regeringen kan med avseende på främmande stat bestämma att följande ska gälla.

I fråga om en vara som är försedd med en oriktig eller vilseledande ursprungsbezeichnung, genom vilken varan direkt eller indirekt anges vara frambragd eller tillverkad i den främmande staten eller i en region eller ort i den främmande staten, får åtgärd enligt 39 § beslutas även i andra fall än som avses där. Detta gäller dock inte om beteckningen enligt handelsbruk endast tjänar till att märka ut varans art eller om den åtföljs av en uppgift som tydligt anger att varan inte har frambragts eller tillverkats i den angivna staten eller på den angivna orten.

Talan om åtgärd enligt andra stycket väcks vid Stockholms tingsrätt av Konsumentombudsmannen eller, om denne har beslutat att inte väcka talan, av någon som driver rörelse med varor av samma slag som den vara som talan avser.

Övergångsregler

Övergångsbestämmelser

2008:486

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008, då marknadsföringslagen (1995:450) ska upphöra att gälla samt lagen (2005:706) om ändring i marknadsföringslagen (1995:450) ska utgå.

2. Bestämmelserna i 4-22 och 29-36 §§ tillämpas också på marknadsföring som har vidtagits före ikraftträdandet, om inte åtgärden var tillåten enligt äldre föreskrifter.

3. Förbud och ålägganden samt förbuds- och informationsförelägganden som har meddelats enligt äldre föreskrifter ska fortfarande gälla.

4. Bestämmelserna om skadestånd i 29 § marknadsföringslagen (1995:450) tillämpas fortfarande i fråga om överträdelser som skett före den nya lagens ikraftträdande.

5. Bestämmelserna i 49 § tillämpas också i fråga om utdömande av vite som förelagts med stöd av marknadsföringslagen (1995:450).

Alkohollag (1994:1738) [Kapitel 4, 8–13 §§]

Uppdaterad t.o.m. SFS 2008:496

Särskilda bestämmelser för marknadsföring

8 § Vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter skall särskild måttfullhet iakttas. Reklam- eller annan marknadsföringsåtgärd som är påträngande eller uppsökande eller som uppmanar till bruk av alkohol får inte företas.

Marknadsföring får inte rikta sig särskilt till eller skildra barn eller ungdomar som inte har fyllt 25 år.

9 § Den som tillverkar, säljer eller förmedlar försäljning av alkoholdrycker får i sin rörelse lämna sådana drycker som gåva endast i form av varuprov.

Vid marknadsföring av tjänster eller vid försäljning av andra varor än alkoholdrycker får sådana drycker inte lämnas som gåva.

10 § Vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter får inte användas kommersiella annonser i ljudradio- eller TV- program. Detta gäller även för sådana TV-sändningar över satellit som omfattas av radio- och TV-lagen (1996:844).

11 § Vid marknadsföring av alkoholdrycker som innehåller mer än 15 volymprocent alkohol till konsumenter får inte användas kommersiella annonser i periodiska skrifter eller andra skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig och som med avseende på ordningen för utgivningen är jämförbara med periodiska skrifter. Detta gäller dock inte i fråga om skrifter som tillhandahålls endast på försäljningsställen för sådana drycker.

11 a § Vid marknadsföring av alkoholdrycker som innehåller högst 15 volymprocent alkohol till konsumenter genom kommersiella annonser i periodiska skrifter eller andra skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig och som med avseende på ordningen för utgivningen är jämförbara med periodiska skrifter, får framställning i bild omfatta endast en återgivning av

1. varan eller råvaror som ingår i varan,
2. enstaka förpackningar, eller
3. varumärke eller därmed jämförligt kännetecken.

Annons som avses i första stycket får inte vara större än 2 100 spaltmillimeter. Annonsen skall på ett tydligt sätt ange dryckens alkoholhalt men får inte framställa en hög alkoholhalt som en positiv egenskap.

En sådan annons som avses i första och andra styckena får inte strida mot god sed genom det sammanhang där den förekommer,

använda sig av metoder som är opassande med tanke på konsumenten eller innehålla osanna eller vilseledande uppgifter om alkohol, alkoholkonsumtion, alkoholens verkningar eller andra egenskaper.

11 b § Marknadsföring i kommersiell annons av alkoholhaltiga lättdrycker till konsumenter ska utformas på ett sådant sätt att den inte kan förväxlas med marknadsföring av alkoholdryck. Marknadsföring i kommersiell annons av alkoholdrycker som innehåller högst 15 volymprocent alkohol till konsumenter ska utformas på sådant sätt att den inte kan förväxlas med marknadsföring av alkoholdryck som innehåller mer än 15 volymprocent alkohol.

Första stycket första meningen gäller inte i de fall då marknadsföring av alkoholdrycker som innehåller högst 15 volymprocent alkohol är tillåten.

Bestämmelserna om marknadsföring av alkoholhaltiga lättdrycker i första stycket tillämpas inte i de fall detta är oskäligt.

11 c § Vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter genom kommersiella annonser i periodiska skrifter eller andra skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig och som med avseende på ordningen för utgivningen är jämförbara med periodiska skrifter, skall annonserna på ett tydligt sätt återge en text som informerar om alkoholens skadeverkningar (informationstext). Om det finns flera informationstexter skall minst en av dem återges. Vid upprepad annonsering skall de olika informationstexterna användas omväxlande och om möjligt i lika stor omfattning.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka texter som skall återges och hur dessa skall utformas.

12 § En handling som strider mot 8–11 b §§ eller 11 c § första stycket ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses vara otillbörlig mot konsumenter och, i fall som avses i 9 §, även mot näringsidkare. En handling som strider mot 10 § kan medföra marknadsstörningsavgift enligt bestämmelserna i 29–36 §§ marknadsföringslagen.

13 § Regeringen får med avseende på främmande stat bestämma att följande ska gälla.

Vid marknadsföring av alkoholdrycker är det förbjudet att använda oriktiga eller vilseledande ursprungsbezeichnungar, genom vilka dryckerna direkt eller indirekt anges vara frambragta eller tillverkade i den främmande staten eller i en region eller ort i den främmande staten. Detta gäller även om det äkta ursprunget anges eller om beteckningen används bara i översättning eller åtföljs av ut-

tryck som "art", "sort", "typ", "kopia" eller liknande uttryck.

En handling som strider mot andra stycket ska vid tillämpning av marknadsföringslagen (2008:486) anses vara otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Tobakslag (1993:581) [14–15 §§]

Reklam och annan marknadsföring

14 § En näringsidkare som marknadsför tobaksvaror till konsumenter får inte använda kommersiella annonser i

1. periodiska skrifter eller andra jämförbara skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig,
2. ljudradio- eller TV-program eller TV-sändningar över satellit som omfattas av radio- och TV-lagen (1996:844), eller
3. andra överföringar eller tekniska upptagningar på vilka yttrandefrihetsgrundlagen är tillämplig.

Även annan marknadsföring av tobaksvaror till konsumenter än som avses i första stycket är förbjuden. Detta gäller dock inte

1. i tryckta skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig eller i överföringar eller tekniska upptagningar på vilka yttrandefrihetsgrundlagen är tillämplig,
2. marknadsföring som endast består i att tillhandahålla tobaksvaror för försäljning, eller
3. kommersiella meddelanden inne på försäljningsställen som inte är påträngande, uppsökande eller uppmanar till bruk av tobak.

Kommersiella meddelanden enligt andra stycket 3 skall i den omfattning det är möjligt placeras så att de inte är synliga från utsidan av försäljningsstället.

Varukännetecken

14 a § En näringsidkare som marknadsför antingen en annan vara än en tobaksvara eller en tjänst till konsumenter får inte använda ett varukännetecken som helt eller delvis används för en tobaksvara eller enligt gällande bestämmelser om varumärken är registrerat eller inarbetat för en sådan vara, om marknadsföringen sker i kommersiella annonser i

1. periodiska skrifter eller i andra jämförbara skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig,
2. ljudradio- eller TV-program eller i TV-sändningar över satellit som omfattas av radio- och TV-lagen (1996:844), eller
3. andra överföringar eller tekniska upptagningar på vilka yttrandefrihetsgrundlagen är tillämplig.

Om en näringsidkare använder ett sådant varukännetecken som avses i första stycket vid marknadsföring till konsumenter på något annat sätt än som där sägs, skall näringsidkaren iaktta den måttfullhet som är betingad av att kännetecknet också kan förknippas med tobaksvaran.

Bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas inte

1. i fråga om ett varukännetecken som i endast begränsad omfattning förekommer vid marknadsföring av tobaksvaror,

2. i fråga om ett varukännetecken som framträder i en form som tydligt skiljer sig från utseendet på tobaksvarans kännetecken, eller
3. i andra fall om det är oskäligt.

Sponsring

14 b § Tillverkare, partihandlare och importörer av tobaksvaror får inte sponsra ett evenemang eller en verksamhet dit allmänheten har tillträde eller som kan antas få gränsöverskridande effekt, om sponsringen kan antas medföra att avsättningen av tobaksvaror främjas.

Bestämmelser om förbud mot sponsring av program i radio och TV finns i radio- och TV-lagen (1996:844).

Sanktioner enligt marknadsföringslagen

15 § En marknadsföringsåtgärd som strider mot 9 a § eller 14–14 b §§ ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses vara otillbörlig mot konsumenter. En marknadsföringsåtgärd som strider mot 14 § första stycket 2 eller 3 eller 14 a § första stycket 2 eller 3 kan medföra marknadsstörningsavgift enligt bestämmelserna i 29–36 §§ marknadsföringslagen.

Radio- och TV-lag (2010:696) [Kapitel 6–8 och 15]

6 kap. Produktplacering

Förbud mot att sända program där det förekommer produktplacering

1 § I program i tv eller i program i beställ-tv får det inte förekomma produktplacering, om något annat inte följer av 2 §.

2 § Leverantörer av medietjänster får på de villkor som anges i 3 och 4 §§ sända filmer, tv-serier, sportprogram och program med lätt underhållning där det förekommer produktplacering.

Första stycket gäller dock inte program som huvudsakligen vänder sig till barn under tolv år och inte heller program där det förekommer produktplacering av

1. alkoholdrycker och tobaksvaror,
2. andra produkter som kommer från företag vars huvudsakliga verksamhet är att tillverka eller sälja alkoholdrycker eller tobaksvaror, eller
3. receptbelagda läkemedel och sådan medicinsk behandling som bara är tillgänglig efter ordination.

Krav på program där det förekommer produktplacering

3 § Program där det förekommer produktplacering får sändas endast om programmet inte på ett otillbörligt sätt gynnar kommersiella intressen enligt 5 kap. 5 §.

Information om produktplacering

4 § När det förekommer produktplacering i ett program ska information lämnas om detta i början och i slutet av programmet och när programmet börjar igen efter ett avbrott för annonser.

Informationen ska endast bestå av en neutral upplysning om förekomsten av produktplacering och om den vara eller tjänst som har placerats i programmet.

7 kap. Sponsring

Program som inte får sponsras

1 § Program i tv-sändningar, sökbar text-tv eller i beställ-tv som huvudsakligen handlar om nyheter eller innehåller nyhetskommentarer får inte sponsras.

Vem som inte får sponsra program

2 § Program i tv-sändningar, sökbar text-tv eller i beställ-tv får inte sponsras av någon vars huvudsakliga verksamhet är att tillverka eller sälja alkoholdrycker eller tobaksvaror.

Begränsningar för läkemedelsföretag

3 § Om ett läkemedelsföretag sponsrar ett program i en tv-sändning, sökbar text-tv eller i beställ-tv, får sponsringen bara främja företagets namn eller anseende men inte receptbelagda läkemedel och sådan medicinsk behandling som bara är tillgänglig efter ordination.

När sponsringsmeddelanden ska lämnas

4 § När en leverantör av medietjänster tillhandahåller ett sponsrat program i en tv-sändning eller i beställ-tv ska leverantören ange vem som har bidragit till finansieringen. Ett sådant meddelande ska lämnas i början och i slutet av programmet eller vid ett av dessa tillfällen.

I sökbar text-tv ska ett sådant meddelande lämnas löpande.

Om bara en klart avgränsad del av ett program är sponsrad, ska sponsringsmeddelandet lämnas i början eller i slutet av den delen. Ett sådant meddelande förutsätter dock att programmets integritet och värde eller rättighetshavarnas rättigheter inte kränks.

När sponsringsmeddelanden får lämnas

5 § I tv-sändning får, utöver vad som följer av 4 §, sponsringsmeddelanden lämnas

1. i början och i slutet av ett program, om ett meddelande har lämnats enligt 4 § tredje stycket,
2. i sportprogram med längre pauser och i program som återger föreställningar eller evenemang, i pauser för publiken,
3. i samband med att sändningen övergår från en programtjänst till en annan,
4. vid växlingar mellan studiosändningar och andra sändningar, och
5. i samband med annonsavbrott.

Första stycket gäller endast om sponsringsmeddelandet kan lämnas på ett sådant sätt att programmets integritet och värde eller rättighetshavarnas rättigheter inte kränks.

6 § I beställ-tv får, utöver vad som följer av 4 §, sponsringsmeddelanden lämnas om det kan göras utan att programmets integritet och värde eller rättighetshavarnas rättigheter kränks.

Hur ett sponsringsmeddelande ska utformas

7 § Ett sponsringsmeddelande i tv-sändningar, sökbar text-tv eller beställ-tv ska innehålla sponsorns namn, logotyp eller annat kännetecken för sponsorn. Meddelandet får inte innehålla säljfrämjande inslag.

Sponsringsmeddelande med delad skärm

8 § Ett sponsringsmeddelande får lämnas med delad skärm i de fall som anges i 4–6 §§, om det kan göras utan att programmets integritet och värde eller rättighetshavarnas rättigheter kränks.

8 kap. Reklam och andra annonser m.m.

Annonstid för tv-sändningar

1 § Annonser får sändas i tv under högst tolv minuter per timme mellan hela klockslag.

Trots vad som anges i första stycket får programtjänster som uteslutande är avsedda för försäljningsprogram sändas i tv, under förutsättning att sändningstiden är minst femton minuter.

2 § Den sammanlagda annonstiden i en tv-sändning får vid ett givet tillfälle inte understiga en minut sedan sändningstiden för annonssignaturen enligt 5 § har räknats bort.

Program som inte får avbrytas av annonsering

3 § I tv-sändning får program som innehåller gudstjänster eller program som huvudsakligen riktar sig till barn under tolv år inte avbrytas av annonsering.

I beställ-tv får program som huvudsakligen riktar sig till barn under tolv år inte avbrytas av annonsering.

När program får avbrytas av annonsering

4 § Andra program i tv-sändningar än sådana som avses i 3 § första stycket får avbrytas av annonsering endast om avbrottet, med hänsyn till naturliga pauser i programmet och programmets längd och karaktär, inte påverkar programmets integritet och värde eller kränker rättighetshavarnas rättigheter.

Sändning av nyhetsprogram, biograffilmer och filmer producerade för tv, utom tv-serier och dokumentärprogram, får under förutsättning att kraven i första stycket är uppfyllda avbrytas av annonsering en gång varje tablålagd period på minst trettio minuter.

Annonssignatur

5 § Före och efter varje annonsering i tv-sändningar och i beställ-tv ska det förekomma en särskild signatur som tydligt skiljer annonserna från det övriga innehållet. Signaturen ska bestå av både ljud och bild. I sökbar text-tv, försäljningsprogram och vid annonsering med delad skärm ska signaturen alltid vara synlig. Den behöver dock bara anges i bild.

I fråga om tv-sändningar som regeringen lämnar tillstånd till får regeringen medge undantag från skyldigheten enligt första stycket och kravet på kortaste annonstid enligt 2 §. Sådant undantag får även medges av Myndigheten för radio och tv i fråga om sändningar av program som myndigheten lämnar tillstånd till.

Bestämmelser om reklamidentifiering finns i 9 § marknadsföringslagen (2008:486).

Uppgift om i vems intresse en annons tillhandahålls

6 § Av en annons som inte är reklam och som förekommer i tv-sändning, sökbar text-tv eller beställ-tv ska det framgå i vems intresse detta sker.

Reklam och barn

7 § Reklam i tv-sändningar, sökbar text-tv och beställ-tv får inte syfta till att fånga uppmärksamheten hos barn under tolv år.

I tv-sändningar och beställ-tv får reklam inte förekomma omedelbart före eller efter ett program eller en del av ett program som huvudsakligen vänder sig till barn under tolv år.

8 § I reklam i tv-sändningar, sökbar text-tv och beställ-tv får det inte förekomma personer eller figurer som spelar en framträdande roll i program som huvudsakligen vänder sig till barn under tolv år.

Personer som inte får förekomma i annonser

9 § I annonser i tv-sändningar, sökbar text-tv och beställ-tv får det inte förekomma personer som spelar en framträdande roll i program som huvudsakligen handlar om nyheter och nyhetskommentarer.

Annonsering med delad skärm

10 § Annonsering med delad skärm får förekomma i tv-sändning som består av direktsänt evenemang som pågår utan avbrott. Annonsering i form av egenreklam med delad skärm får förekomma även i andra tv-sändningar.

Annonsering med delad skärm får förekomma i beställ-tv.

Annonsering med delad skärm får inte förekomma om den kränker programmets integritet och värde eller rättighetshavarnas rättigheter.

Första stycket gäller även vid återutsändning av ett tv-program i oförändrat skick.

Virtuell annonsering

11 § Virtuell annonsering får förekomma i sportevenemang i tv-sändningar och beställ-tv om annonseringen inte

1. är mer framträdande än den annonsering som normalt förekommer på platsen eller på något annat sätt inverkar störande på möjligheterna att uppfatta programmet, eller

2. innebär att programmets integritet och värde eller rättighetshavarnas rättigheter kränks.

Före och efter varje program som innehåller virtuell annonsering ska leverantören av medietjänster på lämpligt sätt upplysa om att sådan annonsering förekommer. Informationen ska bestå endast av en neutral upplysning om att det förekommer virtuell annonsering i programmet.

Bestämmelserna i 7–9 §§ ska tillämpas vid virtuell annonsering.

Elektroniska företagsskyltar

12 § I sport- och tävlingsprogram i tv-sändningar och beställ- tv får namnet på eller logotypen för det eller de företag som tillhandahållit nödvändig utrustning eller tjänster som är nödvändiga för att producera information om resultat, matchställning eller dylikt fogas in i tv-bilden elektroniskt om följande villkor uppfylls:

1. Företagsnamnet eller logotypen visas i samband med leveransen av den information som företaget i fråga tillhandahållit.
2. Programföretaget eller leverantören av beställ-tv får inte någon ersättning för visningen.
3. Företagsnamnet eller logotypen förenas inte med ljud och tar bara upp en liten del av bilden.
4. Företagsnamnet eller logotypen visas i rimlig omfattning.

Reklam för alkohol och tobak

13 § Bestämmelser om förbud mot reklam för alkoholdrycker och tobaksvaror finns i 4 kap. alkohollagen (1994:1738) och i 14 § tobakslagen (1993:581).

Reklam för läkemedel och medicinsk behandling

14 § Reklam för sådan medicinsk behandling som är tillgänglig endast efter ordination får inte förekomma i tv-sändningar, sökbar text-tv och beställ-tv.

Försäljningsprogram för läkemedel eller för medicinsk behandling får inte förekomma i tv-sändningar, sökbar text-tv och beställ-tv.

Bestämmelser om förbud mot vissa slag av marknadsföring av läkemedel finns i läkemedelslagen (1992:859). Av läkemedelslagen följer att bestämmelserna övervakas av Läkemedelsverket.

Reklamförbud för lokala kabelsändarorganisationer

15 § En lokal kabelsändarorganisation får inte sända reklam.

Undantag för egenreklam

16 § Bestämmelserna i 1, 2, 5, 7–9 och 15 §§ gäller inte för sådan reklam som en leverantör av medietjänster gör för sin programverksamhet.

— — —

15 kap. Reklam, andra annonser och sponsring

Annonssignatur

1 § Före och efter varje ljudradiosändning av annonser ska det sändas en särskild signatur som tydligt skiljer annonserna från övriga sändningar.

Regeringen får medge undantag från denna skyldighet i fråga om sändningar som regeringen lämnar tillstånd till.

Bestämmelser om reklamidentifiering finns i 9 § marknadsföringslagen (2008:486).

Annonstid för ljudradiosändningar

2 § Annonser i en ljudradiosändning får sändas högst tolv minuter per timme mellan hela klockslag. Om sändningstiden inte omfattar en timme mellan hela klockslag, får annonser sändas under högst femton procent av sändningstiden.

Uppgift om i vems intresse en annons sänds

3 § Av en annons som inte är reklam och som förekommer i ljudradiosändningar ska det framgå i vems intresse detta sker.

Personer som inte får förekomma i annonser

4 § I annonser i ljudradiosändningar får det inte förekomma personer som spelar en framträdande roll i program som huvudsakligen handlar om nyheter eller nyhetskommentarer.

Reklam för alkohol och tobak

5 § Bestämmelser om förbud mot reklam för alkoholdrycker och tobaksvaror finns i 4 kap. alkohollagen (1994:1738) och i 14 § tobakslagen (1993:581).

Reklam för läkemedel

6 § Bestämmelser om förbud mot vissa slag av marknadsföring av läkemedel finns i läkemedelslagen (1992:859). Av läkemedelslagen följer att bestämmelserna övervakas av Läkemedelsverket.

Undantag för egenreklam

7 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte för sådan reklam som den sändande gör för sin programverksamhet.

Program som inte får sponsras

8 § Program i ljudradiosändning som huvudsakligen handlar om nyheter eller innehåller nyhetskommentarer får inte sponsras.

Vem som inte får sponsra program

9 § Program i ljudradiosändning får inte sponsras av någon vars huvudsakliga verksamhet är att tillverka eller sälja alkoholdrycker eller tobaksvaror.

När sponsringsmeddelanden ska lämnas

10 § Den som sänder ett sponsrat program i ljudradio ska ange vem som har bidragit till finansieringen. Ett sådant meddelande ska

lämnas på lämpligt sätt i början och i slutet av programmet eller vid ett av dessa tillfällen.

Sponsringsmeddelandet får inte innehålla säljfrämjande inslag.

Prisinformationslag (2004:347)

Uppdaterad t.o.m. SFS 2008:507

Lagens ändamål och tillämpningsområde

1 § Denna lag har till ändamål att främja god prisinformation till konsumenter.

2 § I denna lag avses med
konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,
näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,
produkt: vara, tjänst eller annan nyttighet, dock inte fast egendom och arbetstillfälle,
pris: det slutliga priset för en bestämd produkt eller en bestämd enhet av en produkt, uttryckt i kronor, inbegripet mervärdesskatt och andra skatter,
jämförpris: det slutliga priset för en produkt per kilogram, liter, meter eller annat vanligen använt mått för produkten, uttryckt i kronor, inbegripet mervärdesskatt och andra skatter.

3 § Lagen gäller för sådana näringsidkare som i sin yrkesmässiga verksamhet tillhandahåller produkter till konsumenter.

4 § Lagen gäller inte produkter som försäljs på auktion. Inte heller gäller lagen andra produkter än varor som försäljs vid auktionsliknande förfaranden.

5 § Om det i lag eller annan författning finns särskilda bestämmelser om prisinformation till konsumenter, skall de bestämmelserna gälla i stället för bestämmelserna i denna lag.

Prisinformation

6 § Prisinformation ska lämnas när en näringsidkare tillhandahåller bestämda produkter.

7 § Prisinformation för varor skall lämnas genom uppgift om varans pris och jämförpris.

För andra produkter än varor skall prisinformation lämnas genom uppgift om produktens pris. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att även jämförpris skall anges för sådana produkter.

Om priset för en produkt inte kan anges, skall näringsidkaren i stället lämna prisinformation genom att ange grunderna för hur priset bestäms.

8 § Jämförpris behöver inte anges om det på grund av produktens karaktär eller ändamål kan antas att en angivelse av jämförpris skulle sakna betydelse eller om en sådan angivelse skulle kunna skapa förvirring.

9 § Endast jämförpris behöver anges för en vara som inte är färdigförpackad och som mäts upp i kundens närvaro.

10 § Prisinformationen skall vara korrekt och tydlig. Om det kan tillkomma avgifter och andra kostnader, skall detta anges särskilt.

Prisinformationen skall lämnas skriftligen, om konsumenten inte kan få informationen på något annat likvärdigt sätt.

Prisinformationen skall lämnas på sådant sätt att det framgår klart för konsumenten vilken produkt informationen avser.

Bemyndigande

11 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna prisinformation och om beräkningen av pris och jämförpris.

Påföljder

12 § Om en näringsidkare inte lämnar prisinformation enligt denna lag eller enligt föreskrift som meddelats med stöd av denna lag ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan prisinformation ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Produktsäkerhetslag (2004:451)

Uppdaterad t.o.m. SFS 2009:1251

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 § /Upphör att gälla U:2012-01-01/ Denna lag syftar till att säkerställa att varor och tjänster som tillhandahålls konsumenterna inte orsakar skada på personen.

Genom lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet.

1 § /Träder i kraft I:2012-01-01/ Denna lag syftar till att säkerställa att varor och tjänster som tillhandahålls konsumenterna inte orsakar skada på personen.

Genom lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 596/2009. Lag (2011:1215).

2 § Lagen tillämpas i fråga om varor och tjänster som tillhandahålls i näringsverksamhet och varor som tillhandahålls i offentlig verksamhet. En förutsättning är att varan eller tjänsten är avsedd för konsumenterna eller kan antas komma att användas av konsumenterna.

Vad som sägs i denna lag om näringsidkare och tillverkare gäller också den som i offentlig verksamhet tillhandahåller sådana varor som avses i första stycket.

3 § Lagen tillämpas inte i fråga om

1. begagnade varor som tillhandahålls som antikviteter, och
2. varor som skall repareras eller renoveras innan de kan tas i bruk, om näringsidkaren tydligt informerar konsumenten om att det är fråga om en sådan vara.

4 § /Upphör att gälla U:2012-01-01/ Bestämmelserna i 7-9, 11 och 12 §§ skall inte tillämpas på varor när det gäller risker som omfattas av särskilda säkerhetskrav i någon annan författning eller i en EG-förordning.

Bestämmelserna i 13-18 och 20-45 §§ skall inte tillämpas på varor i den utsträckning det i någon annan författning som genomför ett EG-direktiv eller i en EG-förordning finns bestämmelser som reglerar samma fråga och som har samma syfte.

Bestämmelser i någon annan författning än som avses i andra stycket skall tillämpas på varor i stället för 13-18 eller 20-45 §, i den utsträckning bestämmelserna reglerar samma

fråga och har samma syfte samt uppfyller motsvarande krav i denna lag.

Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

4 § /Träder i kraft I:2012-01-01/ Bestämmelserna i 7-9, 11 och 12 §§ ska inte tillämpas på varor när det gäller risker som omfattas av särskilda säkerhetskrav i någon annan författning eller i en EU-förordning.

Bestämmelserna i 13-18 och 20-45 §§ ska inte tillämpas på varor i den utsträckning det i någon annan författning som genomför ett EU-direktiv eller i en EU-förordning finns bestämmelser som reglerar samma fråga och som har samma syfte.

Bestämmelser i någon annan författning än som avses i andra stycket ska tillämpas på varor i stället för 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 eller 45 §, i den utsträckning bestämmelserna reglerar samma fråga och har samma syfte samt uppfyller motsvarande krav i denna lag. Lag (2011:1215).

Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

5 § Bestämmelserna i 7, 8, 10 och 12 §§ skall inte tillämpas på tjänster när det gäller risker som omfattas av särskilda säkerhetskrav i någon annan författning.

Bestämmelserna i 13, 14, 19, 22-27, 30-35 och 37-45 §§ skall inte tillämpas på tjänster i den utsträckning det i någon annan författning finns bestämmelser som reglerar samma fråga och som har samma syfte.

5 a § Bestämmelserna om tjänster i denna lag tillämpas inte i fråga om en tjänst som tillhandahålls av en näringsidkare som är etablerad i en annan stat än Sverige inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Detta gäller dock inte vid ingripanden enligt 30 a § mot vissa gränsöverskridande tjänster. Lag (2009:1091).

Införd 2009-11-24 gm SFS 2009:1091, ikraft 2009-12-27

5 b § Lagen tillämpas när en tillsynsmyndighet, som är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden, fullgör sina skyldigheter enligt direktivet. Lag (2009:1091).

Införd 2009-11-24 gm SFS 2009:1091, ikraft 2009-12-27

Definitioner

6 § I denna lag avses med

1. konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,
2. näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,
3. tillverkare:

a) en näringsidkare som tillverkar en vara och är etablerad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),

b) en näringsidkare som genom att förse en vara med sitt namn, varumärke eller annat kännetecken framstår som den som har tillverkat varan,

c) en näringsidkare som renoverar en vara,

d) företrädaren för en sådan näringsidkare som anges i a-c, om näringsidkaren inte är etablerad inom EES,

e) en näringsidkare som importerar en vara till EES, om en sådan företrädare som anges i d inte finns inom området,

f) andra näringsidkare som är verksamma i distributionsledet, om deras verksamhet kan påverka en varas säkerhet,

4. distributör: en näringsidkare som är verksam i distributionsledet och vars verksamhet inte påverkar en varas säkerhet,

5. tillhandahålla en vara: överlåta eller erbjuda en vara, eller upplåta nyttjanderätt till en vara.

Det allmänna säkerhetskravet

Säkra varor och tjänster

7 § Varor och tjänster som tillhandahålls av näringsidkare skall vara säkra.

8 § En vara eller en tjänst är säker, om den vid normal eller rimligen förutsebar användning och livslängd inte för med sig någon risk för människors hälsa och säkerhet eller bara en låg risk. Denna risk måste dock vara godtagbar med beaktande av hur varan eller tjänsten används och skall vara förenlig med en hög skyddsnivå när det gäller människors hälsa och säkerhet.

En vara eller tjänst är farlig, om den inte motsvarar kraven för en säker vara eller tjänst i första stycket.

9 § Vid bedömningen av om en risk hos en vara skall anses som godtagbar och förenlig med en hög skyddsnivå skall hänsyn särskilt tas till

1. en varas egenskaper, såsom dess sammansättning och förpackning samt anvisningar för montering, installation och underhåll,
2. annan information som lämnas om varan genom märkning, varningar, bruksanvisningar, anvisningar för dess bortskaffande eller på något annat sätt,
3. varans inverkan på andra varor, om det kan antas att den kommer att användas tillsammans med sådana,
4. risker som varan kan föra med sig för vissa konsumentgrupper, särskilt barn och äldre.

10 § Vid bedömningen av om en risk hos en tjänst skall anses som godtagbar och förenlig med en hög skyddsnivå skall hänsyn särskilt tas till

1. hur tjänsten utförs,
2. säkerhetsinformation som näringsidkaren lämnar,
3. tjänstens inverkan på varor, om det kan antas att säkerheten hos varor kommer att påverkas av hur tjänsten utförs, och
4. risker som tjänsten kan föra med sig för vissa konsumentgrupper, särskilt barn och äldre.

Presumtion för att en vara är säker

11 § /Upphör att gälla U:2012-01-01/ En vara som uppfyller en svensk standard som överför en Europastandard skall anses säker i fråga om sådana risker som omfattas av standarden, om Europeiska gemenskapernas kommission enligt artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet har offentliggjort en hänvisning till standarden i Europeiska unionens officiella tidning.

Hänvisningar till sådana standarder kungörs av den myndighet som regeringen bestämmer.

Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

11 § /Träder i kraft I:2012-01-01/ En vara som uppfyller en svensk standard som överför en Europastandard ska anses säker i fråga om sådana risker som omfattas av den svenska standarden, om Europeiska kommissionen enligt artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet har offentliggjort en hänvisning till Europastandarden i Europeiska unionens officiella tidning.

Hänvisningar till sådana standarder kungörs av den myndighet som regeringen bestämmer. Lag (2011:1215).

Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

Andra kriterier för bedömning av varors och tjänsters säkerhet

12 § /Upphör att gälla U:2012-01-01/ När man i andra fall än som avses i 11 § skall bedöma om en vara eller tjänst är säker skall särskilt beaktas

1. andra svenska standarder än sådana som avses i 11 §,
2. rekommendationer från Europeiska gemenskapernas kommission med riktlinjer för bedömningen av varors eller tjänsters säkerhet,
3. god sed för produktsäkerhet i den berörda branschen,
4. den aktuella vetenskapliga och tekniska kunskapsnivån, och
5. den skyddsnivå som konsumenterna rimligen kan förvänta sig.

Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

12 § /Träder i kraft I:2012-01-01/ När man i andra fall än som avses i 11 § ska bedöma om en vara eller tjänst är säker ska särskilt beaktas

1. andra svenska standarder än sådana som avses i 11 §,
2. rekommendationer från Europeiska kommissionen med riktlinjer för bedömningen av varors eller tjänsters säkerhet,
3. god sed för produktsäkerhet i den berörda branschen,
4. den aktuella vetenskapliga och tekniska kunskapsnivån, och
5. den skyddsnivå som konsumenterna rimligen kan förvänta sig. Lag (2011:1215).

Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

Näringsidkares övriga skyldigheter
Säkerhetsinformation

13 § En tillverkare som tillhandahåller en vara eller en näringsidkare som tillhandahåller en tjänst skall lämna sådan säkerhetsinformation som behövs för att en konsument skall kunna bedöma riskerna med varan eller tjänsten och skydda sig mot dessa risker.

Säkerhetsinformation behöver inte lämnas, om riskerna är uppenbara.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur säkerhetsinformationen skall lämnas.

Varningsinformation

14 § En tillverkare som har tillhandahållit en farlig vara eller en näringsidkare som har tillhandahållit en farlig tjänst skall utan dröjsmål informera om skaderisken och om hur den kan undanröjas, om det behövs för att förebygga skadefall. Informationen skall lämnas till dem som innehar varan eller som tjänsten har utförts åt eller som innehar den egendom som tjänsten avser.

Informationen skall lämnas på ett sådant sätt att den kan antas komma till de berördas kännedom, genom direkta meddelanden, annonser eller andra framställningar som näringsidkaren använder i sin marknadsföring. Informationen skall lämnas i den omfattning som är skälig med hänsyn till behovet av att förebygga skadefall.

Återkallelse

15 § En tillverkare som har tillhandahållit en farlig vara skall utan dröjsmål återkalla varan från de distributörer som innehar den, om det behövs för att förebygga skadefall. Är denna åtgärd inte tillräcklig för att förebygga skadefall, skall tillverkaren utan dröjsmål återkalla varan från de konsumenter som innehar den.

Återkallelsen skall ske i en omfattning som är skälig med hänsyn till behovet av att förebygga skadefall.

16 § Återkallelse skall ske genom att tillverkaren erbjuder sig att på vissa villkor

1. avhjälpa det fel som skaderisken hänför sig till (rättelse),
2. ta tillbaka varan och leverera en annan felfri vara av samma eller motsvarande slag (utbyte), eller
3. ta tillbaka varan och lämna ersättning för den (återgång).

En tillverkare som återkallar en vara skall samtidigt tillkännage erbjudandet och villkoren för detta samt informera om skaderisken. För tillkännagivandet tillämpas 14 § andra stycket om varningsinformation.

17 § Villkoren för återkallelsen skall bestämmas så att erbjudandet kan förväntas bli godtaget av innehavarna. Villkoren skall innebära att erbjudandet skall fullgöras inom skälig tid och utan väsentlig kostnad eller olägenhet för dem som utnyttjar det.

Vid återgång skall ersättningen för det återlämnade svaret mot kostnaden för att återanskaffa en ny vara av samma eller motsvarande slag. Om det finns särskilda skäl till det, får avdrag från återgångsersättningen göras för den nytta som innehavaren av varan har haft.

18 § En tillverkare skall utan dröjsmål låta förstöra eller på något annat sätt oskadliggöra en vara som har tagits tillbaka i samband med utbyte eller återgång, om varan är särskilt farlig.

19 § En näringsidkare som har utfört en tjänst som är farlig skall utan dröjsmål återkalla tjänsten från dem åt vilka tjänsten har utförts, om andra åtgärder inte räcker för att förebygga skadefall. Detsamma gäller i fråga om dem som innehar egendom som tjänsten har avsett.

Återkallelsen skall ske i en omfattning som är skälig med hänsyn till behovet av att förebygga skadefall och skall innebära att näringsidkaren erbjuder sig att på vissa villkor

1. själv avhjälpa det fel som skaderisken hänför sig till, eller
2. lämna ersättning för att felet skall kunna avhjälpas genom någon annan. Ersättningen skall även täcka kostnaden för att återställa den egendom som tjänsten avsett i ursprungligt skick.

Vid återkallelse enligt första stycket tillämpas 16 § andra stycket och 17 § första stycket.

Skadeförebyggande åtgärder och samarbete
20 § Tillverkare skall bedriva ett förebyggande produktsäkerhetsarbete i syfte att få kännedom om skaderisker hos de varor som de tillhandahåller eller har tillhandahållit.

Tillverkare skall i detta syfte

1. märka en vara eller dess förpackning med tillverkarens namn och adress och med en referens till varan eller det varuparti som den tillhör, om en sådan märkning inte är uppenbart obehövlig, och
2. granska och föra register över inkomna klagomål när det gäller skaderisker.

21 § Distributörer skall i fråga om varor som de tillhandahåller eller har tillhandahållit medverka till att tillverkare kan fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag.

Distributörer skall

1. utan dröjsmål vidarebefordra information om varornas skaderisker till tillverkaren, om det inte är uppenbart obehövligt, och

2. bevara sådan dokumentation som behövs för att spåra varornas ursprung.

22 § Näringsidkare är skyldiga att informera och samarbeta med varandra och med tillsynsmyndigheten för att undanröja sådana risker som är förknippade med en vara eller tjänst som de tillhandahåller eller har tillhandahållit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förfarandet för samarbetet mellan näringsidkare och tillsynsmyndigheten.

Underrättelseskyldighet

23 § Näringsidkare som får kännedom om att en vara eller tjänst som de tillhandahåller eller har tillhandahållit är farlig skall omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten om det och om de åtgärder som har vidtagits för att förebygga skadefall. Tillsynsmyndigheten behöver dock inte underrättas, om det uppenbart skulle vara utan betydelse.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från första stycket första meningen för de fall en underrättelse skulle sakna betydelse för tillsynsmyndighetens skadeförebyggande arbete.

Tillsyn

Tillsynsmyndigheter

24 § Tillsynen skall utövas av den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

25 § Tillsynsmyndigheterna skall utöva en effektiv tillsyn och därigenom säkerställa efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Befogenheter i samband med tillsyn

26 § Tillsynsmyndigheten får förelägga en näringsidkare som tillhandahåller eller har tillhandahållit varor eller tjänster att

1. yttra sig och lämna de upplysningar som behövs i ett ärende om efterlevnaden av denna lag, och
2. tillhandahålla de handlingar, varuprover och liknande som kan ha betydelse för utredningen.

För tillsynen har tillsynsmyndigheten rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där varor hanteras, dock inte bostäder.

Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs vid tillsynen.

Förelägganden och förbud

27 § /Upphör att gälla U:2012-01-01/ Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

Ett föreläggande eller förbud får meddelas även om en vara skall anses säker enligt 11 § eller en vara eller tjänst uppfyller sådana kriterier som anges i 12 §, om det visar sig att varan eller tjänsten trots detta är farlig.

Särskilda bestämmelser om befogenheter för tillsynsmyndigheterna att ingripa mot farliga varor som förs in från tredje land finns i rådets förordning (EEG) nr 339/93 av den 8 februari 1993 om kontroll av att produkter som importeras från tredje land är i överensstämmelse med reglerna om produktsäkerhet.

Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

27 § /Träder i kraft I:2012-01-01/ Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen ska efterlevas.

Ett föreläggande eller förbud får meddelas även om en vara ska anses säker enligt 11 § eller en vara eller tjänst uppfyller sådana kriterier som anges i 12 §, om det visar sig att varan eller tjänsten trots detta är farlig.

Särskilda bestämmelser om befogenheter för tillsynsmyndigheterna att ingripa mot farliga varor som förs in från tredje land finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93. Lag (2011:1215).

Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

28 § Tillsynsmyndigheten får besluta att en vara tills vidare inte får tillhandahållas eller ställas ut, om den kan antas vara farlig. Beslutet får inte gälla under längre tid än vad som är nödvändigt för att utföra de kontroller och bedömningar som behövs.

29 § Tillsynsmyndigheten får förbjuda en näringsidkare att föra ut en vara till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller att exportera varan, om den är särskilt farlig.

30 § Ett föreläggande eller förbud enligt 27-29 §§ får meddelas varje näringsidkare som tillhandahåller, har tillhandahållit, tar befattning med eller har tagit befattning med en farlig vara eller tjänst.

Om det finns förutsättningar att meddela ett föreläggande mot flera näringsidkare, får tillsynsmyndigheten rikta föreläggandet mot någon eller några av dem. Hänsyn skall då särskilt tas till

1. vem som har de bästa förutsättningarna att uppfylla ändamålet med föreläggandet,
2. vem som först har fört in varan eller tjänsten på den svenska marknaden, och
3. vilken verkan föreläggandet får för näringsidkaren.

Ingripande mot vissa gränsöverskridande tjänster

30 a § En tillsynsmyndighet får ingripa med stöd av denna lag mot en tjänst som tillhandahålls av en näringsidkare som är etablerad i en annan stat än Sverige inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) endast om

1. det sker enligt det förfarande för ömsesidigt bistånd som regleras i 30 b §,
2. åtgärden ger ett mer omfattande skydd för konsumenterna än det skydd den åtgärd ger som den behöriga myndigheten i etableringsmedlemsstaten skulle kunna vidta med stöd av föreskrifter som gäller i det landet,
3. den behöriga myndigheten i etableringsmedlemsstaten inte har vidtagit några åtgärder eller har vidtagit åtgärder som är otillräckliga i förhållande till de åtgärder som omfattas av en sådan begäran som avses i 30 b §, och
4. åtgärden är proportionerlig i förhållande till det intresse som ska skyddas. Lag (2009:1091).

Införd 2009-11-24 gm SFS 2009:1091, ikraft 2009-12-27

Rubrik 2009-11-24 gm SFS 2009:1091, ikraft 2009-12-27

30 b § /Upphör att gälla U:2012-01-01/ En tillsynsmyndighet som överväger att ingripa enligt 30 a § ska först begära att den behöriga myndigheten i etableringsmedlemsstaten vidtar åtgärder mot tjänsten i fråga. Om tillsynsmyndigheten efter en sådan begäran fortfarande avser att ingripa ska den anmäla åtgärden till den behöriga myndigheten i etableringsmedlemsstaten och Europeiska gemenskapernas kommission. Ett ingripande enligt 30 a § får ske tidigast femton arbetsdagar efter det att en sådan anmälan gjorts.

I brådskande fall får ett ingripande enligt 30 a § ske trots bestämmelserna i första stycket. Ett sådant ingripande ska utan dröjsmål anmälas till den behöriga myndigheten i etableringsmedlemsstaten och Europeiska gemenskapernas kommission.

Vad som föreskrivs i första och andra styckena gäller inte i samband med domstolsförfaranden och brottsutredningar. Lag (2009:1091).

Införd 2009-11-24 gm SFS 2009:1091, ikraft 2009-12-27
Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

30 b § /Träder i kraft I:2012-01-01/ En tillsynsmyndighet som överväger att ingripa enligt 30 a § ska först begära att den behöriga myndigheten i etableringsmedlemsstaten vidtar åtgärder mot tjänsten i fråga. Om tillsynsmyndigheten efter en sådan begäran fortfarande avser att ingripa, ska den anmäla åtgärden till den behöriga myndigheten i etableringsmedlemsstaten och till Europeiska kommissionen. Ett ingripande enligt 30 a § får ske tidigast femton arbetsdagar efter det att en sådan anmälan gjorts.

I brådskande fall får tillsynsmyndigheten ingripa enligt 30 a § trots första stycket. Ingripandet ska utan dröjsmål anmälas till den behöriga myndigheten i etableringsmedlemsstaten och till Europeiska kommissionen.

Första och andra styckena gäller inte i samband med domstolsförfaranden och brottsutredningar. Lag (2011:1215).

Införd 2009-11-24 gm SFS 2009:1091, ikraft 2009-12-27
Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

Vite

31 § Ett föreläggande eller förbud enligt 26-29 §§ skall förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Frivilliga åtgärder

32 § Om åtgärder måste genomföras för att motverka att en vara eller tjänst orsakar skada på person, skall tillsynsmyndigheten ta upp förhandlingar med näringsidkaren i syfte att denne frivilligt skall ta på sig att genomföra de åtgärder som behövs. Detta gäller dock inte, om saken brådskar eller omständigheterna i övrigt talar mot att förhandlingar tas upp.

Varningsinformation av tillsynsmyndigheten

33 § Om ett föreläggande om varningsinformation eller återkallelse inte kan meddelas någon som kan genomföra åtgärden, skall tillsynsmyndigheten lämna varningsinformation i den utsträckning som behövs för att förebygga skada på person.

Ersättning

34 § En näringsidkare har rätt till ersättning från tillsynsmyndigheten för varuprover och liknande som lämnas enligt lagen, om det finns särskilda skäl för det.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en näringsidkare som skall tillhandahålla varuprover och liknande att ersätta tillsynsmyndigheten för kostnader för provtagning och undersökning av prov när varan efter sådan undersökning visar sig vara farlig.

Tystnadsplikt

35 § Den som har tagit befattningsmed ett ärende som gäller tillsyn enligt denna lag får inte obehörigen röja eller utnyttja vad denne har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmänna verksamheten tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Lag (2009:505).

Ändrad 2009-06-02 gm SFS 2009:505, ikraft 2009-06-30

Föreskrifter om förbud

36 § /Upphör att gälla U:2012-01-01/ Regeringen får meddela de föreskrifter som behövs för att genomföra beslut som Europeiska gemenskapernas kommission fattar med stöd av artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet.

Regeringen får även i andra fall än som anges i första stycket meddela föreskrifter om förbud mot att tillhandahålla och att exportera en viss typ av vara, om varan medför allvarlig risk för konsumenternas hälsa och säkerhet. Lag (2007:183).

Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

36 § /Träder i kraft I:2012-01-01/ Regeringen får meddela de föreskrifter som behövs för att genomföra beslut som Europeiska kommissionen fattar med stöd av artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet.

Regeringen får även i andra fall än som anges i första stycket meddela föreskrifter om förbud mot att tillhandahålla och att exportera en viss typ av vara, om varan medför allvarlig risk för konsumenternas hälsa och säkerhet. Lag (2011:1215).

Ändrad 2011-12-09 gm SFS 2011:1215, ikraft 2012-01-01

Sanktionsavgifter

Förutsättningar för avgift

37 § En näringsidkare skall åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot 7 §, 13-19 §, 20 § andra stycket, 21 § andra stycket eller 23 §, eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 36 §.

Avgiften tillfaller staten.

38 § Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har meddelats vid vite enligt denna lag.

Var och av vem ansökan får göras

39 § Frågor om påförande av sanktionsavgift enligt 37 § prövas av förvaltningsrätt efter ansökan av tillsynsmyndigheten. Ansökan skall göras hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets tillsynsmyndigheten är belägen. Lag (2009:842).

Ändrad 2009-07-07 gm SFS 2009:842, ikraft 2010-02-15

Avgiftens storlek

40 § Sanktionsavgiften skall fastställas till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning. Årsomsättningen skall avse omsättningen närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om årsomsättning annars saknas, kan antas vara missvisande eller är bristfälliga, får årsomsättningen uppskattas.

Om ansökan riktas mot flera näringsidkare, skall avgiften fastställas särskilt för var och en av dem.

41 § När sanktionsavgift fastställs skall särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser.

I ringa fall skall någon avgift inte dömas ut.

Avgiften får efterges, om det finns synnerliga skäl för det.

Preskription

42 § Sanktionsavgift får dömas ut bara om ansökan har delgetts den som anspråket riktar sig mot inom fem år från det att överträdelsen upphörde.

En sanktionsavgift faller bort, om domen inte har kunnat verkställas inom fem år från det att den vann laga kraft.

Betalning av sanktionsavgifter

43 § Sanktionsavgifter skall betalas inom trettio dagar efter det att domen har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i domen.

Sanktionsavgifter skall betalas till den myndighet som regeringen bestämmer. Om en avgift inte betalas inom den tid som anges i första stycket, skall myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Överklagande m.m.

44 § En tillsynsmyndighets beslut enligt 26-29 §§, 34 § första stycket och enligt sådana föreskrifter som har meddelats med stöd av 34 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av en tillsynsmyndighet får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av förvaltningsrätts beslut enligt första stycket. Lag (2009:842).

Ändrad 2009-07-07 gm SFS 2009:842, ikraft 2010-02-15

45 § En tillsynsmyndighet får bestämma att dess beslut enligt 26-29 §§ skall gälla omedelbart.

Övergångsregler

Övergångsbestämmelser

2004:451

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004, då produktsäkerhetslagen (1988:1604) upphör att gälla.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om varor och tjänster som har tillhandahållits före ikraftträdandet.

3. Förbud och ålägganden samt informations-, förbuds- och återkallelseförelägganden som har meddelats enligt äldre föreskrifter skall alltjämt gälla.

4. Har ett informations-, förbuds- eller återkallelseföreläggande enligt 22 § produktsäkerhetslagen (1988:1604) meddelats före ikraftträdandet och har den i föreläggandet utsatta tidsfristen för godkännande inte gått ut, får ett godkännande lämnas inom den angivna tidsfristen.

5. Äldre föreskrifter skall alltjämt gälla för talan om utdömning av vite som har förelagts av Konsumentombudsmannen eller Marknadsdomstolen.

6. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol prövas enligt äldre bestämmelser.

Lag (1978:800) om namn och bild i reklam

1 § Näringsidkare får icke vid marknadsföring av vara, tjänst eller annan nytthet använda framställning i vilken annans namn eller bild utnyttjas utan dennes samtycke. Med namn jämställs annan beteckning som klart utpekar viss person.

Vad i första stycket sägs om näringsidkare gäller även anställd hos näringsidkare och annan som handlar på näringsidkares vägnar.

2 § Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 1 § skall dömas till böter.

I fråga om medverkan till sådan gärning tillämpas 23 kap. 4 och 5 §§ brottsbalken.

3 § Den som bryter mot 1 § eller medverkar till sådan handling skall utge skäligt vederlag till den vars namn eller bild har utnyttjats. Sker det uppsåtligen eller av oaktsamhet, skall ersättning utgå också för annan skada. Vid bedömning om och i vad mån sådan skada har uppstått tas hänsyn även till lidande och andra omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Den som har arbetstagare i sin tjänst är skyldig att utge ersättning enligt första stycket i anledning av handling som arbetstagaren företar i tjänsten. Arbetstagare är ersättningskyldig för sådan handling endast i den mån synnerliga skäl föreligger.

4 § Vid överträdelse av 1 § kan rätten, på yrkande av den vars namn eller bild har utnyttjats, efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt missbruk förordna, att hjälpmedel som har använts vid handlingen eller framställning som finns på vara, förpackning, reklamtryck eller dylikt skall ändras eller att egendomen skall förstöras eller mot lösen utlämnas till den vars namn eller bild har utnyttjats.

5 § Brott som avses i 2 § får åtalas av åklagare endast om målsägande angiver brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

6 § Den som har brutit mot 1 § eller medverkat till sådan handling eller är ersättningskyldig enligt 3 § andra stycket kan i mål enligt denna lag, på yrkande av den vars namn eller bild har utnyttjats, efter omständigheterna åläggas att bekosta tryckning i en eller flera tidningar av dom i målet.

Lag (1990:409) om skydd för företags-hemligheter

Inledande bestämmelser

Uppdaterad t.o.m. SFS 2009:444

1 § Med företagshemlighet avses i denna lag sådan information om affärs- eller driftförhållanden i en näringsidkares rörelse som näringsidkaren håller hemlig och vars röjande är ägnat att medföra skada för honom i konkurrenshänseende.

Med information förstås både sådana uppgifter som har dokumenterats i någon form, inbegripet ritningar, modeller och andra liknande tekniska förebilder, och enskilda personers kännedom om ett visst förhållande, även om det inte har dokumenterats på något särskilt sätt.

2 § Lagen gäller endast obehöriga angrepp på företagshemligheter.

Som ett obehörigt angrepp anses inte att någon anskaffar, utnyttjar eller röjer en företagshemlighet hos en näringsidkare för att offentliggöra eller inför en myndighet eller annat behörigt organ avslöja något som skäligen kan misstänkas utgöra brott, på vilket fängelse kan följa, eller som kan anses utgöra annat allvarligt missförhållande i näringsidkarens rörelse.

Som ett obehörigt angrepp anses inte heller att någon utnyttjar eller röjer en företagshemlighet som han eller någon före honom har fått del av i god tro.

Straff

3 § Den som med uppsåt olovligen bereder sig tillgång till en företagshemlighet skall dömas för företagsspioneri till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst sex år. Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

Till ansvar enligt första stycket skall dock inte dömas, om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

För försök eller förberedelse till företagsspioneri skall dömas till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

4 § Den som anskaffar en företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom har berett sig tillgång till denna genom företagsspioneri skall dömas för olovlig befattning med företagshemlighet till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år.

Till ansvar enligt första stycket skall dock inte dömas, om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Skadestånd

5 § Den som gör sig skyldig till brott enligt 3 eller 4 § skall ersätta den skada som uppkommer genom brottet eller genom att företagshemligheten obehörigen utnyttjas eller röjs.

6 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar eller röjer en företagshemlighet hos en näringsidkare som han i förtroende har fått del av i samband med en affärsförbindelse med denne skall ersätta den skada som uppkommer genom hans förfarande.

7 § En arbetstagare som uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar eller röjer en företagshemlighet hos arbetsgivaren som han har fått del av i sin anställning under sådana förhållanden att han insåg eller borde ha insett att han inte fick avslöja den skall ersätta den skada som uppkommer genom hans förfarande.

Har förfarandet ägt rum sedan anställningen upphört, tillämpas första stycket endast om det finns synnerliga skäl.

8 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar eller röjer en företagshemlighet som, enligt vad han eller hon inser eller bör inse, har angripits enligt denna lag ska ersätta den skada som uppkommer genom hans eller hennes förfarande. Detsamma gäller om någon i annat fall uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar eller röjer en företagshemlighet som, enligt vad han eller hon inser eller bör inse, har röjts i strid med offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

9 § Vid bestämmande av skadestånd enligt 5–8 §§ för ett angrepp på en näringsidkares företagshemlighet skall hänsyn tas även till dennes intresse av att hemligheten inte obehörigen utnyttjas eller röjs och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Om det är skäligt kan skadeståndet sättas ned eller helt falla bort.

10 § Talan om skadestånd enligt denna lag får avse skada endast under de fem senaste åren innan talan väcktes. För skada under tid dessförinnan är rätten till skadestånd förlorad.

Vitesförbud

11 § Den som har angripit en företagshemlighet enligt denna lag kan av domstol vid vite

förbjudas att utnyttja eller röja företagshemligheten. Vitesförbud får dock meddelas endast om ett utnyttjande eller röjande skulle vara obehörigt enligt 2 §.

Talan enligt första stycket förs av den som har utsatts för det rättsstridiga angreppet. Sådan talan får föras även i samband med åtal för brott som avses i 3 eller 4 §.

Talan om utdömande av vite förs vid den domstol som i första instans har prövat frågan om vitesförbud. Talan förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

Den som har överträtt ett vitesförbud får inte dömas till straff för en gärning som omfattas av förbudet.

12 § Ett vitesförbud kan hävas på talan av den som har ålagts förbudet, om ändamålet med förbudet har förlorat sin betydelse.

13 § Om den som har ansökt om vitesförbud enligt 11 § visar sannolika skäl för att en företagshemlighet har angripits enligt denna lag och det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta angreppet förringar värdet av företagshemligheten, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har förordnats. Därvid tillämpas 15 kap. 5–8 §§ rättegångsbalken.

I fråga om överklagande av beslut enligt första stycket samt i fråga om handläggningen i högre rätt gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om talan mot beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Inlösen m. m.

14 § Har någon angripit en företagshemlighet enligt denna lag, kan domstol förordna att en handling eller ett föremål som han har i sin besittning och som innefattar hemligheten skall överlämnas till den som har utsatts för det rättsstridiga angreppet. Om det finns skäl för det får domstolen förordna att överlämnandet skall ske mot lösen.

Kan en handling eller ett föremål som innefattar en företagshemlighet inte utan olägenhet överlämnas enligt första stycket, får domstol förordna att handlingen eller föremålet skall förstöras eller ändras eller utsättas för annan åtgärd som är ägnad att förebygga missbruk.

Förordnande enligt första eller andra stycket skall inte meddelas, om ett utnyttjande eller röjande inte skulle vara obehörigt enligt 2 § eller om förverkande eller annan åtgärd som är ägnad att förebygga missbruk skall beslutas enligt 36 kap. brottsbalken.

Talan enligt första eller andra stycket förs av den som har utsatts för det rättsstridiga angreppet. Sådan talan får föras även i samband med åtal för brott som avses i 3 eller 4 §.